DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo - 9. VI. 1934
Kol. —

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XV., štev. 130
Ljubljana, sobota 9. junija 1934
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Hitler prepoveduje svojo knjigo

Francosko časopisje poroča o zanimivem pravnem primeru, ki zadeva znano Hitlerjevo memoarsko - programatsko knjigo »Mein Kampf«. Ta knjiga je v milijonih eksemplarjev razširjena med nemškim ljudstvom. Naravno je, da se je zanjo začelo zanimati tudi vse inozemstvo od trenutka naprej, ko je postal Adolf Hitler edini voditelj in reprezentant nemške državne politike. Poleg angleškega se je zlasti francoski tisk intenzivno bavil s programsko vsebino Hitlerjevega dela in izvajal svoje sklepe iz smernic, h katerim se v knjigi priznava nemški voditelj. Toda izvlečki in kritične studije francoski javnosti niso mogle zadostovati, ker seveda niso podale popolne slike. Nič ni bilo torej naravnejšega, kakor da si je eno glavnih francoskih založništev oskrbelo popoln prevod in izdalo »Mein Kampf« v doslovnem francoskem prevodu.

Čim pa se je to zgodilo, se je oglasil Adolf Hitler s prepovedjo in je potom sodišča zahteval, da se vsa naklada zapleni in njeno izdajanje prepove. Pri tej priliki se je izkazalo, da je založništvo že pred tiskom prosilo Hitlerja za dovoljenje nameravane izdaje, pa je dobilo odklonilen odgovor in da tudi nobeno drugo podjetje ni moglo doseči pisateljevega pristanka na objavo francoskega prevoda. Zdaj pa sta se postavila založnik in pisatelj na stališče, da pri tej knjigi ne gre za literaren proizvod, ki bi ga ščitilo avtorsko pravo, marveč za politično deklaracijo, ki jo sme vsako novinarsko in knjižno podjetje tudi doslovno predstaviti svojemu občinstvu. Ker pa Hitler noče popustiti, bo govorilo zadnjo besedo pristojno pariško sodišče.

Zadeva širših krogov ne bi zanimala, če bi jo gledali zgolj skozi naočnike avtorskih pravic. Kvečjemu bi bil omembe vreden kuriozum, da se pisatelj brani razširjenju svojega dela v kar najširše kroge lastnega in tujih narodov. Vsako knjižno delo je vendar namenjeno javnosti in avtor običajno smatra za svoj največji uspeh, če doseže splošno zanimanje in popularnost v inteligenčnem svetu. Da nemški voditelj zavzema ravno nasprotno, na prvi pogled nerazumljivo stališče, pa naravnost izziva politični svet k vprašanju, kje je iskati vzrokov. Odgovor na to vprašanje je v zvezi s politično zgodovino zadnjih mesecev in z razvojem nemških notranjih, še bolj pa zunanje političnih razmer od Hitlerjeve zmage pa do danes.

Knjiga »Mein Kampf« je bila napisana v dobi največje borbenosti revolucionarnega narodnega socializma. Imela je pred vsem propagandni pomen. Hitler zunanjih dogodkov ne opisuje z zgodovinsko točnostjo in nanje ne polaga take važnosti, kakor na politične misli, ki so ga vodili in ki so zbrale milijone vernikov pod njegovo zastavo. V njegovem delu so v poljudno-teoretskem načinu prikazane vodilne misli novega pokreta, označeni pa so tudi cilji, za katerimi stremi narodno socialistična Nemčija.

Hitlerjeva gesla so se izkazala med nemškimi množicami za privlačna in zmagovita. Naravno je, da se je zbornik voditeljevih političnih izvajanj, ki so na mase učinkovale kakor baklje, smatral za pravi evangelij in da so mase knjigo naravnost požirale. Saj se je ponekod celo čital med protestantsko službo božjo. Toda iskre, ki so vžigale najbolj, so bile Hitlerjeve obljube o obnovi nemške veljave v svetu, o podvigu ne samo na staro višino, nego na vrh bodočnosti, ko bo od sovražnikov in »domačih izdajalcev« poraženi narod zdrobil svoje verige in zagospodoval nad svetom. Kar pa je vžigalo doma strasti in stopnjevalo agresivno borbenost do vrelišča, je na inozemstvo učinkovalo kot svarilo pred zaupanjem v nemško lojalnost in pred preveliko lahkovernostjo v pogledu na nemško miroljubnost.

O tej miroljubnosti ni najti v knjigi »Mein Kampf« ničesar, pač pa jo je Hitler, ki se je iz revolucionarnega tribuna prelevil v odgovornega vladajočega državnika, neštetokrat zagotavljal vsemu svetu.

Ni tu mesto, da bi podrobno navajali tudi le glavne odstavke iz Hitlerjeve knjige. Le toliko naj rečemo, da se razodeva iz nje volja, razdrobiti versaillesko »krivico« in pridobiti Nemčiji nazaj vse, kar je izgubila, pa ji odpreti še nova pota za ekspanzijo. Kar pravi revolucionar Hitler, je napoved obračuna z zmagovalci iz leta 1918., napoved revanže, ki se ne straši krvave reprize in ki vsako pacifistično prizadevanje žigosa kot zločin izdaje in nezvestobe napram lastnemu narodu.

Nezaupanje, ki ga je vzbudil borbeni Hitlerjev režim, je obdalo kakor z ledeno plastjo novo Nemčijo in jo izoliralo na vse strani. Premagati to nezaupljivost inozemstva in omogočiti vsaj oni minimum zaupanja, brez katerega grozi neizbežna gospodarska propast, je v trenutku in za bližnjo bodočnost najnujnejša naloga nemške politike. Tej nujnosti se tudi najborbenejši voditelj ne more postavljati, ako noče samemu sebi izpodnesti tal. Pozneje, če bo enkrat Nemčija gospodarsko utrjena in oborožena, se bodo spet smele glasiti bojne fanfare, danes pa zahteva nemški življenjski interes, da zunanji svet nanje pozabi.

Zato odgovorni politik ne želi, da se inozemstvo spominja njegovih svoječasnih bojnih napovedi in da si v lastnem jeziku priredi hitlerjevski borbeni brevir, ki ne dopušča dvomov o končnih ciljih narodno socialistične revolucije.

V trenutku so še vedno aktualna vprašanja splošne razorožitve. Nemška vlada želi prepričati svet, da nima agresivnih namenov in da služi njena naraščajoča vojna pripravljenost zgolj lastni varnosti. Kdo pa more to verjeti, če ima v rokah avtentičen dokument, ki razodeva baš nasprotno?

Francoska afera Hitlerjeve knjige izgleda kot malopomembna literarna malenkost. V resnici pa je značilna poteza nove nemške politike, ki razkriva njeno dvolično Janovo glavo.

SESTANEK NARODNE SKUPŠČINE

Včeraj je imela Narodna skupščina po daljšem presledku zopet sejo — Skoro vso sejo so izpolnile interpelacije

Beograd, 8. junija. p. Po daljšem odmoru se je danes prvič po proračunski razpravi zopet sestala Narodna skupščina, da nadaljuje svoje delo. Današnja seja je bila določena za določitev dnevnega reda prihodnjih sej, izpremenila pa se je v pravo interpelacijsko sejo, ker se je med parlamentarnimi poslanci nabralo veliko število interpelacij. Med drugimi je bivši prometni minister Andra Stanić znova pokrenil vprašanje pogodb o gradnji železnic, o katerih je že v proračunski razpravi trdil, da so zelo oškodovale državo. Pri tej priliki je ministrski predsednik g. Nikola Uzunović podal izjavo, da je vlada že pred mesecem dni imenovala posebno strokovno komisijo, ki bo vso to zadevo preiskala, nakar bo vlada sklepala o nadaljnjih ukrepih, da se država obvaruje vsake škode.

Na današnji seji je vlada predložila tudi celo vrsto važnih zakonov, med njimi zakon o mestnih občinah ter v zadnjem času sklenjene trgovinske pogodbe. Vse kaže, da bo zasedanje skupščine trajalo deli časa.

Potek seje

Seja se je pričela kmalu po 10. uri. Predsedoval je prvi podpredsednik dr. Hasanbegović, navzoča pa je bila tudi celokupna vlada. Po prečitanju zapisnika so bili prečitani ukazi o ostavki in imenovanju nove Uzunovićeve vlade ter ukaz o imenovanju ministra dr. Kojića za zastopnika zunanjega ministra. Narodni poslanci so poslušali čitanje ukazov stoje ter so ob koncu priredili ovacije Nj. Vel. kralju.

Sledilo je poročilo predsedništva o raznih zakonih, ki so že dobili najvišje potrdilo in o zakonih, ki jih je odobril senat. Prav tako je odbor, ki je proučeval zakon o likvidaciji fidejkomisov, končal svoje delo in predložil poročilo. Vlada je predložila Narodni skupščini v odobritev celo vrsto mednarodnih konvencij, med njimi mednarodno konvencijo o zaščiti delavcev pri natovarjanju in raztovarjanju parnikov, pogodbe s Turčijo o nenapadanju, razsodišču in arbitraži ter konciliaciji, mednarodne konvencije, ki se nanašajo na razne zadeve zrakoplovstva, dalje trgovinske pogodbe z Nemčijo, Grčijo in Turčijo. Mednarodne konvencije in pogodbe bo proučil odbor, ki v to svrho že obstoja, za proučitev treh zakonov, ki jih je predložil notranji minister, pa je bil izvoljen ob koncu seje skupen odbor.

Sledilo je čitanje cele vrste interpelacij. Med prvimi je bila interpelacija narodnega poslanca in bivšega prometnega ministra inž. Andre Stanića na ministrskega predsednika in prometnega ministra. V svoji interpelaciji, za katero zahteva nujnost, obnavlja Andra Stanić svoje navedbe iz proračunske debate o pogodbah, ki jih je sklenil za gradnjo železniških prog bivši prometni minister Lazar Radivojević. Interpelant zahteva, naj vlada pojasni, kaj je ukrenila, da zaščiti državne interese.

Odgovarjajoč na interpelacijo, je ministrski predsednik **Nikola Uzunović** takoj izjavil, da vlada spreime nujnost interpelacije. Sicer pa je vlada že sama podvzela korake, da se ta zadeva razčisti do kraja. Imenovala je posebno strokovno komisijo, v kateri so zastopniki prometnega ministrstva, ministrstva za zgradbe, finančnega ministrstva in pravosodnega ministrstva ter zastopnik Državne hipotekarne banke. Komisiji predseduje pomočnik prometnega ministra g. Senjanović, člani komisije pa so ljudje, ki dajejo po svojih osebnih in strokovnih kvalifikacijah vso jamstvo, da bodo objektivno in strokovno proučili vse, kar je v zvezi z gradnjami pogodbami in vsem ostalim poslovanjem v tej zadevi. Na podlagi poročila te komisije bo vlada sklepala o nadaljnjih ukrepih, da zaščiti državne interese. Že sedaj pa je storila vse, kar je možno, da se država obvaruje vsake škode. Ponovno pa to naglasil, da se mu zdi docela neverjetno, da bi moglo biti država pri poslu, ki se nanaša na skupno 1.2 milijarde, oškodovana kar za 800 milijonov in da je že zaradi tega nujno potrebno, da se stvar razčisti in onemogočijo take trditve, ki bi mogle v veliki meri škodovati ugledu države. Interpelant se je s to izjavo ministrskega predsednika zadovoljil in prosil, da se poročilo te komisije predloži tudi Narodni skupščini.

Med kopico drugih interpelacij je bila prečitana tudi interpelacija, ki zahteva, naj **se v državnih uradih zopet uvede vsaj za poletje nedeljeno uradovanje.** Poslanec Rista Djokić je opozoril ministra trgovine, da se vrše pri odkupu opija v južni Srbiji velike zlorabe in zahteval zaščite za oškodovane pridelovalce. Minister za trgovino g. Juraj Demetrović je pojasnil, da mu je to že znano ter da so bili takoj izdani potrebni ukrepi, da se pridelovalci zaščitijo. Isti interpelant je vložil tudi interpelacijo na ministra za šume in rude glede rudniške katastrofe v Kaknju. Interpelacija navaja, da bi ne bilo prišlo do te strašne nesreče, če bi bilo podjetje bolj skrbelo za varnostne naprave. Interpelant zahteva strogo preiskavo in zahteva nujnost. V imenu vlade je minister Ulmansky pristal na nujnost in zagotovil, da je tudi že s svoje strani ukrenil vse, da se vzroki nesreče najstrožje preiščejo.

Po prečitanju interpelacij je Narodna skupščina izvolila poseben odbor za proučitev zakonov, ki jih je predložil notranji minister, to je zakon o mestih, zakon o volilnih imenikih in zakon o osnovanju sreza Subotica. Seja je bila nato ob 13. zaključena. Prihodnja seja bo v četrtek 14. t. m. z naslednjim dnevnim redom: 1. sprememba zakona o državljanstvu; 2. zakon o fidejkomisih; 3. zakon o izvenpravdnem postopniku; 4. mednarodna konvencija o definiciji napadalca; 5. sporazum o vzajemnih reklamacijah s Turčijo; 6. mednarodna konvencija o osnovanju mednarodnega urada za komijo; 7. sporazum z Rumunijo o tromeji v Banatu.

Proučevanje zakona o mestih

Beograd, 8. junija, p. Danes popoldne je imel na današnji seji izvoljeni odbor Narodne skupščine za proučitev zakona o mestnih občinah svojo prvo sejo, na kateri se je konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen narodni poslanec dr. Svetislav Popović, člani odbora pa so med drugimi narodni poslanci gg. Ivan Prekoršek, dr. Ljudevit Pivko in Lovro Petovar, namestnika pa Karl Gajšek in dr. Stane Rape. Današnji seji je prisostvoval tudi notranji minister g. Žika Lazić, ki je podal odboru daljši ekspoze o glavnih smernicah tega zakonskega predloga. Odbor je sklenil, da odgodi razpravo do torka popoldne, da bodo imeli člani odbora dotlej priliko podrobno proučiit zakonski predlog. V torek se bo pričela načelna razprava, ki bo po vsej priliki trajala več dni.

Sprememba zakona o volilnih imenikih

Beograd, 8. junija. p. Na današnji seji Narodne skupščine je notranji minister med drugim predložil tudi predlog zakona o izpremembi zakona o volilnih imenikih iz leta 1931. Sprememba se nanaša predvsem na člen 2., čigar tretji odstavek določa, da se morajo vpisati v volilni imenik oni volilci dotične občine, ki stanujejo v dotičnem kraju najmanj pol leta. Po novi izpremembi se ta rok podaljša na eno leto. Členu 25. se doda nov člen 25-a, ki določa, da morajo občine v roku treh mesecev po uveljavljenju tega zakona spraviti obstoječe volilne imenike v sklad z določbami tega zakona in jih predložiti v roku nadaljnjih 15 dni pristojnemu sodišču v potrditev.

Reforma zakona o državnem računovodstvu

Beograd, 8. junija, p. Ker je bilo zlasti iz gospodarskih krogov slišati mnogo pritožb zaradi raznih nesodobnih metod državnega računovodstva in ker so se tudi v praksi pokazale za nujno potrebne razne reforme, je finančni minister sestavil predlog zakona o reformi državnega računovodstva. Zakonski načrt bo v najkrajšem času predložen Narodni skupščini.

Barthoujev uspeh

Vse dosedanje razorožitvene resolucije so bile umaknjene — Odgoditev glavnega odbora za nedoločen čas

Ženeva, 8. junija. r. **Pogajanja, ki so se v sredo pričela med Francijo, Anglijo in Zedinjenimi državami in ki so imela za cilj odstraniti nasprotja, nastala med francoskim in angleškim naziranjem v pogledu nadaljevanja razorožitvene konference, so popolnoma uspela. Davi so se Eden, Norman Davis in Barthou sporazumeli glede skupnega predloga resolucije, ki bo tvorila osnovo nadaljnjega dela razorožitvene konference.**

Dopoldne so se vršili razgovori z ostalimi delegacijami, da bi jih pridobil za to rešitev razorožitvene konference. V ženevskih krogih naglašajo, da pomeni ta sporazum moralen uspeh Barthouja, ki ga splošno označujejo za rešitelja razorožitvene konference.

Popoldne se je najprej sestalo predsedništvo razorožitvene konference. Na seji sta zastopnika Anglije in Amerike izjavila, da se strinjata s predlogom Barthouja, kakor je izražen v predlagani resoluciji.

Takoj nato se je sestal glavni odbor razorožitvene konference. **Predsednik konference Henderson je takoj v začetku izjavil, da umakne svoj predlog, nakar so njegovemu zgledu sledili tudi ostali delegati, ki so v teku zadnjih razprav postavili razne predloge.**

Barthou je zatem prečital naslednjo resolucijo:

Glavni odbor naj prouči resolucije, ki so jih predlagale delegacije šestih velesil, nadalje Turčija in Rusija. Glavni odbor upošteva pojasnila, podana v francoski spomenici od 1. januarja, v italijanski spomenici od 4. januarja, v angleški spomenici od 29. januarja in v izjavi nemške vlade od 16. aprila. **Prepričan o potrebi nadaljevanja dela konference, dokler se ne doseže splošni dogovor o znižanju in omejitvi oboroževanja, je glavni odbor odločen nadaljevati že pričeto proučevanje. Zato poziva predsedništvo konference, da poišče s primernimi sredstvi za dosego splošne razorožitvene konvencije rešitev vseh še nepojasnjenih vprašanj ne glede na posebna pogajanja posameznih vlad v svrho pridobitve Nemčije za povratek na konferenco.** Po ugotovitvi težkoč, ki so se pojavile pri pročevanju nekaterih vprašanj, sklene glavni odbor naslednje:

Varnost

1. A) Ker so rezultati prejšnjih proučevanj konference v dobi enega leta omogočili sklenitev regionalnih varnostnih paktov v Evropi, sklene glavni odbor imenovati posebno komisijo z nalogo, da nadaljuje pričeti študij, ki ga smatra za potrebnega za sklenitev novih dogovorov enakega značaja, ki bi se mogli skleniti izven okvira te konference. Stvar glavnega odbora bo, da odloči eventualne odnošaje teh dogodkov do splošne konvencije. B) Glavni odbor sklene imenovati posebno komisijo z nalogo, da prouči vprašanje izvedbe jamstev za varnost in da takoj prične s pripravami za uvedbo kontrole nad oboroževanjem.

Zrakoplovstvo

2. Glavni odbor se pooblašča, da potom zrakoplovne komisije takoj zopet prične s proučevanjem vseh vprašanj, ki so v njegovi resoluciji od 23. junija 1932 navedene pod rubriko »Zrakoplovstvo«.

Produkcija orožja in trgovina z orožjem

3. Glavni odbor poziva komisijo za proučevanje tega vprašanja, da takoj nadaljuje svoje delo v smislu izjav, ki jih je o tem podal ameriški delegat 30. maja 1934, ter čimprej predloži ukrepe, ki jih smatra v tem pogledu za primerne in potrebne.

4. Glavni odbor prepušča predsedništvu konference, da skliče glavni odbor šele potem, ko bo že sestavljen celotni načrt razorožitvenega dogovora. Ker zahteva predlog ruske delegacije, naj se razorožitvena konferenca pretvori v stalno mirovno konferenco, zelo temeljito proučitev, naj se s tem vprašanjem bavijo vlade posameznih držav in v danem trenutku predlože primerne predloge.

Angleški delegat Eden je pristal na to resolucijo.

Značilno izjavo je podal vodja italijanske delegacije Di Sorragna, ki je naglašal, da se brez rešitve bistvenih političnih problemov (mislil je pri tem povratek Nemčije na razorožitveno konferenco) delo konference ne more z uspehom nadaljevati. Zato si bo Italija dobro premislila, preden se bo odločila za sodelovanje v odborih, ki jih določa Barthoujeva resolucija.

Tudi **Litvinov** si je pridržal razne pomisleke in izjavil, da bo ob koncu zavzel svoje stališče.

Ženeva, 8. junija. wk. Predlog resolucije, ki je bila danes predložena predsedništvu razorožitvene konference, sloni v glavnem na predlogih, ki jih je Barthou stavil na seji glavnega odbora preteklo sredo. Vendar pa je bil ta načrt v nekaterih točkah izpremenjen, zlasti, kar se tiče pogajanj glede povratka Nemčije na konferenco in glede potrebe znižanja oboroževanja. V predlogu se izrecno poudarja, da se more mednarodna razorožitvena konvencija izvesti le tedaj, ako jo bodo podpisale vse države. **Zaradi tega se priporoča povratek Nemčije na konferenco, vendar pa se predsednik na noben način ne pooblašča, da potuje v Berlin, kjer bi vodil posebna pogajanja. Ta iniciativa se prepušča vladam evropskih velesil, kakor je to že obrazložil Barthou na seji predsedništva v sredo. Kar se tiče nadaljevanja razorožitvenih pogajanj, se ta potreba še bolj poudarja kakor doslej v francoskem resolucijskem načrtu.**

Delegacije že zapuščajo Ženevo

Ženeva, 8. junija r. Po doseženem sporazumu so že začeli vodilni državniki zapuščati Ženevo. *Zasedanje glavnega odbora razorožitvene konference je odgodeno za nedoločen čas, najbrže za dva do tri mesece. Med tem bodo zasedale komisije, ki jih določi predlog francoske resolucije, obenem pa se bodo vršila neposredna pogajanja med vladami za razčiščenje vseh problemov.* Litvinov je nocoj že odpotoval v Moskvo. Obenem z njim je odpotoval tudi poljski zunanji minister Beck in splošno mislijo, da bosta imela še med vožnjo razgovore, nanašajoče se na vzhodna evropska vprašanja. Jutri odpotuje tudi angleški minister Eden ki bo spremljal Barthouja do Pariza, v nedeljo pa zapustita Ženevo ameriški delegat Norman Davis, ki potuje v London ter jugoslovenski zunanji minister g. Jevtić ki potuje v Pariz. Titulescu in Beneš bosta po vsej priliki ostala še nekaj dni v Ženevi, nakar se bosta tudi ona dva vrnila domov.

Potovanje Barthouja v London

Pariz, 8. junija. w. Ker se je v Ženevi dosegel začasen sporazum o nadaljnjem postopku v razorožitvenih pogajanjih, se vedno bolj širijo vesti o bližnjem potovanju Barthouja v London. Kakor poroča »Intransigeant«, je angleški ministrski predsednik Macdonald povabil francoskega zunanjega ministra Barthouja k uradnemu posetu za prve dni julija.

Sestanek Mussolinija in Hitlerja

Pariz, 8. junija, r. Po berlinskih in londonskih informacijah poročajo današnji listi, da se bosta najbrže že prihodnji teden sestala v Benetkah Mussolini in Hitler. Te informacije potrjuje tudi rimski poročevalec agencije Havas, ki javlja, da bo Mussolini svoje bivanje v severni Italiji izkoristil za važne sestanke z odličnimi inozemskimi državniki. Še bolj je potrdilo točnost teh vesti postopanje italijanske delegacije na današnji seji glavnega odbora razorožitvene konference, kjer se je Sorragna še prav posebno zavzel za Nemčijo. Iz vsega tega sklepajo, da hoče Mussolini prvi posredovati v Berlinu, naj bi se Nemčija čim prej vrnila v Ženevo. V tukajšnjih krogih smatrajo, da bi moglo imeti italijansko posredovanje sedaj uspeh, ker je v glavnem tudi zasluga italijanskega delegata Aloisija, da je prišlo do sporazuma glede Posaarja.

Sestanek zunanjih ministrov Male antante in Litvinova

Ženeva, 8. junija wk. Danes so se v Ženevi vršila pogajanja zunanjih ministrov Titulesca, Jevtića in dr. Beneša z ruskim zunanjim komisarjem Litvinovim. Glavni predmet posvetovanj je bilo vprašanje vzpostavitve normalnih diplomatskih odnošajev med državami Male antante in Rusijo v zvezi z novim političnim razvojem v Evropi, v glavnem pa v zvezi s pogajanji o regionalnem vzhodnem varnostnem paktu. Ta posvetovanja so povzročila tudi pogajanja o morebitnem vstopu Rusije v Društvo narodov.

Dunaj, 8. junija č. »Wiener Zeitung« je objavila članek o pomenu Jevtičevega potovanja v Pariz. List priznava jugoslovenskemu zunanjemu ministru veliko politično aktivnost in v zadnjih dveh letih tudi že znatne mednarodne politične uspehe. Jevtić, pravi list, je mnogo doprinesel h konsolidaciji miru med državami na Balkanu in v srednji Evropi.

Socialne reforme v Ameriki

Roosevelt je predložil kongresu obsežen načrt o uvedbi splošnega socialnega zavarovanja

Washington, 8. junija. AA. Predsednik Roosevelt je izročil parlamentu poslanico o načrtu socialnega zavarovanja ameriških državljanov in njihovih rodbin. Načrt določa: varnost domačije, zaščito vsakdanjega zaslužka in socialno zavarovanje v ožjem smislu.

Glede vsakdanjega zaslužka upa Roosevelt, da bo mogel že v kratkem predložiti parlamentu splošen načrt o razvoju in izkoriščanju narodnega bogastva na kopnem in na morju za dališo dobo. Kmetijstvo naj bi opustilo obdelovanje več milijonov brezplodnih hektarov zemlje in jih nadomestilo z boljšo zemljo.

Glede socialnega zavarovanja je Roosevelt mnenja, da ga je treba izvesti s članskimi prispevki in ne s splošnimi bremeni. Posamezne zvezne države naj bi prevzele dober del upravnih stroškov, zvezna vlada pa bi skrbela za naložbe in za varnost rezerv.

V Zedinjenih državah je bilo doslej socialno zavarovanje še dokaj primitivno in nimajo niti zavarovanja proti brezposelnosti.

New York, 8. junija. AA. Vse kaže, da je splošna stavka v jeklarski industriji neizbežna. Stavka je posledica omejitev, ki jih pravilniki zakona o obnovi gospodarstva nalagajo delavskim strokovnim organizacijam. Poučeni krogi sodijo, da položaj lahko reši samo še predsednik Roosevelt.

Posetite našo izložbo na velesejmu

PAVILJON „M“

Prodajamo na 24 mesečne obroke

Banovinska tkalnica preprog, Sarajevo

Velike poneverbe v sovjetski upravi

Moskva, 8. junija č. GPU vodi že nekaj dni preiskavo proti nekaterim višjim državnim uradnikom zaradi poneverb in goljufij, s katerimi so oškodovali državo za približno 10 milijonov rubljev. Doslej je aretiranih že 27 uradnikov. Med njimi so tudi vplivni funkcionarji komunistične stranke.

Zakon o mestnih občinah

Najvažnejše določbe zakonskega osnutka, ki je bil včeraj predložen Narodni skupščini

Zakon o mestnih občinah, ki ga je vlada predložila Narodni skupščini, se nanaša na 74 mest, med njimi iz Slovenije na Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj.

Mesta so našteta že v zakonu samem, kar bo imelo za posledico, da se bo moglo v bodoče novo mesto proglasiti samo z zakonom. Le za prehodno dobo dveh let se morejo kraji proglasiti za mesta v smislu novega zakona, ali pa se posamezna od naštetih 74 mest uvrstiti med občine po zakonu o podeželskih občinah s kraljevim ukazom. Pozneje bo za take spremembe potreben poseben zakon. Isto velja za spremembo mestnega ozemlja ter za združevanje in razdruževanje mestnih občin.

Domovinska pravica

Določbe o pridobitvi in izgubi članstva (domovinstva) mestne občine so identične z določbami zakona o občinah. **Kjer je poleg članstva mestne občine obstojalo domovinstvo (meščanstvo) kot posebna pripadnost k mestni občini glede na pravo siromaštva, je ukinjeno.** Pravice, ki so bile po pokrajinskih zakonih vezane na to ustanovo, kakor je n. pr. pravica do vzdrževanja in podpore za primer osiromašenja, so z zakonom o mestnih občinah **razširjene na vse člane mestne občine.** Po petih letih stalnega bivanja mestna uprava ne more odkloniti domovinstva osebi, ki ima vse državljanske pravice, ni v sodni preiskavi zaradi nečastnih dejanj in ki more vzdrževati sebe in svojo družino. Po 10 letih stalnega bivanja se pridobi članstvo mestne občine avtomatsko po moči zakona.

Mestni svet

Dve tretjini mestnega sveta se volita s splošnim, enakim, neposrednim in javnim glasovanjem, mandati pa se dodeljujejo posameznim kandidatnim listam po načelu večine, kakor po zakonu o občinah (najjačja lista dobi dve tretjini vseh razpisanih svetniških mest), dočim se ostanek svetniških mest deli na ostale liste po D'Hontovem sistemu. Tretjino svetnikov postavlja nadzorna oblast iz vrst oseb, posvečenih v vprašanju komunalne politike.

Mesta s pod 10.000 prebivalci imajo 27 občinskih svetnikov, mesta z 10 do 20 tisoč prebivalci 36, z 20 do 40 tisoč 45, s 40 do 100 tisoč 54 in mesta z nad 100.000 prebivalci 72 mestnih svetnikov.

Pasivna in aktivna volilna pravica je enaka kakor pri podeželskih občinah, le da ni vezana na članstvo v občini, marveč samo na petletno bivanje.

Mandat mestnega sveta traja štiri leta. Predvolilni in volilni postopek, volilni pritožbeni postopek ter volilni prestopki kakor tudi volilni kazenski postopek so enaki kakor pri podeželskih občinah s to razliko, da so ti predpisi za mestne občine polnoveljavni, dočim so za podeželske občine le okvirni in so bile izdane še podrobne banovinske uredbe.

Kandidatne liste potrjuje pristojno sresko sodišče, pritožbe proti volitvam pa rešuje Državni svet.

Mestna eksekutiva

Mestno eksekutivo tvori izključno predsednik (župan) mestne občine, ki ga volijo neposredno volilci sami. Voli se istočasno z mestnim svetom, vendar pa se postavlja na čelo liste kot kandidat za predsednika in zaradi tega nima lastnosti svetnika. Za predsednika mestne občine je izvoljen kandidat najjačje liste. Ako se mesto predsednika v času poslovne dobe izpразni, voli novega mestni svet iz svoje srede.

Razen predsednika ima mestna občina tudi podpredsednika (podžupana), čigar vloga pa je omejena na zastopstvo predsednika v primeru, kadar je odsoten ali pa je njegovo mesto izpraznjeno.

Z mestnim statutom se lahko ustanove posebni mestni okraji. Okraji so deli mestnega področja s samostojnim uradom pod vodstvom mestnega uradnika kot starešine okraja. Te okrajne uprave vrše eksekutivne posle pod nadzorstvom in po navodilih predsednika občine.

Prenešeni delokrog

Poleg samoupravnih poslov vrši mesto posle državne uprave v obsegu, v katerem jih vrši tudi podeželska občina. Toda mestom so poverjeni tudi nekateri posli splošne upravne oblasti I. stopnje, ki so taksativno našteti v zakonu samem. Ti posli se morejo odvzeti mestu in poveriti državnim upravnim oblastem z odlokom notranjega ministrstva in v soglasju z resornimi ministri, če bi se pokazalo, da jih mesto ne vrši, kakor je potrebno, ali pa, da predstavljajo zanj preveliko gmotno obremenitev. Zlasti velja to za mesta, ki jih že doslej niso vršila in ki ne razpolagajo z organizacijo za izvrševanje te službe.

Pravice mestnega sveta

Mesto izvršuje krajevno policijo v kolikor je ne izvršuje državna krajevna policijska oblast, ustanovljena v dotičnem mestu.

Za mestne statute, uredbe in pravilnike ni potrebna odobritev nadzorstvene oblasti kakor za statute, uredbe in pravilnika podeželskih občin, temveč ima nadzorstvena oblast samo pravico, da oceni njihovo zakonitost in sicer v roku dveh mesecev. Po poteku tega roka postane uredba izvršna. Pač pa je treba dobiti za splošne predpise, ki imajo vpliv na mestne finance, pristanek finančnega ministra.

Mestni svet sklepa o vsem, kar ne spada izrečno v pristojnost mestne eksekutive. Za važnejše zadeve mestnega gospodarstva je potrebno odobrenje višjih oblasti. Mesto more samostojno odtujiti ne premično imetje, če njegova vrednost ne presega 50.000 Din, oziroma v Beogradu in Zagrebu 100.000 Din.

Gotovi posli se morejo iz pristojnosti mestnega sveta prenesti s statutom na stalne mestne odbore, čegar sklepi se smatrajo kot sklepi sveta. Namen te določbe je razbremenitev mestnega sveta s manj važnimi zadevami.

Predsednik mestne občine more sklepe mestnega sveta, o katerih meni, da so v nasprotju z zakonom, zadržati ter jih ali sporočiti nadzorstveni oblasti ali pa jih ponovno predložiti, sklepanje mestnemu svetu.

Mestni uslužbenci

Zakonski načrt vsebuje samo načelne določbe o mestnih uslužbencih. Podrobnosti so prepuščene mestnemu statutu. **Uslužbenski odnošaji mestnih uslužbencev se morajo prilagoditi onim državnih uslužbencev. Za pravne in strokovne referente se mora zahtevati najmanj taka šolska in strokovna usposobljenost, kakršna se zahteva za državne uslužbence slične stroke in položaja. Prejemki in pokojnine mestnih uslužbencev ne morejo biti večji** kakor državnih uslužbencev.

Osebne pokojnine izplačuje neposredno mesto, za **rodbinske pokojnine pa bo notranji minister v soglasju s finančnim ministrom ustanovil poseben fond, enega ali več,** obenem pa bo izdal tudi določbo o upravljanju fonda, o pravicah in dolžnostih mestnih občinskih uslužbencev napram fondu, o njegovih dohodkih, načinu pobiranja dohodkov, izplačevanja pokojnin kakor tudi o likvidaciji že obstoječih takih fondov itd.

Mestne davščine

Mesto ne more nalagati nikakih neposrednih davkov. Že vpeljani se morajo odpraviti (prirastkarina in slično). Mestni občini preostajajo v prvi vrsti doklade na državni neposredni davek ter trošarine in takse. Da se davčna moč ne bi preobremenila se mora za uvedbo novih mestnih dajatev, kakor tudi za povečanje obstoječih, poprej dobiti odobrenje finančnega ministra.

Odstavitev in razpust

Notranji minister more razrešiti predsednika, podpredsednika ali celotni mestni svet če ne izvršujejo svojih dolžnosti ali pa sprejmejo sklepe in izjave, ki so škodljive za važne splošne državne interese.

Do izvolitve novega mestnega sveta postavi nadzorna oblast za izvrševanje tekočih poslov **začasnega organa izmed po činu najstarejših pravnih mestnih referentov.**

Prehodne določbe

Prve volitve bodo na dan, ki ga bo določil notranji minister. Dokler ne bodo izvoljeni prvi mestni sveti, vrše dolžnosti dosedanji organi.

Pravice dosedanjih mestnih uslužbencev in upokojencev se podvržejo reviziji ter se o njih izdajo novi odloki, če te pravice niso večje kakor pa jih uživajo državni uslužbenci, oziroma upokojenci sličnih strok in položajev. Vse odloke bo v prvi stopnji izdal predsednik mestne občine, proučila pa jih bo ne glede na morebitne pritožbe nadzorstvena oblast. Reducirani prejemki in pokojnine teko od prvega dne tretjega koledarskega meseca po uveljavljenju zakona o mestnih občinah. Vsi mestni uslužbenci se postavijo na razpoloženje.

•

Da ne bo nesporazumov s strani čitateljev, opozarjamo, da so vse te določbe še le predlog vlade in da bosta o njem sklepala Narodna skupščina in senat. Zakon bo uveljavljen v obliki, v kakršni ga bosta sprejeli obe zakonodajni zbornici.

Konec upora v Litvi

Naperjen je bil proti poljski orientaciji litovske zunanje politike — Woldemaras zopet aretiran

Varšava, 8. junija, d. Prevrat, ki ga je poizkusil izvršiti v sredo ponoči bivši ministrski predsednik Woldemaras v Kovnu, more roditi glede na vlogo male litovske države v politiki severnovzhodne Evrope pomembne posledice. Woldemarasa, ki se je l. 1926 skupno s sedanjim državnim predsednikom Smetono in s pomočjo skupine oficirjev polastil diktature v Litvi, je tri leta kasneje Smetona odstavil z njegovega mesta in ga pregnal. Njegovi pristaši v vojski so ga sedaj privedli nazaj v Kovno ter so zahtevali od predsednika republike, naj ga zopet imenuje za ministrskega predsednika. Smetona tej zahtevi ni hotel ugoditi, ultimat posadke v Kownu pa je potekel nocoj o polnoči.

Za sedaj vlada v glavnem mestu še mir. Tudi pri streljanju, do katerega je prišlo v sredo ponoči, ni bil baje nihče resno ranjen. Kakor poročajo, sta policija in meščanska garda na strani državnega predsednika. Zanimivo je, da nastop Woldemarasa in njegovih pristašev po zanesljivih informacijah ni bil naperjen samo proti sedanjemu ministrskemu predsedniku Tubelisu, ki je svak Smetone, temveč tudi proti guvernerju klajpedskega ozemlja Novakasu. Ta dva poliitka smatrajo kot glavna predstavnika protinemške politike Litve v zadnjem času, dočim je bil Woldemaras vedno pristaš sodelovanja z Nemčijo.

Varšava, 8. junija, č. Litovska uradna poročila potrjujejo vesti, da je propadel revolucionarni prevrat fašista Woldemarasa, ki je sedaj zopet pod policijskim nadzorstvom. Glavni vzrok prevratnega poizkusa je bil težavni položaj Litve v zunanjepolitičnem pogledu. Woldemarasovi ljudje so se zavzemali za to, da bi se Litva naslonila na Nemčijo, dočim delajo pristaši sedanjega režima za spravo s Poljsko. Litva ima, kakor znano, revizionistične aspiracije tako napram Nemčiji kakor tudi napram Poljski, vendar pa je očitno, da je večina naroda za politiko, ki jo izvajata državni predsednik Smetona in predsednik vlade Tubelis.

Kovno, 8. junija, d. Vesti o vojaškem prevratu v Litvi je vlada takoj v prvih urah demantirala. Vojni minister je samo priznal, da se je Woldemaras bavil s prevratnimi načrti, ki pa so jih odkrili, in da ni izključeno, da bo vlada odredila njegovo aretacijo.

Litovska brzojavna agencija je objavila: Woldemarasa, ki ga je neki letalski oficir včeraj v zgodnjih jutranjih urah prepeljal z letalom iz njegovega stalnega bivališča Zarazaja v Kovno, so že po nekaj urah bivanja v okraju vojaških letalcev prepeljali letalski oficirji sami k generalnemu štabu, ki ga je nato izročil organom državne varnostne policije.

Bombe brez konca in kraja

Bombni atentat na glavni stan krščansko-socialne stranke na Dunaju — Hitlerjevski voditelj pobegnil iz zapora

Dunaj, 8. junija. p. V pretekli noči je bilo na Dunaju in v provinci zopet več atentatov. V Floridsdorfu je eksplodiral peklenski stroj v tamošnji električni centrali in jo deloma demoliral, tako da so morali obratovanje ustaviti. V Solnogradu je nastala ponoči eksplozija v poslopju osnovne šole. Dve dvorani sta docela demolirani. **Snoči je nastala eksplozija tudi v prostorih predsedstva krščansko-socialne stranke, kjer bi se imela vršiti seja vodstva stranke. Seja pa je bila v zadnjem trenutku odpovedana, tako da v času eksplozije razen hišnika, ki stanuje v kleti, ni bilo nikogar v poslopju.**

Iz zaporov v Gradcu je pred dnevi pobegnil voditelj štajerskih hitlerjevcev, Franken. Danes se je javil iz Monakova, kamor je pobegnil. Beg Frankena je zelo tajinstven in oblasti si zaman prizadevajo, da bi odkrile njegove zaveznike. V zvezi z včerajšnjimi atentati je policija aretirala okrog 50 narodnih socialistov ter jih odvedla v koncentracijsko taborišče. Pravih atentatorjev doslej niti v enem primeru niso mogli izslediti. Zaradi vedno hujše teroristične akcije hitlerjevcev vlada v javnosti veliko razburjenje. Oblasti so skoraj brez moči in tudi vse grožnje z naglim sodiščem nič ne zaležejo.

Dunaj, 8. junija. AA. Korbiro poroča: Snoči je v neki sobi stolpa velike kmetijske šole eksplodiral peklenski stroj. Uničil je vso opravo.

V Hilbernu v Gornji Avstriji so iz zasede ranili poveljnika tamošnjih Starhembergovih lovcev.

V Welsu je eksplodiral peklenski stroj v vojaškem skladišču. Mislijo, da je bil atentat namenjen majorju, poveljniku 8. bataljona planinskih lovcev, ki stanuje v dotični zgradbi.

Med pogrebom nekega Schutzbundovca v Wiener Neustadtu, ki je preminul v zaporu, je skušalo kakih 200 pristašev razpuščene socialne demokratske stranke demonstrirati. Redarstvo z orožništvom jih je hipoma razpršilo.

Bolgarski zavod za socialno obnovo

Sofija, 8. junija. AA. Danes je izšla uredba o ustanovitvi zavoda za socialno obnovo države. Zavod bo pod neposrednim vodstvom predsednika ministrskega sveta. Uredba pravi, da bo zavod vodil vse javno življenje v duhu narodne sloge in obnove ter zveste službe narodu in državi. Zavod bo dvigal ugled bolgarskega naroda v inozemstvu ter obveščal tujino o kulturnem in gospodarskem življenju na Bolgarskem in o potrebah bolgarskega naroda. O delu zavoda bodo predpisani posebni pravilniki.

Po poročilu listov bo imel zavod v vseh sedmih pokrajinah svoja pokrajinska glavna tajništva. V dotičnih pokrajinah bodo organizirali posebne odbore za narodno slogo. Odbori bodo razdeljeni v politične, gospodarske in kulturne pododbore. Izobraževanje ljudstva se bo vršilo v zdravem duhu. Pri svojem delu se bo zavod opiral na časopise, radio, književnost in film, skratka na vse oblike prosvetnega in kulturnega dela. Z njim bodo sodelovale tudi vse druge državne ustanove.

Pogajanja za modus vivendi med Španijo in Vatikanom

Rim, 8. junija. k. Že nekaj dni se mudi v Rimu španski zunanji minister Pita Romero, ki ga je španska vlada imenovala za izrednega poslanika pri Vatikanu. Pita Romero je imel tudi daljši razgovor z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Sedaj se je pričel pogajati z vatikanskim državnim tajnikom Paccellijem za sklenitev »modusa vivendi« med Španijo in Vatikanom, ki naj bi vsaj začasno uredil odnošaje med pirenejsko republiko in cerkvijo. Kakor znano, je bil konkordat, ki je obstojal pred leti med špansko kraljevino in Vatikanom, razveljavljen. Vatikanski krogi zatrjujejo, da je državno tajništvo iskreno pripravljeno pristati na sporazum s Španijo. Pogajanja vodita kot zastopnika cerkve državni tajnik Paccelli in tajnik kongregacije za izredne cerkvene posle msgr. Pizzardo.

Protikatoliška akcija v Avstriji

Dunaj, 8. junija. č. V zadnjem času je pričelo mnogo katoličanov prestopati k protestantski veroizpovedi. Ker je ta pojav zavzel že velik obseg, je katoliška »Reichspost« v posebnem uvodniku načelno nastopila proti morebitnim akcijam v tej smeri in je izjavila, da je treba prestopanje iz katoliške v protestantsko cerkev smatrati kot nastop proti Dollfussovemu režimu.

Vodja grških fašistov pri Mussoliniju

Rim, 8. junija AA. Predsednik vlade Mussolini je dopoldne sprejel bivšega grškega ministra Jurija Merkurisa, ki je predsednik narodne socialistične stranke na Grškem.

Nemški zakon proti neljubim tujcem

Berlin, 8. junija č. Sedaj je stopil v veljavo novi zakon o izgonu tujcev z dne 23. marca. Policija je dobila posebna navodila, da mora izgnati iz države ne le tujce, ki zakrivijo kakšen kriminalen zločin, marveč tudi one, ki delajo proti nemški državi, narodnemu socializmu, proti javni morali, ki so brezposelni, ki prosjačijo in se iz mržnje proti delu potepajo okrog po deželi.

Američani se oborožujejo

Washington, 8. junija k. Ameriška vlada bo pričela v kratkem izvrševati svoj oborožitveni program, zlasti pa načrte o izpopolnitvi ameriških letalskih vojnih sil. Še te dni bodo začele ameriške tvornice graditi 225 vojnih letal, ki jih bo ameriška vlada plačala z zneskom 40 milijonov dolarjev. V dveh ali treh mesecih bodo zgradili nadaljnjih 200 letal in nekaj zrakoplovov.

Operacija siamskega kralja

London, 8. junija AA. Siamskemu kralju so v torek operirali sivo mreno na levem očesu. Operacija je uspela.

Ameriški veleparnik v plamenih

Newyork, 8. junija. p. Na potu iz Los Angelesa proti Honolulu je nastal na enem največjih prekooceanskih parnikov »Predsednik Lincoln« požar. Ogenj se je pojavil v skladišču za prtljago ter se je širil zelo naglo, tako da je bil parnik skoraj hipoma v plamenih. V bližini se mudeče ladje, med njimi tudi štiri torpedovke ameriške vojne mornarice, so takoj pohitele na pomoč. Na gorečem parniku je 150 potnikov in 200 mož posadke. Ker je morje mirno, se ni bati, da bi utonili in lahko tudi več dni vzdrže v rešilnih čolnih na odprtem morju. Nesreča se je zgodila 100 km daleč od Honolula.

Lep sestanek JNS v Celju

Celje, 8. junija

Občinska organizacija JNS za mesto Celje je imela v sredo zvečer v salonu Celjskega doma članski sestanek, ki se ga je udeležilo izredno mnogo članstva mestne in okoliške organizacije JNS. Sestanek je otvoril predsednik mestne organizacije g. dr. *Kalan*, ki je poročal o stališču, ki ga je zavzela enodušno sreska organizacija JNS v Celju dne 30. maja 1934 na svojem občnem zboru glede bojevniškega gibanja.

Nadalje je poročal obširno o konferenci poslancev, senatorjev, članov glavnega odbora JNS banovinskih svetnikov in zastopnikov sreskih organizacij JNS iz dravske banovine ki je bila v ponedeljek 4. t. m. v Ljubljani, ter o njenih zaključkih in o konsekvencah, ki se podajajo iz teh zaključkov za stranko in strankine pristaše. Vsa nacionalna javnost v dravski banovini je odklonila bojevniško akcijo.

Govor predsednika g. dr. Kalana je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

Narodni poslanec g. Ivan *Prekoršek* je ugotovil, da se zbirajo v bojevniških vrstah po pretežni večini ljudje, ki se novembra 1931 niso hoteli udeležiti skupščinskih volitev in tedaj niso hoteli manifestirati za enotno in nedeljivo Jugoslavijo. Opozoril je nato na politično brezpomembnost bojevništva, katerega kvarna posledica pa je boljševizacija ljudi, ki se ne sme dopustiti. Tudi govor g. poslanca je bil sprejet z burnim aplavzom.

V debati je podpredsednik občinske organizacije JNS g. mag. pharm. Andro Posavec karakteriziral s temperamentnimi besedami bojevniški pokret in njega posamezne pobornike.

Članski sestanek je enodušno in z viharnim pritrjevanjem odobril izvajanja referentov, nakar je predsednik g. dr. Kalan zaključil lepo zborovanje.

Koroški pevci zopet med nami

Danes posetijo Ljubljano pevci iz St. Janža v Rožu, 18 po številu. Popoldne si ogledajo velesejem, zvečer pa nastopijo ob 20.30 v Sokolskem domu na Viču kot gostje pevskega društva »Danice«. Jutri dopoldne ob 11. bodo zapeli v radiu.

Naše občinstvo, ki je januarja lani pokazalo, kako zna ceniti koroško narodno pesem, se poziva, da se tudi letos s številnim obiskom oddolži ljubezni naših rojakov iz Koroškega, ki se ne boje nobenih ovir, da ne bi zopet in zopet prihiteli med nas, svoj materni narod. Naj torej nihče ne smatra itak malenkostne vstopnine za žrtev, ampak za prijetno narodno dolžnost. Vstopnice se dobe v predprodaji v Jeločnikovi trgovini v Rožni dolini in v gostilni pri »Stari pošti« na Glincah, zvečer pred koncertom pa pri blagajnici.

Danes zvečer vsi na Vič!

»Nad Balkanom ni nobenih oblakov!«

Beograd, 8. junija. p. Na povratku iz Ženeve je potoval davi skozi Beograd turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej. Na kolodvoru so ga pozdravili poslaniki vseh balkanskih držav in zastopniki zunanjega ministrstva s pomočnikom ministra dr. Purićem na čelu. Turški zunanji minister se je prisrčno pozdravil tudi z novinarji katerim je izjavil da se je minule dni v Ženevi delalo s polno paro. »Mi na Balkanu smo mnogo srečnejši nego zapadna Evropa«, je dejal med drugim, *»kajti nad Balkanom ni več nobenih oblakov.«*

Iz Beograda je Tevfik Ruždi bej nadaljeval potovanje v Sofijo, kjer se sestane z bolgarskim zunanjim ministrom Batolovom. Imela bosta važne razgovore, ki so v zvezi z razpravami balkanske zveze v Ženevi in z balkanskim paktom.

Trgovinska pogajanja s Turčijo

Beograd, 8. junija. AA. Naša vlada se je sporazumela s turško vlado, naj se pogajanja o sklenitvi začasne trgovinske pogodbe med našo kraljevino in Turčijo pričnо prihodnji teden v Ankari. Za predsednika naše delegacije je določen poslanik v Ankari dr. Miroslav Janković, delegata pa sta dr Dragoslav Mihajlović, tajnik ministrstva za trgovino in industrijo, in Boško Gjorgjević, pristav istega ministrstva.

Naše zastopstvo na mednarodnem kongresu za kmetijstvo

Beograd, 8. junija AA. Od 12. do 20. junija bo v Budimpešti mednarodni kongres za kmetijstvo. Nanj so povabljeni zastopniki kmetijskih društev iz vseh držav. Kot delegati udruženja jugoslovenskih agronomov se kongresa udeleže Milan Novaković, načelnik kmetijskega ministrstva, Aleksander Stebut, profesor kmetijsko-gozdarske fakultete v Beogradu, dr. Alojz Tavčar, profesor kmetijsko-gozdarske fakultete v Zagrebu, dr. Mihovil Gračanin, profesor iste fakultete v Zagrebu, dr. Mladen Josipović, prosesor iste fakultete v Beogradu, Miljutin Niketić, tajnik kmetijskega ministrstva, dr. Milan Grković, inspektor banske uprave v Novem Sadu, dr. Karlo Šoštarič, višji kmetijski pristav v Zagrebu.

Važna seja Vseslovanske sokolske zveze

Beograd, 8. junija. p. V nedeljo se bo vršila v Pragi seja uprave Vseslovanske sokolske zveze. V imenu Sokola kraljevine Jugoslavije so odpotovali v Prago prvi podstarešina Gangl, drugi podstarešina Paunković in zvezni načelnik Ambrožič. Skupno z njimi potuje tudi predsednik bolgarskih Junakov Lazov, ki je davi prispel iz Sofije v Beograd. Med drugimi točkami je na dnevnem redu tudi definitivni sprejem bolgarskih Junakov v Vseslovansko sokolsko zvezo.

Obsodba pred državnim sodiščem

Beograd, 8. junija. AA. Državno sodišče za zaščito države je danes proglasilo razsodbo, s katero so obsojeni:

Stilinović Marjan po čl. 1 toč. 1, 2 in 4 zakona o zaščiti javne varnosti in po § 307 kaz. zakona na 10 let ječe in trajno izgubo častnih pravic;

Stihović Nikola po čl. 1 toč. 1 in 4 zakona o zaščiti javne varnosti in po § 307 kaz. zakona na 7 let ječe in trajno izgubo častnih pravic;

Sajlo Dragotin po čl. 1, toč. 1 zakona o zaščiti javne varnosti na eno leto in 6 mesecev ječe in na pet let izgube častnih pravic;

Stefanović Svetislav po čl. 1, toč. 2 zakona o zaščiti javne varnosti na 4 leta ječe in 5 let izgube častnih pravic.

Oproščeni so bili obtožbe po § 280 kaz. zakona: Papi Julij, Janič Vladimir, Javoršek Ignac in Majder Vladimir.

Milijonska kavcija

Sarajevo, 8. junija. n. Snoči je apelacijsko sodišče izreklo zelo zanimivo obsodbo. Sodišče I. stopnje je namreč dovolilo, da se izpusti iz zaporov bivši agrarni direktor Vladimir Stojić, ki je bil zapleten v znano agrarno zadevo v Sarajevu, zahtevalo pa je kavcijo v višini pol milijona dinarjev. Stojić je vložil proti temu priziv češ, da je kavcija previsoka. Priziv je vložil tudi državni tožitelj češ da je prenizka. Apelacijsko sodišče je sedaj odredilo, da se ima Stojić izpustiti iz zapora proti kavciji 3 milijonov dinarjev. Poleg tega mora podati obljubo, da ne bo ničesar storil, kar bi moglo ovirati nadaljnji potek preiskave, in da ne bo zapustil Sarajeva.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Nestalno, ponekod še nekoliko dežja, vendar postopno zboljšanje, zmerne temperature. — Situacija včerajšnjega dne: Anticiklon se je pričel s severozapada pomikati proti jugovzhodu Evrope. Nizki pritisk se je razdelil v več barometerskih minimov, ki polagoma slabijo, pa še vedno prevladujejo nad področji srednje in južne Evrope. Pritisk je v severnem delu bolj kakor v južnem delu države porastel in sicer za 1 do 5 mm.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nobene bistvene izpremembe.

Naši kraji in ljudje

Podpore svojcem kamniških žrtev

Nj. Vel. kralj je daroval 20.000 Din in banovina 10.000 Din

Kamnik, 8. junija

Ta teden so se vrnile iz ljubljanske bolnišnice 4 žrtve nesreč v kamniški tovarni in sicer Apolonija Rakova in Frančiška Hacetova iz Nevelj, vdova Julijana Pirčeva iz Stranj in Ivana Ručmanova iz Kamnika. Po štiritedenski skrbni negi v bolnišnici so toliko okrevale, da so se lahko podale v domačo oskrbo in so zdaj izven nevarnosti. Na delo pa seveda še dalj časa ne bodo mogle. V bolnišnici je ostala zdaj samo še Frančiška Legedičeva iz Mekinj, ki pa je tudi že izven nevarnosti. Poleg Roze Gradiškove, ki je že pred 14 dnevi prišla iz bolnišnice, jih je izmed 18 ponesrečencev ostalo pri življenju samo teh 5, umrlo pa jih je 12, in sicer 3 moški in 9 žensk. V petih farah okrog Kamnika počivajo te žrtve največje nesreče, ki je kdaj zadela Kamnik. V Tunjicah je izkopan prezgodnji grob 28letnemu Jožefu Koželju, na pokopališču v Kamniku počivajo 35letna Frančiška Hribarjeva, 33letna Slava Pirčeva, 45letna Angela Ogrinova, 33letna Marija Lavtižarjeva, rojena Rostanova in 22letna Terezija Kotnikova rojena Zamljenova; v Mekinjah počivata 26letna Julijana Vrhovnikova in 32letna Ana Grošljeva, v Stranjah 56letni preddelavec Ivan Juvan in 33letna Ana Kregarjeva, v Nevljah pa 38letni Matija Končnik in 38letna vdova Antonija Novakova. Vsi so umrli po vetikem trpljenju za opeklinami v ljubljanski bolnišnici.

Nesreča je zasekala globoke rane v neštetо družin, katerim je iztrgala njihove hranitelje, otrokom pa skrbne in ljubeče matere. Mnoge je s tem doletela nenadomestljiva izguba, ker jim je smrt vzela edino oporo in so ostali brez sredstev in pomoči. *Prvi, ki je tem sirotam priskočil na pomoč, je bil naš vladar, ki se je takoj informiral o nesreči in nakazal 20.000 Din iz svojih sredstev kot prvo pomoč.*

To je naglasil tudi sreski načelnik g. Fran Voušek, ko je te dni razdelil ponesrečenim in svojcem ponesrečenih žrtev dela kraljevo podporo 20.000 Din in podporo 10.000 Din, ki jo je nakazala banovina. Pri razdelitvi so postopali tako, da so najprej nakazali vsakemu 1000 Din, ostalo pa so razdelili po potrebi posameznih prizadetih družin. Vsi so se ginjeni zahvaljevali za velikodušno pomoč v prvi sili in prosili gospoda sreskega načelnika, da sporoči njihovo iskreno zahvalo na najvišje mesto. Izrazili so tudi prošnjo, da bi še vnaprej bilo na kakršenkoli način poskrbljeno za uboge sirote, ki so zdaj ostale brez vseh sredstev, in da bi se pospešila rešitev vprašanja starostnega in nezgodnega zavarovanja kamniških tovarniških delavcev, kakor je bilo v veljavi pred vojno in za katero se zdaj delavci kamniške tovarne potegujejo že 15 let.

G. sreski načelnik je pripomnil, da so bili v tej smeri ponovno storjeni vsi potrebni koraki in da se to vprašanje ne bo izpustilo iz vida, dokler ne bo ugodno rešeno. Pričakovati je, da bodo na merodajnem mestu pokazali potrebno uvidevnost in pospešili ugodno rešitev njihove utemeljene prošnje.

Ob veliki nesreči, ki je zadela Kamnik, so pokazali povsod toliko odkritega sočutja do nesrečnih žrtev, da jim dolgujemo veliko zahvalo. Gg. zdravniki v Kamniku in v ljubljanski bolnišnici so se požrtvovalno zavzeli za nesrečne žrtve in jim lajšali veliko trpljenje. Uprava tovarne je prevzela stroške prevoza krst v Kamnik, da izpolni umirajočim zadnjo željo. Častniški zbor, uprava tovarne in duhovščina so ob hudem udarcu nudili vsem prizadetim družinam dragoceno pomoč in jim tako zmanjšali stroške. Izpolnjujemo želio vseh ponesrečnih in svojcev umrlih žrtev dela, da izrazimo vsem iskreno zahvalo in priznanje.

Hude posledice povodnji na Notranjskem

Loška in Planinska dolina spet spremenjeni v jezero

Ljubljana, 8. junija

Siloviti nalivi zadnjih dni niso ostali brez usodnih posledic za nekatere kraje naše banovine. Zlasti naš notranjski svet je tak, da se tam prave povodnji šele prično, ko je Ljubljančan na hudo uro že davno pozabil. Tako je tudi tokrat. Ko uživamo v Ljubljani že zopet sončno vreme, precenjujejo v Loški in Planinski dolini škodo, ki jo je povzročila sedanja povodenj. Že prva letošnja pomladna poplava, ki je lepo Loško dolino spremenila v jezero, je uničila ozimino, sedaj je voda zlasti hudo poškodovala njive vasi Nadleska, Podcerkve in Dan. Ljudje so se že veselili mnogo obetajoče letine. Zlasti krompir in fižol, ki sta glavna pridelka loškega prebivalstva, sta lepo kazala. Toda ob silnih nalivih je potok Obrh neverjetno naglo prestopil bregove in se razlil na široko. *Celotno škodo na Notranjskem cenijo na približno milijon dinarjev.*

Že ponovno smo poudarjali, kako nujno je potrebna regulacija potoka Obrha in požiralnika Golobine. Zdaj je vsaj upanje, da se bo to zgodilo v bližnji bodočnosti, zakaj v maju so v Starem trgu ustanovili vodno zadrugo, ki kani izvesti vsa regulačna dela po načrtih, izgotovljenih že pred dvema letoma. — O poplavah poročajo tudi iz Planinske doline. Seno je uničeno, ostali pridelki takisto, kajti dolina je spet spremenjena v jezero.

Škoda, ki jo to pot trpijo *barjanski kraji*, še ni ocenjena. Sodijo pa, da bo v celoti zopet segla v bližino pol milijona Din. Še davi je Ljubljanica močno naraščala in vode so se razlile daleč na okrog. Črnovaška cesta, ki vodi proti Podpeči, je mestoma 30 cm pod vodo. Izmed vasi in naselij so posebno prizadete Lipe, Črna vas, Hauptmanca in Ilovica. Takisto trpe vasi okoli Vrhnike, kjer se je Ljubljanica razlila daleč okrog. Pod Krimom pa je Iščica zalila njive in travnike. Marsikod je bila trava že pokošena in jo je voda odnesla. Tam kjer se zdaj voda odteka, je pa trava vsa umazana.

Vsega skupaj je zadnje dneve padlo v *ljubljanski pokrajini 141 mm dežja, kar je ogromna množina padavin.* V Ljubljanico so se zgrnile tudi vode, ki so se zbirale ob zadnjih nalivih na Notranjskem, zlasti v planinski kotlini, od koder po podzemeljskih tokih še venomer vro na dan. V nižjem toku okoli Vevč in dalje, je Ljubljanica tudi napravila škodo, osobito na krompirju in fižolu. Današnji Medardov dan pa je bil povsem brez padavin, solnčen, barometer se je naglo dvigal. In če kaj velja stari kmečki rek, bomo poslej imeli mesec dni lepo vreme, da bo Medard — kakor pravijo — prisilil tudi lenega kosca, da se požuri s košnjo in spravi mrvo lepo suho pod svisli.

Uspehi našega rojaka v Boliviji

Velepodjetje Brozović & Co zaposluje nad 3000 delavcev

Zagreb, 8. junija

Hrvatsko Primorje je med vsemi našimi pokrajinami dalo največ izseljencev za Severno in Južno Ameriko. Med tisočerimi rojaki, ki se obupno borijo za svoj obstanek po širni Ameriki, pa je tudi nekaj srečnih mož, ki so se v najhujših življenjskih borbah obdržali na nogah ter naposled dosegli celo več, kakor so sanjali takrat, ko so se odpravljali v tujino. Največ uspeha so imeli oni, ki so se podali v kraje, o katerih ni bilo takrat posebnega slovesa. Tako n. pr. so mnogi našli srečo v Boliviji, ki je bila pred kakimi 20 leti še prava pustinja. Te dni je prišel domov na obisk eden od onih naših ljudi, ki so v Boliviji dosegli največ, kar je mogoče doseči. Ta mož je Stepan Brozović, rojak iz Selc v Primorju. Brozović je velik stavbni podjetnik iz La Paza v Boliviji, graditelj mnogih velikih cest in železnic. Pred 25 leti je kot mlad sposoben zidar zapustil svojo domovino, sedaj pa se je prvič vrnil domov, da preživi tu nekaj mesecev. Star je 55 let, na obisk pa ni prišel samo kot eden najuglednejših podjetnikov v Boliviji, temveč tudi z naslovom bolivijskega častnega konzula.

Tvrdka Brozović & Comp. v La Pazu uživa velik ugled. Gradi ceste na daljavo sto in sto kilometrov ter ima zaposlenih preko 3000 delavcev. Nedavno je dovršila dela na cesti, ki je dolga 300 km in ki igra važno vlogo v bojih med Bolivijo in Paragvajem. Bolivija ne bo nikdar pozabila, da ji je Brozovičevo podjetje zgradilo strategično silno važno cesto še pred izbruhom spora.

— Neprestano sem delal 25 let, je pripovedoval g. Brozović, in to je moj prvi odmor, če se sme sploh tako imenovati. Dela sem imel vedno dovolj in zlasti v zadnjih letih me čakajo že pred izvršitvijo vsakega dela nova velika naročila. Bolivija je dežela velike bodočnosti in ko bodo enkrat zgrajene glavne prometne vezi, bo dana prilika za pravilno izkoriščanje res ogromnega prirodnega bogastva. V Boliviji je mnogo naših ljudi in tudi pri mojem podjetju imajo mnogi od njih dober zaslužek. Možnosti zaslužka pa se bodo še povečale. V novejšem času sem si pridobil 40.000 ha zemljišča, na katerem bom zgradil tovarni za tobak in za sladkor. Svoj obisk v domovini bom porabil za ogled strojev, ki bi bili potrebni za ureditev tobačne tovarne. Tobačna tovarna ima veliko bodočnost, ker je v Boliviji dosti tobaka, a ga nihče strokovnjaško ne predeluje. Če bo šlo vse po sreči, bo dobilo zaslužek v mojih podjetjih večje število brezposelnih rojakov iz raznih krajev Južne Amerike.

— Moj obisk pa ima tudi ta namen, da izposlujem pri jugoslovenski vladi namestitev jugoslovenske konzularne oblasti. Zato se zanima sam predsednik bolivijske vlade in okrog 2000 naših priseljencev želi, da bi bila v Boliviji naša država zastopana s pravim konzulatom. Naša emigracija v Boliviji še ni organizirana, dela pa se tudi na tem področju. Jaz sem že več let predsednik društva »Karadjordjević«, ki je središče našega življa v La Pazu. Ta organizacija je priredila že nekaj pomembnih manifestacij za Jugoslavijo, ki so mnogo koristile jugoslovenski propagandi v Boliviji. Mnogi ugledni domačini so častni člani te organizacije. V kratkem bomo ustanovili tudi Sokola, kajti naš svet v Boliviji je narodno zaveden in ljubi svojo staro domovino.

Dojenčkom od 5 mesecev
dalje se dajejo z dobrim uspehom prikuhe kot špinača, pesa, koleraba ali karfijola, obenem s preizkušenim in znanstveno pregledanim proizvodom
HORDENZYM
dr. Wandera
Prikuho s Hordenzymom jemljejo dojenčki zelo radi.
»Hordenzym« se dobiva v vseh drogerijah in lekarnah. Cena Din 39.—.

Dolarje je sežgala

Murska Sobota, 8. junija

V neki prekmurski vasi v bližini Pertoč živi sama na posestvecu kmetica L. Zemlja ne da dovolj, da bi od pridelkov živeli gospodar, gospodinja in še kopica otrok. Kakor drugi gredo po svetu, tako je tudi posestnik L. vzel pred leti pot pod noge in odpotoval v Ameriko, od koder so mu bili pisali neki sorodniki, da je tam lep zaslužek. Mož je imel srečo, ker so bili takrat v Ameriki še kolikor toliko lepi časi in pošiljal je domov pisma in denar. Žena je bila zadovoljna. Skrb za vsakdanji kruh jo je minila in še hišo je popravila

Pa so se časi tudi v Ameriki izpremenili. Denarja je prihajalo vedno manj in nazadnje so še pisma izostala. Kakor je že navada, so se s tem začeli pečati tudi jeziki na vasi. češ: »Uboga ženska! Njen mož se je v Ameriki poročil z drugo...« Neki Američan je pisal, da se L. sploh ne misli več vrniti, ker živi z drugo

Kmetica se je spočetka smejala vsem govoricam, a ker govorenja ni bilo konec, je vedno bolj verjela, da jo je mož zapustil. Pred dnevi je prejela po pošti majhen zavojček. Začudenje je bilo veliko, ko je spoznala na njem ameriške znamke in možev rokopis. Ko je razvozlala ovitek, je našla v njem pismo, napisano v angleščini, in denar. Pismo je bilo od njenega moža, ki ji je pisal, da ji pošilja 700 dolarjev, ker je bil bolan in ni mogel delati. Ko je prebrala pismo, je vzela denar in ga vrgla v peč. Ko je videla, kako je bankovec zagorel, je vzkliknila: »Zdaj pa ne bo treba, da bi se mučil, da bi mi pošiljal denar!«

Pri ishijasu sledi na kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice,** popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemoroidih, oboleli prostati in mehurjevem katarju. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljudje so se čudili, kaj je neki pisal mož, da je žena tako vesela. Ko je prebrala pismo, je vzela denar in ga nesla v peč.

DANES PREMIERA NAPETE IN VESELE KOMEDIJE

LJUBIM TE

v kateri igra glavno vlogo ljubka **ANNABELLA** in **ALBERT PREJEAN** — Vsebina filma je zajeta iz znanega gledališkega komada »**SIN IZ AMERIKE**« — Divna godba, veseli dogodljaji, pesem in ljubezen

ELITNI KINO MATICA

Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼, jutri ob 3., 5., 7.¼ in 9.¼ uri

Domače vesti

Mimogrede

V »Jutru« smo že povedali, da se je bojevnik g. Fabjančič preteklo nedeljo »mimogrede« izneveril bojevniškemu načelu ter z imenom napadel ministra dr. Kramerja in glavnega urednika »Jutra«. Apelirali smo na njegovo možatost in korajžo, naj še v svojem glasilu objavi, kar je trdil v svojem govoru, da bo lahko potem kar pred ljubljanskim sodiščem dokazal svoje trditve.

Gosp. Fabjančič se našemu pozivu ni odzval in v svojem listu ni omenil niti z besedo, kaj je v nedeljo govoril o omenjeni zadevi. Tako bo o tem vendar moralo razpravljati sodišče v Krškem in gospod bojevnik bo tam imel ne le priliko, marveč tudi dolžnost, dokazati svoje trditve.

Bojevniškim govornikom pa priporočamo, naj še večkrat pridejo z imeni na dan.

Danes premiera senzacijonalnega velefilma

BEŠTJA

po senzacijonalnem romanu Louis Stevensona. Človek v oblasti tajinstvenosti, katero je sam ustvaril

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7., 9.; jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

ČERNE VLADIMIR

gostilničar v Zagrebu, Radićeva ulica 1, se je preselil in odprl poznano, na novo urejeno gostilno v Varšavski ulici 5 (prej Samostanska) tik Europa Kina ter se priporoča svojim cenjenim gostom za nadaljnjo naklonjenost. 5422

• **Plovdivci manifestirajo za bolgarsko-jugoslovensko pobratimstvo.** Pevci »Rodne pesmi«, ki smo se seznanili z njimi ob priliki nedavnega »Slavčevega« jubileja, so po vtisih, ki so jih odnesli iz naših krajev, postali prav vneti propagatorji za zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. V nedeljo 10. t. m. bodo v tem smislu priredili v parku carja Simeona v Plovdivu manifestativen propagandni koncert pod milim nebom in bodo ob tej priliki razstavili tudi trofeje svojega gostovanja v Jugoslaviji: 7 vencev iz Ljubljane, 5 iz Zagreba, 3 iz eograda. Kakor piše g. Minkovski, tajnik plovdivskega metropolita, so bili Bolgari najbolj navdušeni nad sprejemom v Ljubljani in so se vsi vrnili v domovino s trdnim spoznanjem, da smo Bolgari, Srbi, Hrvatje in Slovenci samo veje enega in istega naroda. G. Minkovski objavlja v plovdivskem »Jugu« toplo pisane popotne črtice s turneje po Jugoslaviji.

Jug Franc p. t. služitelj I. skupine od 10. t. t. t. sekcije v Mariboru k pošti Pragersko; p. t. služitelji II. skupine: Kök Josip iz Pragerskega na Maribor 2, Vrbnjak Fr. od pošte Maribor 2 k 10. t. t. t. sekciji v Mariboru, Stergar Erna iz Litije na Ljubljano 1, Čuk Franjo iz Zidanega mosta v Vojnik, Butara Franc iz Vojnika na Zidani most.

• **Vlakovni promet ob priliki župnega zleta mariborske sokolske župe v Ptuju.** Večerni redni vlaki, ki odhajajo iz Ptuja bodo imeli v nedeljo 10. t. m. polurno zamudo, in sicer vlak, ki odhaja iz Ptuja ob 17.08, bo vozil ob 17.38, in ima zvezo na Pragerskem z Ljubljano in Mariborom ter vso koroško progo. Vlak odhaja ob četrt na 19. bo vozil iz Ptuja ob 19.30 in ima zvezo v Ormožu proti Ljutomeru, Murski Soboti in Čakovcu. Vlak, ki vozi ob pol 21. bo vozil ob 21.30 in ima zvezo na Pragerskem z Ljubljano in Mariborom. Vlak, ki odhaja iz Ptuja ob 17.38, ima v Poljčanah tudi zvezo s Konjicami.

• **Ljubljanski vokalni kvintet v prid spomeniku skladateljev Ipavcev.** Člani ljubljanskega vokalnega kvinteta bodo jutri ob 20. v radiu peli pesmi skladateljev Ipavcev. Odbor za postavitev spomenika skladateljem Ipavcem pričakuje, da bodo lepe pesmi v srcih poslušalcev zbudile tudi zavest potrebne podpore pri akciji za postavitev spomenika. Tokrat bodo lepe pesmi bratov Ipavcev prvič donele v zaključeni celoti po radiu, da jih bodo slišali tudi naši rojaki v tujem svetu.

V nedeljo in ponedeljek

prodaja v paviljonu Commerce na velesejmu razstavljeno blago, da ne bo treba odvažati nazaj, za polovično ceno.

• **Prvi turisti, ki so z letalom iz Prage prispeli na naše morje.** Z letalom iz Prage je prispela na Sušak skupina čeških turistov in je tako z njenim prihodom otvorjena zrakoplovna turistična zveza med Sušakom in Prago. Na tej progi opravlja promet letalo tipa »Focker«, ki ima poleg pilota, mehanika in radio-telegrafista prostore za 8 potnikov. Med izletniki je tudi novinar dr. Stanislav Uretinov, ki je izjavil, da pripravljajo v Pragi z vso vnemo dvakratno dnevno zrakoplovno zvezo med Prago in Sušakom. Ta zveza bo poslovala vso sezono, otvorjena pa bo 1. julija istočasno z zvezo s Celovcem preko Ljubljane.

• **Finžgarjevega »Divjega lovca«** bo igralo na prostem pred slikovito založko graščino Moravško pevsko društvo v nedeljo 10. t. m. Če bo slabo vreme, pa naslednjo nedeljo. Avtobus odhaja iz Ljubljane ob 8. in 13. iz Tavčarjeve ulice.

ZA IZLETE — TURE

ali ko pojdete na počitnice, ne pozabite se oglasiti pri

Foto Touristu Lojze Šmucu

na Aleksandrovi cesti štev. 28

Ta Vam da potrebna navodila, kako morate fotografirati, da prinesete res lepe spomine na Vašem filmu.

Kupujte samo kvalitetne sveže filme, ker samo s temi to dosežete.

• **Oskrbovane planinske postojanke v področju Savinjske podružnice SPD** so: Kocbekov dom na Korošici, Frischaufov dom na Okrešlju, Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, Mozirska koča na Golteh in Celjska koča na Tolstem vrhu pri Celju. Planinski dom v Logarski dolini se otvori 15. t. m.

• **O pobiranju enoodstotnega prispevka od prejemkov** je napravila Delavska zbornica naslednjo vlogo na finančno direkcijo: V finančnem zakonu za leto 1934-35 je predpisano, da morajo plačati 1% izrednega prispevka od kosmatih prejemkov vsi zavezanci uslužbenskega davka. Izrečno pa je obenem pripisano, da so od tega prispevka izvzeti med drugim hišni posli, delavci in dninarji. Delavska zbornica je bila opozorjena, da nekatera podjetja odtrgujejo svojim delavcem poleg uslužbenskega davka tudi s finančnim zakonom predpisani 1% izredni prispevek. Podjetja utemeljujejo odtegljaje s tem, da je na podlagi ustmenih instrukcij davčnih uradov oproščen 1% prispevka le delavec-težak, dočim ga mora kvalificirani delavec plačati. Pri tem štejejo med kvalificirane delavce podjetja ne samo trgovske, obrtniške in industrijske delavce, ki imajo učna spričevala, ampak tudi tovarniško priučeno delavstvo. Finančni zakon izrecno predpisuje, da so delavci oproščeni 1% prispevka. Finančni zakon ne loči kvalificiranih, nekvalificiranih ter priučenih delavcev. Finančni zakon generalizira oprostitev na vse delavce. Zakonodajalec tudi pod označbo delavec gotovo ni mislil samo težake, ali pa sploh nekvalificirane delavce, ker bi potem to posebno skupino delavcev tako označil in, kar je važno, tudi opisal. Ker so določila finančnega zakona jasna, prosimo, da finančna direkcija naroči davčnim uradom, da ne zahtevajo plačilo 1% izrednega prispevka od delavstva.

Kopališče Pieštany

v dolini Vaga, ČSR. Žvepleno-blatne kopelji pomenijo ozdravljenje revme, ishiasa, protina. — Krasne promenade, oddih. Natančneje: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. št. 5.

• **Spor med muslimani zaradi pragmatike verskih uslužbencev.** Svet vakufa, najvišje cerkvene organizacije naših muslimanov, pripravlja, kakor znano, pragmatiko za vse svoje uslužbence. Po pragmatiki bi bila izvedena reorganizacija službovanja v svetiščih in verskih šolah in nekateri uslužbenci bi bili morda tudi prikrajšani pri prejemkih. Sarajevski tednik »Islamski svijet« se je postavil na stran nezadovoljnih verskih uslužbencev ter izdal apel na muslimansko prebivalstvo, v katerem pravi, da je nameravana pragmatika škodljiva, ker bo delala velike ovire verskemu pouku v šolah. List tudi napovedujejo intervencijo pri ministrstvu pravosodja proti nameravani pragmatiki.

• **Vlom na deželi.** Pred dnevi je bilo vlomljeno v hišo posestnice Golnarjeve Ane v Braslovčih v času, ko je bila gospodinja na polju. Vlomilec je odnesel 160 Din, razno perilo in obleko in druge predmete. Orožniki vršijo poizvedbe.

• **Smrt otroka v gnojnici.** Mali 18 mesecev star Murko Tonček je bil pri svojem dedku Gerečniku Matiji v Slovenji vasi v oskrbi. Te dni se je Tonček, ki je bil z dedkom na domačem dvorišču, v trenutku, ko se je Gerečnik malo odstranil, preveč približal gnojnični jami, ki je precej globoka, in padel v globočino. Ko so prihiteli domači na pomoč, je bil fantek že mrtev.

• **Razbojniški napad na župnišče.** V Preloščici pri Sisku so neznani razbojniki napadli župnijski urad in dom župnika Ljudevita Šusteka. To je že drugi razbojniški napad v tej vasi. Prvič so razbojniki napadli cerkev, vloma pa niso izvršili, ker je razbijanje po cerkvenih vratih prebudilo neke vaščane. Župnik je po tem napadu cerkvene dragocenosti prenesel v svoje stanovanje. Sedanji napad je bil namenjen gotovo tem dragocenostim. Sredi noči so se s samokresi oboroženi razbojniki pojavili pred župnikovim stanovanjem, župnik, ki je mlad in energičen mož, pa se je oborožil s svojo lovsko puško. Razbojniki so streljali nanj, streljal pa je tudi župnik in ko so mu hoteli puško iztrgati iz rok, je začel s kopitom udrihati po napadalcih. Streli so k sreči pravočasno prebudili vaščane, kar je preprečilo razbojništvo in gotovo tudi rešilo življenje pogumnemu in splošno priljubljenemu duhovniku.

• **Strašen zločin žene.** V Kladari pri Bosanskem Brodu so odkrili strašen zločin, ki ga je že pred tedni izvršila posestnica Lucija Rebičeva nad svojim 46-letnim možem Pavlom. Pavel Rebić je nenadoma izginil iz vasi in njegova žena je pripovedovala, da je odšel za zaslužkom v Srbijo. Sosedom je kazala tudi neka pisma, ki jih je baje njen mož pisal iz Srbije. V zapuščenem vaškem mlinu pa so sedaj našli že razpadajoče truplo, v katerem so spoznali nesrečnega Pavla Rebića. Truplo je bilo površno zasuto z zemljo. Lucija je orožnikom priznala, da je moža zastrupila in potem njegovo truplo ponoči zavlekla v mlin. Poleg Lucije so zaprli tudi nekega gostilničarja, ki je bil njen ljubimec, zaradi suma, da je sodeloval dejansko ali pa z nasvetom pri strašnem zločinu.

Naval krvi v glavo, nespečnost, nervoza in sl.

so največkrat samo posledica slabega delovanja črevesja, to je zaprtja.

Treba je zato skrbeti za redno čiščenje črevesja, kar dosežete na edinstven in prav prijeten način, ako spijete dnevno na tešče par čaš

Rogaške mineralne vode.

V slučaju izrecnega zaprtja vzemite »Donat«, drugače pa zadostuje »Tempel«, ki ga imejte sploh vedno na mizi!

PRAVA POLETNA PIJAČA

nas ne sme samo za trenutek osvežiti, da potem občutimo še večjo žejo in utrujenost, temveč mora istočasno povečati našo odporno moč, da lažje prenašamo poletno žejo in utrujenost. S tem si ohranimo energijo in živahnost enako za delo kot tudi za razvedrilo.

V to nam najbolje služi

hladna OVOMALTINE

Pripravlja se v **OVOMIX-čaši, ki se dobiva povsod, kjer se prodaja Ovomaltine, za ceno 10.— Din.**

Poskusite hladno Ovomaltine na ljubljanskem velesejmu! 5481

• **Turisti in obmejne straže.** Čuvarji naših mej imajo strog nalog, da dovolijo hojo ob naših mejah in njeni bližini po planinah samo onim, ki na zahtevo predložijo izkaznico. Vsi člani SPD, ki so plačali članarino in imajo izkaznico opremljeno z letno znamkico 1934, lahko neovirano posečajo naše planine. Važno je torej, da je vsak planinec tudi član SPD in da je plačal članarino, ker je sicer v nevarnosti, da ga obmejne straže v bližini cilja zavrnejo. Pomnite, da graničarji niso nasprotniki planincev; pač pa vršijo svojo službo vestno in točno, zato naj jim dajo planinci rade volje vsa pojasnila, ki bi jih morda od njih zahtevali.

• **Ovomaltine na ljubljanskem velesejmu.** Ovomaltina je po okusu splošno znana, manj pa so znane njene sestavine in prednosti. Obiščite zaradi tega njen paviljon na velesejmu ter se tam seznanite z njenimi velikimi prednostmi. Ovomaltino radi vživajo otroci in odrasli. Deca, ker jo smatra za slaščico, odrasli pa zaradi tega, ker vedo, da ima poleg izvrstnega okusa tudi blagodejne učinke na človeški organizem, ker krepi in zvišuje njegovo delovno in odporno moč. Zaradi tega se uporablja povsod in vedno, kadar je treba okrepiti organizem. V vseh letnih časih se uživa kot topla ali hladna pijača ter predstavlja najboljši zajtrk ali malico, ker tudi v malih količinah daje telesu mnogo hranilnih snovi. Če obiščete ljubljanski velesejem, ne pozabite na paviljon Ovomaltine.

• **Popoldanski avtobus na progi Šmartno ob Paki-Logarska dolina** bo vozil v letni sezoni po potrebi z zvezo na osebni vlak, ki prihaja iz Celja v Šmartno ob Paki ob 16.49. Opozarjamo na to društva, ki prirejajo skupne izlete, in druge interesente. Voz stavi na razpolago direkcija p. t. v Ljubljani in mora biti naročen vsaj 24 ur prej pri savinjski podružnici SFD v Celju.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— **Francoski izletniki v Sloveniji.** V četrtek zvečer se je pripeljalo v Ljubljano 20 izletnikov, članov združenja Franco-Yougoslave, ki so na ekskurzijskem potovanju po Jugoslaviji. Prišli so iz Dalmacije preko Beograda in se ustavili v Ljubljani, kjer so jih sprejeli zastopniki jugoslovenskih dobrovoljcev, pozdravili pa kot zastopnih bana dr. Orel, v imenu župana dr. Grasselli, za mestno občino ravnatelj Šebenik in v imenu komandanta dravske divizije podpolkovnik Popović. Gostje so prenočili v hotelu »Metropol«, včeraj zjutraj so si pa ogledali mesto in odšli pred Napoleonov spomenik, kjer so položili lep šopek. Tudi velesejem so posetili in jim je bila naša gospodarska razstava prav všeč. Ko so se ob 10.02 odpeljali v Kranj, so se od njih poslovili francoski konzul g. Remerand in mnogi predstavniki naše javnosti. V Kranju so gostje kosili, nato so se pa odpeljali na Bled, a danes obiščejo drugi naš biser, Bohinj.

u— **Koncert Akademskega pevskega zbora v Ljubljani,** ki bo v nedeljo 10. t. m. ob 16. bo zaključil letošnjo sezono. Brez dvoma bo tudi ta ljudski koncert kakor vsi koncerti Akademskega pevskega zbora zelo dobro uspel, saj so cene vstopnicam tako nizke, da je omogočen obisk koncerta vsakomur, ki ni poslušal istega koncerta pretekli mesec v Unionu. Na koncert zlasti opozarjamo ljubljansko okolico, ki ji je zlasti namenjen. Vlakovne zveze so na vse strani ugodne. Prodaja vstopnic v naprej vsak dan dopoldne in popoldne pred veliko dvorano Uniona.

ZVOČNI KINO MOSTE

v soboto ob 8.30, v nedeljo ob 3. in 8.30, v ponedeljek ob 8.30 uri

DOLORES DEL RIO

v filmu ognjevite ljubezni z južnih otokov

Luana, rajska ptica

ZA SONČENJE

SALVIRA

OLJE ali CREME

VELIKA IZBIRA KOPALNIH CEPIC

DROGERIJA KANC

V NEBOTIČNIKU IN ŽIDOVSKI UL. 1

u— **Opozarjamo na sklepno produkcijo šole Glasbene Matice,** ki bo v ponedeljek 11. t. m. ob 18. v Filharmonični dvorani. Spored je izredno zanimiv, nastopi priznani mladinski orkester prof. Jerala in del mladinskega zbora Glasbene Matice. Izvajali bodo med drugim dve Adamičevi skladbi »Bajka« in »Kresnice« za soli, zbor govorilni zbor, orkester in skioptične slike. Originale za skioptične slike, ki pojasnjujejo dejanje, ki ga zbor opeva odnosno pripoveduje, je narisal prof. Saša Šantel. Spored stane 2 Din, obenem velja tudi kot vstopnica.

u— **II. operna produkcija državnega konservatorija** bo v torek 12. t. m. ob 20. v drami. Spored Smetana: Prodana nevesta: Sekstet in arija Marinke. Čajkovski: Onjegin (Pismo-Dvoboj) Meyerbeer Hugenoti, I. slika II. dejanja. K. dejanje zadnja slika iz Verdijeve opere »Rigoletto« IV. dejanje iz Verdijeve opere »Othelo« in k sklepu IV. dejanja Puccinijeve opere »Boheme«. Cene od 6 do 20 Din, prodaja pri dnevni blagajni v operi.

Kavarna CENTRAL

za časa velesejma celo noč odprta.

Igra prvovrstna damska kapela.

u— **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo 10. t. m. popoldne ogled cerkva v Gumišču, Pijavi gorici in Šmarju. Odhod iz Ljubljane, glavna postaja, ob 2.10 na postajo Škofljico, povratek ob pol 9. Vodil bo akademik g. Stane Mikuž. Povabljeni vsi prijatelji umetnosti!

u— **JUU sresko društvo Ljubljana okolica zahodni del** priredi pod okriljem ZKD predavanje danes ob 9. v telovadnici šole na Grabnu. Predaval bo go. dr. Stanko Lapajne, odvetnik, o temi »Pereča gospodarska vprašanja«.

u— **Danes se nam predstavi** v Elitnem kinu Matici nova filmska zvezda očarujoče lepote in ljubkosti brhka Annabella v prekrasnem filmskem delu »Ljubim Te«, v komediji, katere vsebina je zajeta po znanem gledališkem komadu »Sin iz Amerike«. V tem delu, ki je polno ljubke godbe in pesmi, kreira Annabella svojo vlogo tako dovršeno in lepo, da lebdi nad nami večni nasmeh lepe Annabelle. Njen smeh in njena nežnost sta taka, da nam za dolgo časa ostaneta v spominu. Ako hočete spoznati lepoto in nežnost morate videti Annabello v filmu »Ljubim Te«. Njen partner je slavni francoski igralec Albert Prejean.

u— **Društvo »Tabor«.** Drevi pevska vaja. Prihodnjo nedeljo nastop, zato vsi!

u— **»Branibor«.** Občni zbor osrednjega društva bo v nedeljo 10. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta 20.

u— **Razstava šolskih izdelkov na I. državni meščanski šoli na Prulah bo v nedeljo 10. t. m. od 8. do 12.**

u— **Realne eksekucije in dražbe v maju.** Ljubljanska zemljiška knjiga je maja zaznamovala 97 realnih eksekucij za skupno vsoto 608.313 Din. Največji znesek je bil 52.106, najnižji pa 176 Din. Največ realnih eksekucij se je predlagalo zaradi neplačanih davčnih zaostankov in zaostalih prispevkov OUZD. Pri 21 posestvih je bilo zaznamovano dražbeno postopanje, ki so ga predlagali upniki za skupni znesek 173.883 Din. Prisilna uprava je bila uvedena pri 26 posestvih za vsoto 477.856 Din.

u— **Knjižni izbrisi.** Poročali smo že kratko, da je bilo maja intabulirano pri 79 posestvih nad 5 in pol milijona Din posojil. Mnog posojil pa je bilo maja tudi izbrisanih, in sicer pri 72 nepremičninah za skupno vsoto 2,244.426 Din. Izknjiženi so bili prav visoki zneski, tako za 150.000 187,000, 200.000 Din drugi. Najnižja izbrisana zneska sta bila po 154 in 150 Din.

u— **V Logarsko dolino bo vozil razgledni avtobus v nedeljo.** Cena s hrano 120 Din Informacije v Praprotnikovi trafiki nasproti pošte. Izletni avtobusi najceneje na razpolago.

u— **Dr. Janko Hafner,** specialist za ušesa, nos in grlo, spet redno ordinira.

GOSPODJE,

ali ste že poskusili

+ O. K. + zaščitne gume

Parfumerija »VENUS« nasproti pošte.

ben drug zbor, vendar so uspehi vseh za prvi nastop naravnost presenetljivi. Poleg inicijatorjev iz Trbovelj gre glavna zaluga požrtvovalnim učiteljem — zborovodjem, ki jih je mnogo prejelo temeljito predizobrazbo pri prof. Adamiču v Ljubljani ter pri Beranu in Druzoviču v Mariboru, v veliki meri pa tudi JUU sekciji za dravsko banovino, ki je dneve mladinske glasbe vzorno organizirala. **Slavko Ostere.**

Tenor Pavel Marion-Vlahović v Ljubljani

Gledališke notice obveščajo, da gostuje v nedeljo, dne 10. t. m. v naši operi znameniti tenorist Pavel Marion Vlahović v vlogi Manrica v Verdijevi operi »Trubadur«.

Odlični tenorist je po rodu iz Zagreba. Svojo operno kariero je začel kot dirigent tik pred svetovno vojno v Novem Sadu. Takoj ob začetku vojne leta 1914 je odšel na bojne poljane, kjer je bil ranjen ter se je nato zdravil v Budimpešti. Tam so odkrili njegov tenor in pričel je z intenzivnim solopevskim študijem.

Posvetil se je karieri opernega pevca ter je po prevratu sodeloval in gostoval v 36 operah širom Evrope in Amerike, predvsem v Civic Opera House v Chicago. Pavel Marion Vlahović je stalni gost milanske opere Scala, gostuje na Dunaju, Berlinu, Londonu i. t. d.

Sedaj namerava iti tudi k filmu po zgledu vseh svojih velikih kolegov Tauberja, Kiepure itd. Prav te dni se je razgovarjal v Zagrebu s finančno skupino, ki je ustanovila novo družbo za izvajanje zvočnih filmov, pri kateri bo glavni nosilec, odnosno pevec prav naš gost Pavel Vlahović. Družba se imenuje Filmska produkcija Pavel Marion. Pripravljen imajo že sižе in na zahtevo Vlahovića bodo vse zunanje scene posnete v Dalmaciji in Bosni, notranje pa v Pragi. Vlahović sam je izbral Dalmacijo in Bosno, ker trdi, da na vseh svojih potovanjih širom sveta ni našel lepše dežele, kakor je naša domovina. Vlahovićeve filme bodo delali hkrati v treh jezikih: v francoskem, angleškem in nemškem.

Ponovno opozarjamo na edino gostovanje Pavla Mariona Vlahovića v naši operi v nedeljo, dne 10. t. m.

Sto let ruske književne kritike

L. 1834. je izšel v moskovskem časopisu »Molva« veliki članek tedaj še mladega kritika Vizarijona Bjelinskega »Literaturnye mečtanija«. Ta članek smatrajo za začetek prave ruske literarne kritike, potem takem se letos spominjamo stoletnice ruske kritike. S tem v zvezi je vredna pozornosti knjižica dr. Aleksija Jelačića »Ruska književna kritika i socijalna misao XIX. stoleća« (v cirilici, Beograd 1934). Prikupni avtor, čigar ime se večkrat omenja tudi v slovenskem kulturnem krogu, je dobro storil, ko je dal ponatisniti iz beograjskega »Ruskega arhiva« svoje študije o štirih ruskih kritikih minulega stoletja: Bjelinskem, Černiševskem, Dobroljubovu in Grigorjevu.

Bjelinskega je Slovencem lepo predstavil dr. Ivan Prijatelj v svoji odlični knjigi o idejnih predhodnikih in utemeljiteljih ruskega realizma. Dr. Jelačić podaja na str. 9—32 zaokrožen portret tega bleščečega kritika, ki je s svojim tvornim kritiškim delom izredno koristil razvoju in povzdigi ruske književne produkcije. Posebej se zaustavlja pri idejah Bjelinskega, zlasti pri njegovih literarno-kritičkih pogledih, ki so oplodili generacijo književnih stvarjalcev in čijih nadaljevanje najdemo pri Černiševskem in drugih. Ob koncu je objavljeno znamenito pismo Bjelinskega Gogolju, ki je bilo vse do l. 1905 v Rusiji prepovedano.

Černiševskij je enako zanimiv po svojem življenju kakor po spisih odnosno idejah, ki jih je razvijal. Ta kritik je bil iz političnih razlogov pregnan v Sibirijo in njegovega imena niso smeli v Rusiji omenjati cela desetletja, dasi ni bil nikdar ne po idejah in ne po stvarnem delu državi nevaren prekucuh. Ko je znani literarni zgodovinar Pypin v sedemdesetih letih preteklega stoletja izdal nekatere njegove spise, ni mogel omeniti imena njih avtorja. Prvo izdanje Zbranih spisov Černiševskega, ki ga je uredil njegov sin je izšlo v l. 1890—1895 brez avtorjevega imena! Černiševskij je bil vnet zagovornik naprednih idej in eden najizrazitejših propagatorjev materialističnega monizma v Rusiji. Še danes so zanimivi njegovi spisi estetskega značaja. Bil je oster nasprotnik »umetnosti zaradi umetnosti«, hotel je, da naj vsako literarno delo izraža neke ideje in kaže neko usmerjenost. Literatura naj ne stoji izven življenja, marveč sredi njega, dovzetna za vse njegove visoke in nizke strani. Roman pa ne bodi samo opis življenja, marveč naj daje čitatelju kaj več; pokaže naj mu smer in ga ogreje za resnico in pravico. Po svojih etičnih in političnih nazorih je bil Černiševskij zelo blizu tako zvanim narodnjakom, dasi vidijo danes tudi boljševiki v njem svojega duhovnega očeta. Pri tem pa pozabljajo, da je pri njem imela veliko vlogo ideja o primatu človeške osebnosti. Čeprav se pri Černiševskem že čuti vpliv marksizma, je vendar dovolj samosvoj pojav. Ta kritik zavzema »Osrednje mesto v razvoju ruskih socialnih idej.«

N. A. Dobroljubova prikazuje dr. Jelačić na straneh 65—82. Dobroljubov je vodil obsežne in ostre polemike s slovanofilsko smerjo, ki je hotela Rusijo obdati z nekim zidom, preko katerega ne bi mogli prihajati idejni in socialni tokovi z zapada. Dobroljubov je bil predstavitelj tako zvane publicistične kritike, ki ni obrodila debelih z znanstvenim aparatom spisanih knjig, marveč se je v glavnem izživljala ob pojavih značilnih književnih del: tu je nazorno odkrivala bodisi ideje, bodisi zablode svojega časa. Dobroljubov je bil globoko prepričan zapadnjak in demokrat, zaradi svojih gospodarskosocialnih idej pa ni nikdar prezrl pomena osebnosti in potrebe njene svobode, zahtevajoč tudi za preurejeno družbo svobodo mišljenja.

A. A. Grigorjev je četrti ruski književni kritik, ki nam ga predstavlja dr. Jelačić. Bil je pristaš tako zvane »zgodovinske kritike«, ki proučuje in prikazuje izmeno pokolenj in filiacijo idej. To kritično šolo je Grigorjev razvil v smer »organične kritike« in je prav kakor njegovi predhodniki, vendar pa z novimi formulacijami zagovarjal umetnost, ki je podrejena življenju. »Umetnost«, je pisal, »je izraz življenjske resnice in nima pravice, da bi bila vsaj za trenutek neresnična: v resnici je njena iskrenost, v resnici nje morala, v resnici — nje objektivnost.« Lepe so tudi Grigorjevljeve besede: »Samo to, kar je živo, zgolj to, kar je rojeno, kar je sprejelo meso in kri, živi in učinkuje. Samo verovanje — princip srca lahko daje življenju vsebino«. Grigorjev se je torej boril zoper enostranski racionalizem v življenju in v umetnosti. Ta kritik se je dokaj oddaljil zapadnjaštvu in materialističnim nazorom Bjelinskega in Černiševskega, skušal je združiti v sintezo zapadnjaštvo in slovanofilstvo, nakazal je pot v mistiko, vendar pa je ostal do zadnjega glasnik narodne misli in prijatelj ljudstva; bil je kot mislec in kot človek socialnega duha.

Kdor bo prečital novo knjigo neumornega dr. Aleksija Jelačića, si bo poglobil umevanje ruske kulture v njenem klasičnem stoletju, v veku Puškina, Gogolja,

u— **Dva stara okostnjaka.** Na Ježici so v hiši kleparskega mojstra Frica Brajerja pri kopanju zemlje za novo klet naleteli na dva človeka okostnjaka. Bila sta že zelo razpadla, dobro pa so bili ohranjeni zobje in glavne kosti. Našli so ju 1.60 m pod zemljo in sodijo, da izvirata iz francoskih časov. Prenesli so ju na pokopališče v Stožicah.

Iz Celja

c— **Mestna občina bo v počastitev gostov,** ki se udeleže zleta celjske sokolske župe danes in jutri razobesila na svojih poslopjih državne zastave. Hišni posestniki se vabijo, da tudi okrasijo svoja poslopja z državnimi zastavami. Tudi županstvo občine Celje-okolica enako vabi hišne posestnike v predmestnih krajih.

c— **Učiteljsko zborovanje.** Sresko učiteljsko društvo v Celju bo zborovalo danes ob 8. v mestni narodni šoli v Celju. Na dnevnem redu so poročila, predavanje g. učitelja Gobca o »Naših pedagoških knjigah« in volitev delegatov. Šolski vrtnarji se bodo v zadevi razstave sestali danes ob 14. v mestni narodni šoli.

c —**Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju,** včlanjeno v Zvezi društev privatnih nameščencev v Ljubljani, je na svojem zborovanju 1. t. m. razpravljalo o predlogu poslodavskih komor glede obrtnega zakona in sprejela tole resolucijo: »Apeliramo na gospoda ministra, da vztraja pri svojem prvotnem pooblastilu, po katerem naj odpravi samo pomote in slabo stilizirana mesta v novem obrtnem zakonu. Odločno protestiramo proti nameri poslodavskih komor, da bi se ob novelizaciji obrtnegoa zakona poslabšal zakon na škodo privatnih nameščencev. Ugotavljamo, da predstavlja sedanji obrtni zakon itak le minimalno zaščito privatnih nameščencev, katere si ne bomo pustili nikdar kratiti«.

c— **Razstava ročnih del in risb na gimnaziji** bo od jutri do vštetega torka 12. t. m. Razstava bo odprta v risalnici v nedeljo od 8. do 12., v ponedeljek in torek od 8. do 12. in od 15. do 17. Starši in vsi ljubitelji mladine so vabljeni. — Sprejemni izpiti za 1. razred gimnazije bodo v torek 26. t. m. od 8. zjutraj dalje. Prošnje, kolkovane s 5 Din, s krstnim listom in zadnjim šolskim izkazom je treba vložiti pri ravnateljstvu najpozneje do 23. t. m.

c— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni velefilm »Rudnik v plamenu« (Tovarištvo) in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Počastitev spomina pokojnega sodnika Mikluša.** Mariborski odvetniki so počastili spomin prerano umrlega priljubljenega sodnika Mikluša tudi s tem, da so poleg lepega venca darovali Protituberkulozni ligi 250 Din in revnim visokošolcem 250 Din.

a— **Letošnji Mariborski teden.** Upravni odbor zadruge Mariborski teden je imel pod predsedstvom načelnika župana g. dr. Lipolda doslej že 4 seje, na katerih je razpravljal o programu letošnjega Mariborskega tedna. Sklenjeno je bilo, da bo letošnji Mariborski teden v času od 4. do 15. avgusta na lanskih prostorih. Najavljenih je že več razstav, med njimi tujsko prometna, vajenska, pomočniška in druge. Narodno gledališče bo priredilo predstavo »Žlahtni meščan« na Rotovškem trgu, šahovski klub pa si prizadeva, da bi bil v času Mariborskega tedna v Mariboru mednarodni šahovski turnir, na katerem bi sodelovalo 8 mojstrov.

a— **S seje mestnega sveta.** Na zadnji seji je mestni svet mariborski podelil gradbeno dovoljenje dr. Boezziju za gradnjo dvoriščnega poslopja na Betnavski cesti, Mariji Pavelškovi za visokopritlično leseno hišo v Meteljkovi ulici, odobril je tudi fasade treh hiš, ki jih bo zgradil tovarnar Wögerer na vogalu Prešernove in Maistrove ulice, ter fasado stanovanjske hiše dr. Blankeja v Kopališki ulici. Uporabno dovoljenje pa sta dobila Mihael Domiter za visokopritlično stanovanjsko hišo na Betnavski cesti in Mihael Bernetič za zgrajeno dvoriščno poslopje pri hiši v Koseskega ulici.

a— **Promenadni koncert.** Drevi bo priredila Glasbena Matica v mestnem parku svoj 1. letošnji vokalni koncert, na katerem bo sodeloval kompleten zbor.

a— **Otvoritev novega mostu na Mariborski otok.** Novi železni most na Mariborski otok, ki ga je zgradila Splošna stavbna družba, bo danes izročen svojemu namenu.

a— **Halo, kam v nedeljo popoldne?** Pregovor pravi, da je vsakdo svoje sreče kovač, zato poizkusimo svojo srečo v nedeljo 10. t. m. na Trgu svobode pri dobrodelni tomboli poštarjev. Sreča se nam smeji. Srečke so samo po 2.50 Din. Pridimo vsi!

a— **Popravilo državnega mostu.** Zaradi popravil na državnem mostu bo od ponedeljka 11. t. m. od 17. ure do petka 15. t. m. do 8. ure polovica cestišča zaprta za vozni promet.

GOSPODARSTVO

Finančno gospodarstvo Pokojninskega zavoda za nameščence

Za redni letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 10. t. m., je izdal Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani obširno tiskano poročilo, iz katerega posnemamo naslednje podatke o bilanci in o finančnem gospodarstvu samem.

Imovina.

Bilanca zavoda izkazuje za preteklo leto skupno bilančno vsoto 356 milijonov Din; če od te skupne vsote bilančne vsote aktiv odštejemo knjižno aktivo, tedaj vidimo, da je znašala lani ob koncu **efektivna imovina, ki jo je zavod upravljal, 260.9 milijona Din** nasproti 242.7, 216.2, 191.5, 153.3 in 123.6 milijona Din v prejšnjih petih letih do leta 1928 nazaj. Kakor vidimo, se je upravljena imovina zavoda v petih letih povečala od 123.6 na 260.9 milijona Din in se je torej več kakor podvojila.

Kakor so na eni strani gornje številke razveseljive, tako nam izkazuje bilančni račun navzlic naglemu naraščanju imovine tudi za lansko leto precejšen **primanjkljaj, in sicer v višini 15.9 milijona Din,** dočim je v letu 1932 znašal primanjkljaj 20.3 milijona Din. Na prvi pogled se zdi rezultat poslovanja zadnjih dveh let sila neugoden. V resnici pa s tem primanjkljajem ni tako hudo. Ta primanjkljaj ne pomeni morda, da so bili lani izdatki za višino primanjkljaja večji nego dohodki, temveč le pomeni, da bi morala po zavarovalno tehničnem računu imovina za kritje premijskih rezerv narasti za 15 milijonov več, nego je v resnici narasla.

Vzroki primanjkljaja.

Gornji primanjkljaj je nastal predvsem zaradi tega, ker je moral Pokojninski zavod lani od bilančne vsote vrednostnih papirjev ponovno odpisati 7.2 milijona Din, deloma zaradi padca tečajne vrednosti nekaterih papirjev, deloma pa zaradi odpisa že prej ugotovljene tečajne razlike, ki je bil razdeljen v smislu zakona o bilanciranju državnih papirjev na pet let. Tečajna vrednost vrednostnih papirjev (predvsem državnih papirjev) je znašala ob koncu lanskega leta 27 milijonov Din, dočim je znašala nakupna cena teh papirjev 51.9 milijona Din, **in je bilo torej treba v zadnjih letih odpisati 25 milijonov Din.** Ta odpis, iz katerega izvira pretežni del bilančnega primanjkljaja, pa je seveda le računska operacija, ki nima enakega pomena, kakor pri kakem zasebnem denarnem ali zavarovalnem zavodu, ki lahko pride v položaj, da mora po sili razmer svojo imovino v vrednostnih papirjih vnovčiti po trenutnih nizkih tečajih. Pri Pokojninskem zavodu to ne pride v poštev; čim se bodo razmere konsolidirale in bodo tečaji državnih papirjev zopet narasli, bo razlika zaradi naraslih tečajev tvorila računski dobiček, ki bo zmanjšal narasli primanjkljaj. Na višino donosa naložb v državnih papirjih pa nižja tečajna vrednost ne upliva. Pri sedanji reducirani bilančni vrednosti državnih papirjev predstavlja donos 4 milijonov Din kar 15-odstotno obrestovanje.

Ostali del poslovnega primanjkljaja je posledica splošnega gospodarskega nazadovanja. V dobi normalnega gospodarskega razvoja se množe vrste zavarovancev in tudi ni zavarovancem težko dobiti zaposlenje. Zaradi tega se tudi rentna služba normalno razvija. V dobi brezposelnosti pa se **dviga stalež izločencev,** ki prenehajo z izplačevanjem premij, ne da bi imeli pravico do rente. Po zakonu se tem izločencem varujejo pridobljene pravice še 12 let, in se jim pri ponovni prijavi šteje vsa doba, za katero so premije plačane. Večje število izločencev pa zahteva tudi povečanje premijske rezerve za izločnce, kar bistveno vpliva na poslovni uspeh.

Druga še večja obremenitev pa izvira iz **naglega prirastka rentnikov.** Zaradi krize, ki omejuje možnost zaslužka, je naval na rente zelo velik in je tudi lani pretežno število rentnikov nastalo zaradi redukcij in opustitev obratov. Novih rent je bilo lani priznanih 166, to je neprimerno več nego bi bilo pričakovati v normalnih razmerah. Pri moških bi bilo po proračunu pričakovati 56 novih rentnikov, v resnici pa jih je bilo 137, torej 245% pričakovanega prirastka, dočim se je do leta 1929 gibalo število novih rentnikov okrog normalne pričakovane višine 100% (od 74% do 132%). Pri zavarovankah pa je bilo namesto 5 pričakovanih novih rent priznanih 29, to je 580% pričakovanega prirastka. Vsekakor pa se opaža, da je lani v primeri z predlanskim letom naval na rente popustil. Zaradi prekomernega prirastka rentnikov je bilo seveda treba premijsko rezervo za rente samo v obveznem zavarovanju ponovno povišati od 55.2 na 89.6 milijona Din. **Skupna vsota premijskih rezerv v obveznem zavarovanju je bila lani povišana od 254.2 na 286.5 milijona Din,** to je za 32.3 milijona Din. Od tega poviška pa odpade na povišek premijske rezerve aktivnih zavarovancev le 16.6 milijona Din. Tudi glede rentnikov je pričakovati, da bo po normalizaciji gospodarskih razmer sledila doba, ko bo prirastek rentnikov razmeroma majhen, kar bo omogočilo kritje sedaj naraslega primanjkljaja.

Naložbe.

Od zavodove imovine so lani znašale trajne naložbe 226.1 milijona Din nasproti 219.3 milijona Din v letu 1932. Posamezne postavke trajno naloženega premoženja kažejo v zadnjih letih naslednje gibanje (v milijonih Din):

	1926	1930	1932	1933
državni papirji	14.0	49.7	32.1	27.0
nepremičnine	14.7	25.9	63.2	73.2
posojila	36.8	89.6	123.9	125.9

Kakor vidimo, so v zadnjem letu narasle naložbe predvsem v nepremičninah in posojilih. Pri nepremičninah je bilo lani odpisanih 2.3 milijona Din, to je 3% (od tega odpade 2% na redno amortizacijo hiš, 1% pa na izredni odpis). Donos stavb je lani znašal le 2.3 milijona Din, kar daje samo 3.3% obrestovanje naproti 5.4% v l. 1932. Ta padec donosnosti pa je predvsem pripisati okolnosti, da so bili lani prostori v novih objektih v Gajevi ulici (nebotičnik in nova stavba ob Gajevi in Beethovnovi ulici) oddani v najem šele v teku leta.

Od posojil v višini 125.9 milijona Din odpade 30 milijonov na menice (predlanskim 26.8), nadalje 50.6 milijona Din na hipoteke (52.1), 21.4 milijona Din na stavbne kredite po 8% (20.4), 5.6 milijona Din na stavbne kredite po 6% (5.6), 12 milijonov Din na posojilo za javne naprave pod jamstvom banovine (12.0) ter na posojila občinam 6.4 milijona Din (7.0). Od posojil odpade 88 milijonov na bivšo ljubljansko oblast, 16.4 milijona na bivšo mariborsko oblast, 16.3 milijona na primorsko banovino in 5.2 milijona na zetsko banovino.

Prehodne naložbe so znašale ob koncu leta 18 milijonov Din; od tega je bilo 2.2 milijona Din pri Poštni hranilnici in 15.6 milijona Din pri denarnih zavodih.

Donos trajnih in prehodnih naložb (v višini 234.1 milijona Din) **je znašal lani 18 milijonov, kar znači povprečno 7.7% obrestovanje.** Najvišje je bilo obrestovanje pri vrednostnih papirjih, ker znaša 15% (predlanskim 13.9%); vloge pri denarnih zavodih so se obrestovale po 6.9% (7.3%), posojila po 8.5% (8.5%) in stavbe po 3.3% (5.4%).

Zaostanki na dospelih prispevkih so se dvignili ob koncu lanskega leta na 3.9 milijona nasproti 2.6 milijona Din po bilanci za leto 1932. Zaostanski so torej narasli za 12.3 milijona Din (glavni del tega poviška odpade na primorsko banovino).

Upravni stroški so lani znašali 3.7 milijona Din (za 100.000 Din manj nego po proračunu); za tekoče leto pa je proračun upravnih stroškov znižan na 3.5 milijona Din.

Kakor smo že omenili, je lani znašal poslovni primanjkljaj 15.9 milijona Din. Če temu primanjkljaju prištejemo primanjkljaj iz prejšnjih let (ki izvira predvsem iz valorizacije starih rent), tedaj dobimo skupni računski primanjkljaj lanskega leta in prejšnjih let v višini 64.6 milijona Din.

Članstvo, prispevki in rente.

Predpis prispevkov za obvezno in neobvezno zavarovanje, ki je l. 1931 narasel že na 31.2 milijona Din, je predlanskem popustil na 29.1 milijona Din, deloma zaradi nazadujočega članstva, deloma pa zaradi padanja prejemkov članov; lani pa se je članstvo dvignilo in je navzlic temu skupni letni predpis prispevkov ponovno nekoliko popustil **na 28.6 milijona Din.** Statistika zavarovancev nam kaže, da je članstvo nazadovalo pred vsem v najvišjih štirih razredih, narastlo pa je v petih najnižjih razredih, kar je posledica nazadovanja plač.

Število zavarovancev v obveznem in neobveznem zavarovanju je lani narastlo **za 150 članov in je znašalo ob koncu leta 10.282 članov** (leta 1932 je popustilo od 10.364 na 10.032). Od tega je bilo 9743 članov v obveznem zavarovanju.

Kakor smo že omenili, je število novih rentnikov lani nadalje precej naraslo. Gibanje števila rentnikov in izplačanih rent ter draginjskih doklad nam kaže za zadnja leta naslednja primerjava:

	Število rentnikov	Izplačane rente in drag. dokl.
1926	668	2,640.000 Din
1930	1107	5,277.000 „
1931	1280	6,242.000 „
1932	1438	7,628.000 „
1933	1608	9,320.000 „

Kakor vidimo iz zgornje primerjave, je bilo **lani na rentah in draginjskih dokladah izplačanih že preko 9 milijonov Din.** Znak krize pa je vsekakor visok znesek izplačanih povračil premij. Ta povračila so znašala pred krizo nekaj nad 1 milijon Din letno. Predlanskem pa so narasla kar na 3.1 milijona Din in tudi lani je bilo povrnjenih še 2.8 milijona Din premij.

Pred zaključkom velesejma

Velesejmski dnevi se bližajo zaključku. Le še danes in jutri je dana interesentom možnost, da si ogledajo to odlično razstavo, ki je letos v vsej naši javnosti vzbudila največjo pozornost. Zadnje dni, ko se je vreme zboljšalo, je bil poset našega velesejma prav dober. Tudi včeraj se je zbralo na našem velesejmu vse polno obiskovalcev in kupcev in so bile zabeležene mnoge nove kupčije. Zlasti se opaža veliko zanimanje za avtomobile domače tvornice »Triglav«. Ta tvornica je na velesejmu našla že veliko število interesentov, ki se bodo prej ali slej gotovo odločili za nakup, poleg tega pa je že prodala večje število vozov. Nove kupčije so bile zadnje dni sklenjene tudi v preprogah, ki so letos na velesejmu izredno dobro zastopane. Ljudje kupujejo tako pirotske in domače vozljane preproge, kakor tudi perzijske preproge. Pohvalili so se tudi razstavljalci tekstilnega blaga, pletenin in ročnih ženskih del, nove kupčije pa so bile sklenjene tudi v pletilnih strojih, v otroških vozičkih, kmetijskih potrebščinah in kmetijskih strojih. Ves čas pa gredo lepo v denar kosmetični predmeti in bižuterijski izdelki.

Pri ugodnem vremenu je bilo zadnje dni tudi prav živahno na veseličnem prostoru našega velesejma, ki nudi letos obiskovalcem prav zanimive atrakcije. Ljubljanski radio bo jutri med 5. in 6. uro nadaljeval s svojimi reportažami z velesejma, ki so se prav lepo obnesle.

Oni, ki letošnje odlične velesejmske prireditve še niso posetili, imajo le še 2 dni možnost, da si ogledajo naš velesejem zadnji dan pa bodo imeli priliko za nakup zlasti oni, ki žele kupiti razstavljene vzorce, ker bodo razstavljalci, kakor običajno, svoje razstavljeno blago, zadnji dan razprodali. Naše trgovce in industrijce pa moramo ponovno opozoriti na »Informacijski urad nemškega gospodarstva« na velesejmu, ki daje interesentom glede nemških tvrdk in glede predmetov, ki si jih žele nabaviti (zlasti strojev in tehničnih priprav) vse potrebne informacije.

Letošnje specialne razstave na našem velesejmu so pri vseh dosedanjih obiskovalcih vzbudile največjo pozornost in zanimanje. Zato gre predvsem zahvala onim, ki so z veliko požrtvovalnostjo pripomogli k uspehu teh prireditev. Za prireditev kartografske razstave, ki je prva razstava te vrste v naši državi, gre predvsem zasluga predsedniku pripravljalnega odbora prof. Bohincu, tajniku g. Delkinu in celotnemu agilnemu odboru. Nadalje za odlično in res prav skrbno pripravljeno reklamno, plakatno in propagandno razstavo pa gre zasluga predsedniku g. Alojziju Novaku, ki sta mu stala poleg odbora na strani aranžerja g. Mitja Švigelj in Miklavc. Uspelo razstavo »Žena v poklicu« pa nam je pripravila po lastni iniciativi naša agilna Zveza gospodinj. Končno naj omenimo še letošnjo razstavo društva »Živalca«, ki je pod spretnim vodstvom predsednika g. Lapa letos zares dobro uspela.

Ugodni razvoj zaposlenosti v maju

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sestavil statistiko o gibanju zavarovanega članstva, ki kaže tudi za maj ugoden razvoj. V tem mesecu se je nasproti aprilu število zavarovanih članov dvignilo za 3871, tako da je **naraslo na 81.246** nasproti 77.536 v lanskem maju in 79.970 v predlanskem maju. **Letos v maju je bilo torej število zavarovanih članov za 3710 večje nego lani in za 1276 večje nego v maju 1932** (nasproti maju leta 1931, pa imamo seveda še znatni primanjkljaj v višini 15.382 članov). Zaposlenost je bila torej letos v maju za 4.6% večja nego lani.

Dvig zaposlenosti v maju je predvsem sezonskega značaja, kajti v tej dobi leta se zaposlenost vedno dviga. **Od najnižjega letošnjega stanja v januarju se je zavarovano članstvo ljubljanskega okrožnega urada dvignilo že za 10.655; lani je v istem razdobju naraslo za 7676 članov, v istem razdobju leta 1932. pa le za 3876 članov.** Ker je očividno konjunkturno nazadovanje zaposlenosti prenehalo, se je letos sezonsko zboljšanje zaposlenosti lahko pokazalo v polnem obsegu. Razveseljivo je pri tem, da se je pričelo dvigati zlasti število moških članov, ki je sedaj za 1740 ali 3.5% večje nego lani. Število ženskih članov pa je že od aprila lanskega leta stalno višje nego v ustrezajočem mesecu prejšnjega leta; v maju je bilo 1970 več zaposlenih članic nego lani, ali za 5.8 odst. več.

Število bolnikov je v primeri z lanskim letom naraslo, in sicer od 2.13 na 2.51%. **Povprečna dnevna zavarovana mezda pa se navzlic ugodnejšemu razvoju zaposlenosti nadalje neugodno razvija,** in je znašala v maju 22.65 Din, to je za 0.75 Din manj nego lani v maju. Skupna dnevna zavarovana mezda pa je znašala v maju 1,480.000 Din, to je 27.000 Din več nego v lanskem maju, toda za 148.000 Din manj nego v predlanskem maju.

Iz krvi izhajajo mnoge slabosti in bolezni,

zato je poglavitno pri zdravju zdrava kri. Kri more očistiti samo ono sredstvo, ki se vpije v organizem in z ojačenim mokrenjem izloča razne strupe iz telesa. Tako sredstvo mora vsebovati razne sestavine, da deluje na vse notranje žleze in jih temeljito očisti. Tako sredstvo je edino naša

Radenska prirodna slatina

Sedaj na spomlad bi moral vsak bolan ali zdrav človek popiti najmanj deset steklenic te plemenite mineralne vode.

Gospodarske vesti

= *Skrb za hmeljsko letino na Češkoslovaškem.* Z gasilskimi brizgalnami namakajo hmeljnike na Češkoslovaškem, ker traja izvzemši ene same plohe dalje katastrofalna suša, ki grozi uničiti letošnji pridelek. Poleg suše se boje hmeljarji tudi neurij in toče, zato naglo sklepajo, nadejajoči se dobrih cen, zavarovanja hmelja na polju.

= **Pobijanje industrijske špijonaže v Češkoslovaški.** Češkoslovaška vlada je pripravila načrt zakona o industrijski špijonaži, o katerem sedaj razpravljajo prizadete organizacije in korporacije. Zveza steklarskih delavcev iz industrijskega okoliša Teplice-Šanov je pri tej priliki poslala vladi spomenico, v kateri poudarja, da znaša škoda, ki jo na leto utrpi češkoslovaška steklarska industrija zaradi industrijske špijonaže, 180—200 milijonov Kč. Zato zahteva zveza še poostritev zakon. načrta. Z zakonom naj bi se omejilo svobodno gibanje strokovnjakov (nameščencev in delodajalcev) glede potovanj v inozemstvo, za osebe, ki bi neposredno ali posredno prenesle ali hotele prenesti specialne produkcijske metode v inozemstvo, pa naj bi se določile stroge kazenske sankcije.

Borze

8. julija.

Na ljubljanski borzi se oficijelni tečaji deviz danes niso bistveno spremenili, edino deviza Berlin se je po zadnjem padcu nekoliko popravila. V privatnem kliringu notira avstrijski šiling nespremenjeno 9.20 do 9.30 (v Zagrebu promet po 9.18). Angleški funti pa so se v Zagrebu trgovali v privatnem kliringu po 255.25.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala za kaso po 307 in 310, za september pa po 307.50. V dolarskih papirjih je tendenca nadalje čvrsta, vendar ni bilo prometa.

Efekti.

Devize: Amsterdam 2312.07 — 2323.43, Berlin 1314.08 — 1324.83, Bruselj 796.63 — 800.57, Curih 1108.35 — 1113.85, London 172.13 — 174.13, Newyork 3380.50—3408.76, Pariz 225.15 — 226.27, Praga 141.95—142.81, Trst 295.18 — 297.58 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.20—9.30.

Zagreb. Amsterdam 2312.07—2323.43, Berlin 1314.03—1324.83, Bruselj 796.63—800.58, London 172.53—174.13, Milan 295.18—297.58 Newyork kabel 3402.50 — 3430.76, ček 3380.50—3408.76, Pariz 225.18—226.27, Praga 141.95—142.81, Curih 1108.35—1113.85.

Curih. Pariz 20.32, London 15.58, Newyork 307.50, Bruselj 71.8750, Milan 26.6875, Madrid 42.1250, Amsterdam 208.6750, Berlin 119, Dunaj 57.50, Stockholm 80.30, Oslo 78.35, Kobenhavn 69.90, Praga 12.71.

Dunaj: (Tečaji v priv. kliringu) Beograd 10.64, London 27.32, Milan 46.58, Newyork 537.44, Pariz 35.59, Praga 21.77, Curih 174.77, 100 S v zlatu 128 S pap.

Devize.

Ljubljana. Vojna škoda 305 — 308, 7% invest. 71 den., 7% Blair 54 den., 8% Blair 59 den., 4% agrarne 37 den., 6% begluške 54.50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 307.50 — 308.50, za julij 307.50 — 308.50, za sept. 307.50 — 308, za okt., dec. 309 bl., 7% invest. 70.50 den., 4% agrarne 37 dec., 7% Blair 54.38 — 54.50, 8% Blair 59.75 — 60.50, 7% Drž. hip. banka 67. den., 6% begluše 54 — 54.75; delnice: Nar. banka 4000 den., PAB 215 — 216, Šečerana Osijek 150 bl., Trbovlje 90 bl.

Beograd. Vojna škoda 307 zaklj., za julij 307 zaklj., za sept. 307.25 — 307.50, 7% invest. 71 — 71.50, 4% agrarne 37 — 38, 6% begluške 54.25 bl., 8% Blair 60.50 zaklj. 7% Blair 54.75 zaklj., 7% Drž. hip. banka 68 zaklq., PAB 217, 214 zaklj.

Dunaj: Dunav-Sava-Jadran 11.23, Državne železnice 14.40, Ruše 7, Trboveljska 10.15, Alpina-Mont. 10.55, Šečerana 16.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 8. junija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 97.125, za sept. 98.25, za dec. 100; **koruza:** za julij 55.75, za sept. 57.50.

+ **Winnipeg,** 8. junija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 86, za avg. 88.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (8. t. m.). Tendenca stalna. — Promet je bil slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, slavonska, gornjebanatska 115—117.50; baška okol. Sombor 112.50 do 115; baška potiska 117.50—120; baška ladja Tisa 77 kg, 122.50—125; baška ladja Tisa, 78 kg, 125—127.50; baška ladja Begej 120—122.50; sremska 112.50—115. — **Oves:** baški, sremski, banatski in slavonski 97.50 do 100. **Turščica:** baška in sremska 84—86; baška okol. Sombor 84—86, banatska 82—84; baška, ladja Begej 87—89, baška ladja Tisa in Donav 88—90. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 190—210; »2« 170—190; »5« 150—170; »6« 130—150; »7« 105—115; »8« 100—107; slavonska »0g« in »0gg« 190 do 200; »2« 170—180; »5« 150—160; »6« 130 do 140; »7« 105—115; »8« 100—105. — **Otrobi:** baški in sremski 90—95; banatski 87.50 do 92.50; baški ladja 100—102.50. — **Fižol:** baški in sremski 130—132.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (8. t. m.). Tendenca slaba, promet živahen. **Pšenica:** za junij 12.02—12.05, za okt. 14.98 do 15.02; **koruza:** za julij 10.50—10.60, za avg. 11.82—11.90.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Tolstega, Dostojevskega. Pisec se pri karakteristiki obravnavanih avtorjev poslužuje večidel njihovih lastnih besed in ne zavzema osebnega stališča. Njegov poglavitni namen je, da čitatelju prikaže osebnost in mišljenje vodilnih ruskih kritikov in ga prepriča, kako globoko so ti možje že sredi 19. stoletja občutili socialne naloge literature in nje pravo vlogo v družbenem razvoju.

Knjižica, ki šteje natanko 100 strani, bi bila vredna skrbnejšega tiska. —o.

O novodobni pisavi v luči sodobne pedagogike in šolske higiene« se imenuje razprava, ki jo objavlja v devetem zvezku pedagoška revija »Popotnik«. Razpravo je prispeval znani medicinski pisatelj docent dr. Ivan Matko. Presenetljivo je, da se je dr. Matko posvetil tudi temu vprašanju in da se kot zdravnik zavzema za reformo pisalnega pouka. Avtor podrobno razčlenja slabosti dosedanjih metod, zlasti pa rabo ostrokoničastega peresa in zagovarja rabo praktičnejših topih peres in priznanje individualne pisave v šoli. — V isti številki je objavljeno tudi nadaljevanje članka Joža Župančiča, ki poroča o poteku in razpravah prvega vseslovanskega pedološkega kongresa v Brnu. Številko zaključuje krajše gradivo s knjižnimi poročili.

Jos. Suchy, Bežne slike iz Indije. (Ljubljana 1934. Str. 164. S slikami). Pisatelj te nove knjige ki je pravkar izšla v samozaložbi, se je pred vojno nudil v Indiji in do dobrega spoznal njene posebnosti in zanimivosti. Svoje vtiske iz te velike dežele, ki tvori svet za se, je šele sedaj obdelal v obliki dokaj živahno spisanega potopisa, ki čitatelja seznanja s kraji in ljudmi v starodavnem in tipičnem delu Orienta. Potopis je razdeljen v več ko 30 slik, ki obravnavajo razne pojave indijskega življenja ali prikazujejo pokrajinske in etnografske posebnosti. Med drugim pripoveduje pisatelj o plesu bajader, o brahmanskih obredih ob Gangu, o ljubavni noči v Benaresu, o opijskih beznicah, o noči na Indusu itd. Avtor ni suhoparen v opisovanju svojih doživljajev, njegovi vtiski so subjektivni in ponekod prav po svoje slika ljudi in prirodo. Nekatere opise odlikuje pesniško obeležje. Nedvomno bi nas bolj zanimala današnja Indija; hoteli bi jo spoznati po opisu človeka, ki ni zgolj opazujoč turist, marveč ima zanimanje za njene socialne in kulturne probleme. Vzlic temu ne dvomimo, da bo tudi ta pozna reportaža o predvojni Indiji našla mnogo čitateljev. Knjiga je opremljena s številnimi ilustracijami.

Pogled na veseličnl prostor ljubljanskega velesejma

Tekme za svetovno prvenstvo v telovadbi

Nastopanje bolgarskih Junakov — Telovadba šolske mladine — Ostre borbe za prvenstvo — Prvi nastop Nemcev — Velik splošni napredek v zadnjih letih

Mednarodne telovadne tekme v Budimpešti so se vršile od 1. do 3. junija, istočasno s proslavo 50-letnice jubileja madžarske telovadne zveze. Pri slavnostni seji te zveze dne 31. V. so izročile nekatere telovadne zveze (italijanska, francoska itd.) darila. Izmed slovanskih zvez so se slavnostne seje udeležili bolgarski Junaki pod vodstvom polkovnika Jakimova.

Interesanten je bil občni zbor mednarodne telovadne zveze (FIG). Obravnaval se je posebno sprejem Nemčije in Kanade v zvezo. Po dolgotrajni debati je bil odobren sprejem Nemčije z 11 proti 3 glasovom. Proti so glasovali Francozi, Čehi in Belgijci. Kanada je bila sprejeta brez nasprotovanja, vendar pa le provizorično, ker še ni izpolnila vseh pogojev.

Bolgari in Madžari

Zunanji višek proslave naj bi tvoril v četrtek slavnostni sprevod, nazvan »pohod zastopnikov narodov«, do milenijskega spomenika. Kdor je pričakoval, da bo videl nekaj sličnega, kakor v Pragi ali v Ljubljani v sokolskih dneh, je bil zelo razočaran, kajti sprevod je bil precej klavern. Čehov in Rumunov ni bilo v sprevodu, pač pa Bolgari in to večinoma v narodnih nošah. Ko je bolgarska delegacija prišla pred spomenik, je polkovnik Jakimov položil venec, Junaki so pa pokleknili in zapeli žalno pesem.

Popoldne je bila javna telovadba mestnih deških osnovnih in srednjih šol. Telovadni spored je bil prav lepo izveden. Isti večer je deputacija Junakov prinesla ministrskemu predsedniku več častnih daril: bolgarsko preprogo, stekleničico rožnega olja, častni znak Junakov in pastirsko steklenico s sliko bolgarskega ministrskega predsednika. Gömbös se je zahvalil deputaciji v bolgarskem jeziku in jo povabil na dine, ki ga je naslednji dan priredil na čast avstrijskega podkancelarja Starhemberga.

V petek je bil prvi dan mednarodnega telovadnega tekmovanja za svetovno prvenstvo. Popoldne je bila javna telovadba ženske šolske mladine; nastopilo je okoli 8000 deklet. Zvečer so priredili bolgarski Junaki — 450 oseb — z godbo na čelu serenado državnemu upravniku in ministrskemu predsedniku pod vodstvom predsednika madžarsko-bolgarskega revizijskega komiteja generala Galantikay-Glocha, bolgarskega poslovodje Popova in polkovnika Jakimova. Pred Horthyjem in pred Gömbösem so zapeli madžarsko in bolgarsko himno in tri narodne pesmi.

Na čast Bolgarov se je vršil že v sredo zvečer v mestnem gledališču madžarsko-bolgarski večer s pevskimi in telovadnimi točkami. Govoril je g. Jakimov. Večera so se udeležili tudi ministrski predsednik Gömbös, zunanji minister Kanya in drugi zastopniki vlade. Bilo je mnogo ovacij za Bolgare, z bolgarske strani pa za Madžare..

V soboto je bilo nadaljevanje mednarodne telovadne tekme moških in ženskih vrst v lahki atletiki. Popoldne je bil drugi nastop ženske šolske mladine.

Tretjič svetovni telovadni prvak

Švicar Mack, ki si je v Budimpešti že tretjič osvojil svetovno prvenstvo v telovadbi

Rezultati tekem

»Jutro« je že priobčilo glavne **rezultate mednarodnih tekem** za svetovno prvenstvo. Tekme so se udeležile telovadne vrste 13 držav, ki so dosegle naslednje uspehe: Švica 787.3 točke, Češkoslovaška 772.9, Nemčija 769.5, Italija 761.35, Madžarska 757.40, Finska 754.1, Francija 730.30, Luksemburg 623.10, Belgija 559.35, Poljska 589.8, Nizozemska 585.8, Bolgarija 555.30, Mehika 427.15 točk.

Prvih šest mest so si priborili kot posamezniki: 1. Mack (Švica) 138.5, 2. Neri (Ital.) 137.65. 3. Löffler (ČSR) 136.15, 4. Sladek (ČSR) 134.9, 5. Savolainen (Finska) 134.25, 6. Gajdoš (ČSR) 133.11. Naslednjih 21 mest je zasedlo 6 Švicarjev, 5 Nemcev, 3 Madžari, 3 Italijani, 2 Finca in 1 Poljak. Razlika med prvim in 27 tekmovalcem znaša le 13.3 točk.

Svetovno prvenstvo so dosegli **v prostih vajah:** Miez (Šv.), Mack (Šv.), Tot (Madžar); **na bradlji:** Mack (Šv.), Walter (Šv.), Bach (Šv.); **na drogu:** Winter (Nem.), Sandrock (Nem.), Miez (Šv.); **na krogih:** Hudec (ČSR), Kolinger (ČSR), Logelin (Luks.); **na konju:** Mack (Šv.), Steinemann (Šv.), Wetzel (Šv.); **skok čez konja:** Mack (Šv.), Steinemann (Šv.), Neri (Ital.).

Pri **ženskem tekmovanju** so dosegle: Češkoslovaška 738.06, Madžarska 734.4, Poljska 629.48, Francoska 521.31, Bolgarska 481.16 točke. Svetovna prvakinja je Dekanova (ČSR).

Pripombe o tekmovalcih

Rezultati moške tekme kažejo, da je bila borba zelo ostra; razlika med prvimi šestimi vrstami je le neznatna. Po vrednosti so vse vrste skoro enake, le na posameznih orodjih so se nekatere vrste nekoliko bolj odlikovale. Telovadba na orodju je od poslednje mednarodne tekme v Luksemburgu (1930) izredno napredovala. Zlasti Finci in Madžari so se v teh par letih zelo visoko povzpeli ter so že resni konkurenti za prvenstvo, posebno še, ker so njihovi tekmovalci sami mladi fantje. Tudi Čehi so lepo napredovali, posebno na konju in drogu. Način telovadbe se je pri njih spremenil, ker posvečajo mnogo več pažnje elegantnemu izvajanju. (Löffler.) Obdržali so tudi prvenstvo na krogih. Ne smemo prezreti, da so to leto nastopili prvič Švicarji na orodju in v lahki atletiki, dočim so dozdaj nastopali le na olimpiadah v orodni telovadbi; nastopili so prvič tudi Nemci. S sodelovanjem teh dveh narodov so postale mednarodne tekme znatno bolj zanimive; oboji so se pokazali že takoj prvič kot mojstri v orodni telovadbi. Švicarji so se posebno izkazali v prostih vajah, na bradlji in konju, Nemci na konju in drogu, pa tudi na bradlji. Obe vrsti sta s svojo telovadbo pokazali, da se goji v njunih državah lepotna orodna telovadba smiselno in z veliko ljubeznijo. Z obema vrstama je prišlo več tisoč posetnikov iz Nemčije in Švice, ki so z veliko vnemo sledili telovadbi mednarodnih vrst. Švicarji in Nemci pa na krogih še precej zaostajajo za Čehi, Italijani in Madžari. Čehi so pokazali, da po sokolskem načinu vadijo vsa orodja in lahko atletiko v enaki meri.

Kje bi bili naši?

H kratkemu pregledu vrst naj še omenimo eventualni plasma naše tekmovalne vrste, ako bi se bila udeležila te tekme. Z gotovostjo lahko rečemo, da bi se plasirala takoj za Čehi, torej najbrž na tretjem mestu. V kolikor bi morda izgubila naša vrsta napram drugim spredaj plasiranim vrstam na orodju, bi doprinesla v lahki atletiki, kjer bi bili naši fantje močnejši od vseh drugih. Moramo pa konstatirati, da je za naš napredek na telovadnem polju zelo slabo in lahko usodno, da smo izpustili že dve mednarodni tekmi. Dosti bo treba truda in ponovnih izkustev, če bomo hoteli dohiteti ostale narode in se z njimi boriti za prva mesta. Opazili smo tudi, da nastopajo Švicarji, Nemci, Italijani in druge boljše vrste po večini le z izkušenimi tekmovalci, ki so stari od 30 do 40 let in imajo po dvajset ali še več let telovadne in tekmovalne dobe za seboj. Ta ugotovitev naj služi tudi našim tekmovalcem in telovadcem, ki so opustili telovadbo zaradi starosti preko 30 let, v pobudo, da zopet pograbijo za delo. — B. G.

Na velesejmu — špas in trgovina:

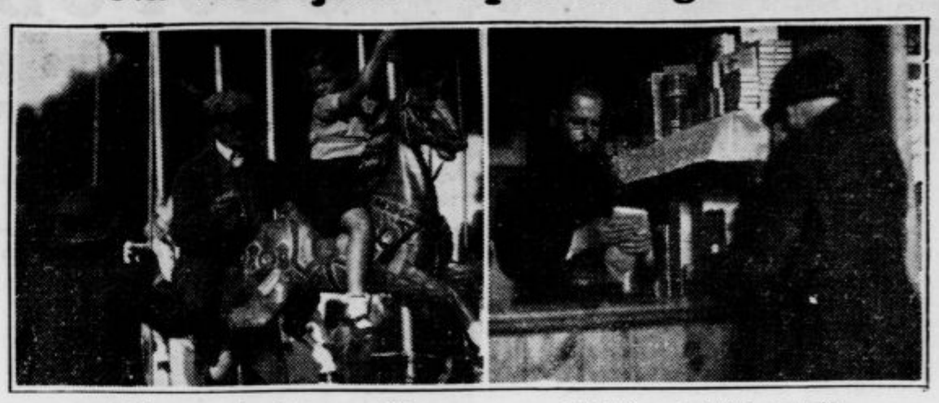

Tako na konja spraviš hčerko ali sina...

Molče pri tihih patrih srkni trapistina...

Sokolstvo

Zlet celjske sokolske župe 10. t. m. v Celju

Prvi gostje dospejo v Celje deloma že danes z dopoldanskimi vlaki, da se morejo udeležiti popoldanskih tekem, ki se pričnejo ob 14. na Glaziji. Danes ob 20. bo stafetni tek po mestu, ob 20.30 slavnostna akademija na Glaziji, v primeru slabega vremena pa v Mestnem gledališču. Na sporedu je 12 pevskih in telovadnih točk.

Glavni del udeležencev dospe v nedeljo 10. t. m. z jutranjimi vlaki. Po prihodu vlakov se telovadci takoj napotijo na Glazijo, kjer se pričnejo skušnje za popoldanski nastop in imajo dostop le sodelujoči. Vodniki in vodnice, ki so se prijavili za skupno kosilo, naj takoj, ko pridejo na Glazijo, oddajo izročene izkaznice. V zletni pisarni se bodo žigosale tudi objave. Na razpolago bodo tamkaj tudi bratje, ki bodo dajali potrebne informacije.

Ob 10.15 bo na Glaziji razvitje župnega prapora, ki ga je poklonil Nj. Vel. kralj. Navzoče bo vse članstvo in naše narodne noše. Te se bodo zbrale ob 9.45 pri sestri Marici Sernečevi v Gregorčičevi ulici.

Nekoliko pred 11. dospe iz smeri Levca okoli 80 konjenikov in okrašeni vozovi, ki bodo otvorili odnosno zaključili povorko. Povorka krene ob 11. z Glazije po Ljubljanski cesti, Dečkovem trgu, Gosposki ulici, Glavnem trgu, Kralja Petra cesti do mostu pri rudarski šoli, tam se obrne in krene nazaj po Kralja Petra in Cankarjevi cesti, Krekovem trgu, Aleksandrovi in Prešernovi ulici pred magistrat, kjer bo mimohod, nato se vrne sprevod na Glazijo, kjer bo razhod. Ob 12. se napoti članstvo h kosilu v dodeljene jim gostilne.

Javni nastop se prične ob 15. na Glaziji. Izvajanih bo 10 točk, med temi nastopi oddelek 39. pešpolka iz Celja in mednarodna tekmovalna vrsta.

Po javnem nastopu se bo pričela ob 20. ljudska veselica na Glaziji.

Zlet mariborske sokolske župe

Zaprošene so železniške zveze, odnosno posebni vlaki za župni zlet v Ptuju. Žal ministrstvo za promet ni dovolilo brezplačne vožnje, temveč le polovično. Zaprosilo se je ponovno za brezplačno vožnjo in je pričakovati ugodne rešitve. Vodniki društev in čet naj poskrbe, da dobe na odhodni postaji potreben žig na legitimacije, ki jih izdaja zletni odbor. Potrdilo o sodelovanju na župnem zletu dobi telovadeče članstvo pri tehničnem odseku župne uprave, ki bo poslovala v Ptuju za telovadiščem, ostali udeleženci pa dobe potrdila v zletni pisarni, odnosno na telovadišču in na postaji.

Hrana za telovadce bo izdatna za ceno 4 Din in se bo delila na letnem telovadišču.

Drevi bo akademija na Tyrševem trgu ob pol 21. Cene sedežem po 10 in 6 Din, stojišča pa po 3 Din. Ugodnost zletnega znaka za akademijo ne bo veljala.

Pri nastopu 10. t. m. bo vstop na stojišče z znakom prost, sicer pa stane stojišče 5 dinarjev. Sedeži bodo po 12 in 10 Din, na slavnostni tribuni pa 20 Din.

Sodelovanje sta obljubila podoficirska šola in topničarski polk iz Maribora. Vsega članstva je prijavljenega nad 3000.

Bratje, sestre, zavedajmo se, da bo polagalo članstvo naše župe letni obračun svojega dela. Odziv naj bo častenl

Zagrebški stadion

je največji in najmodernejši v vsej državi. Ta zgradba je primerna za vse vrste sporta, v največji meri pa bo služila Sokolu za velike prireditve. Stadion je pravo mesto. Pri ureditvi so mislili na vse, tako da so urejene kopalnice, trgovine, posebni prostori za bolniško pomoč in sploh vse, kar potrebujejo moderni stadioni tolikih dimenzij. Ves teren, na katerem je stadion zgrajen obsega površino 120.000 kvadratnih metrov, vežbališče samo pa 22.000 kvadratnih metrov. Na stadionu je prostora za 55.000 gledalcev. Sedežev je 23.000. Stadion ima 100 pokritih lož in če obhodimo njegove vrhove in gremo potem okrog njega, imamo za seboj pot dobrega kilometra. Za zgradbo so porabili 300 vagonov raznega lesnega materiala, tako da je bil zanj izsekan precejšen gozd.

Stadion je podoben dunajskemu, nadkrilјuje pa ga v marsičem dasi ima za nekaj tisoč gledalcev manj prostora. Na vežbališču se lahko vežba naenkrat okrog 6000 telovadcev. V sredini zahodne strani gradijo baš sedaj posebno kraljevsko tribuno iz armiranega betona. Na nasprotni strani pa je posebna »hiša« za glasbo, ki bo radiofonsko emitirana za ves prostor stadiona. Za stadionom na vzhodni strani je malo mestece samih barak, odrejenih za telovadce. Stroški zgradbe so znašali okrog 7 milijonov dinarjev. Jutri popoldne bo na tem ogromnem stadionu prvič nastopil sokolski naraščaj.

Zborovanje Vibora češkoslovaške obce sokolske

Pomladno zasedanje Vybora ČOS se je vršilo 12. in 13. maja v Tyrševem domu v Pragi pod predsedstvom staroste dr. Stanislava Bukovskega v prisotnosti delegatov vseh 52 v ČOS združenih žup, zastopnika ruskega Sokolstva br. Manohina in bolgarskih Junakov br. Georgijeva. Ostali slovanski sokolski savezi so poslali brzojavne pozdrave. Starosta je v svojem poročilu zlasti podčrtal najznačilnejši dogodek, navezanje bratskih stikov med jugoslovanskimi Sokoli in bolgarskimi Junaki.

Po poročilih zveznega tajnika, načelnika, načelnice in prosvetarja je bilo poročano Viboru, da je ČOS poklonila letalstvu ČSR kompletno letalo, ki bo nosilo znak Š 328 ter bo okrašeno s sokolskim emblemom. V Tyrševem domu se na notranjem dvorišču otvori sokolski kolumbarij. Mnogo se je razpravljalo o organizačni, moralni in gmotni podpori žup manjšinskim društvom ter onim na mejah. Sokolstvo se bo pred vsem posvetilo poglobitvi in pojačenju narodne samoobrambe, povečalo bo svojo skrb za mladino, kar vse je nacionalen in vsedržaven interes.

Računski zaključek za preteklo leto kaže majhen prebitek, dočim sta bili prejšnji dve leti deficitni. Na novo posluje garancijski fond za vsesokolske zlete, ki znaša 4 milijone Kč, socialni fond, z osnovno glavnico 1 milijon Kč ter pomožno glavnico 2 milijona, ki je namenjen v prvi vrsti za podpiranje članstva v sedanji brezposelnosti in gospodarski krizi. Za sarajevski pokrajinski zlet je že prijavljenih 128 oseb, za Zagreb pa okrog 450. Prijavna doba še ni potekla in bo število še večje. Javne telovadbe v Zagrebu se bo udeležilo 18 župnih vzornih vrst članov. Za te eskpedicije v inozemstvo je sestavilo načelništvo ČOS poseben poslovnik na osnovi dosedanjih izkušenj. Prav tako se bo udeležila ČOS pokrajinskega zleta v Poznanju z večjo deputacijo.

Veliko zanimanje vlada po vseh župah za obrambno vzgojo članov, naraščajnikov in moške dece. Izmed internih sklepov moramo omeniti enotno organiziranje sokolskih biografov. Vsako društvo mora imeti vsaj tričlanski biografski odsek, ako ima svoje lastno kinematografsko podjetje. Tudi župe morajo osnovati slične odseke. Prihodnje leto bodo zvezne smučarske tekme na Slovaneku. Župe bodo prirejale svoje skupščine tako, da bo mogoče zveznim odposlancem prisostvovati vsaki skupščini. Telovadni kroj naraščajnic bo spremenjen.

Vibor je poslal brzojavni pozdrav sivolasemu bivšemu načelniku ČOS dr. Jindri Vaničku in dr. Čižku v Nahodu.

Akademija Sokola Ljubljana II. V proslavo srebrnega jubileja, ki bo pod pokroviteljstvom bana dravske banovine dr. Marušiča, priredi Sokol II. drevi ob pol 21. na letnem telovadišču ob bajni razsvetljavi telovadno akademijo z zelo pestrim sporedom. Na akademiji bodo nastopili vsi telovadni oddelki z lepimi telovadnimi skladbami, ki so jih po večini sestavili vaditelji in vaditeljice sami. Pri akademiji bosta sodelovali tudi marljivo pevsko društvo Krakovo - Trnovo, ki nam bo zapelo nekaj narodnih in umetnih pesmic, in godba Sokola I. Tabor. Akademije na Prulah ne bo le v primeru skrajno slabega vremena ali če bi ob uri nastopa deževalo. Zato pa bo v tem primeru prihodnjo sredo 13. t. m. ob isti uri in na istem prostoru. Za primer pa, da bi tudi nedeljski nastop preprečilo deževje, se bosta akademija in javni telovadni nastop vršila prihodnjo soboto, odnosno nedeljo. Vsa bratska društva in čete, ki se bodo udeležile jutrišnjega slavnostnega sprevoda po mestu, obveščamo, da bo zbor vseh udeležencev ob 11. na dvorišču realne gimnazije v Vegovi ulici, odkoder bo krenil sprevod po mestnih ulicah. Društva ponovno prosimo, da pridejo k sprevodu v slavnostnih krojih in z društvenimi članskimi in naraščajskimi prapori. Pričetek javne telovadbe bo jutri ob 17. Nato pa sledi zabava na letnem telovadišču. Na svidenje na Prulah!

Ljubljanski Sokol vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeleži prireditev Sokola II. ob priliki proslave 25letnice, in sicer telovadne akademije v soboto 9. t. m. ob 20. na letnem telovadišču na Prulah, slavnostnega občnega zbora v veliki dvorani Kazine v nedeljo 10. t. m. ob 11., sprevoda po mestu ob pol 12. in javnega telovadnega nastopa ob pol 17. istega dne na Prulah. Zbor članstva v krojih za sprevod ob 11. na dvorišču realke.

Otvoritev prosvetne dvorane ptujskega Sokola. Ptujski Sokol je dobil od mestne občine dvorano v Mladiki, kjer je bila prej spalnica, in jo primerno adaptiral. Otvoritvi so prisostvovali starosta Sokola br. dr. Šalamun, sreski načelnik g. dr. Bratina, mestni župan g. Jerše, orožniški major g. Cvetković, komandant mesta major g. Manjolović in zastopniki raznih narodnih društev. Dvorano je otvoril br. šestan s pozdravnim nagovorom, v katerem se je zahvalil vsem, ki so prispevali za adaptacijske stroške, zlasti mestni občini za prepustitev dvorane, Kolo jugoslovenskih sester in drugim. V imenu mariborske župe je govoril gimnazijski ravnatelj br. dr. Kovačič. Naraščaj je izvajal ritmične vaje, brata Vuga in Hasl pa sta nastopila v enodejanski burki »Knjigovodja Hostnik«. Dvorana je okusno slikana in bo svojemu namenu, to je prosvetnim prireditvam, zelo dobro služila.

Dravinjsko Sokolsko okrožje je imelo v nedeljo okrožni zlet v Zrečah. Popoldne se je vršil slovesen sprejem na postaji v Zrečah, kjer je pozdravil mnogoštevilno občinstvo domači starešina šolski upravitelj br. Mravljak Drago. Nato je krenil sprevod na telovadišče pri br. Kračunu. Nastopili so vsi telovadni oddelki iz raznih edinic in pokazali, da so dobro izurjeni. Na telovadišču se je zahvalil starešina br. Mravljak udeležencem za trud, okrožni starešina br. dr. Mejak Ervin pa je imel daljši govor o sokolstvu. Po telovadbi se je vršila družabna prireditev v Kračunovi dvorani. Sodelovala je godba »Dravinja« iz Slovenskih Konjic pod spretnim vodstvom novega kapelnika g. Kelemediča. Vse priznanje za lepi uspeh zleta gre vaditeljstvu posameznih edinic, posebej še okrožnemu načelniku br. Nardinu Ferdinandu in okrožni načelnici s. Križmaničevi Milki. Da je bil uspeh popoln, se je zahvaliti tudi vrsti telovadcev društva iz Studenic pod vodstvom župnega podnačelnika br. Hočevarja Cirila.

Sokol Konjice bo imel javni nastop na telovadišču za Narodnim domom v nedeljo 24. t. m. Obenem se bo proslavila 15-letnica konjiškega Sokola.

Novo propagandno sredstvo ČOS. Za časa Vibora je bila v Tyrševem domu v Pragi otvorjena potujoča razstava fotografij IX. vsesokolskega zleta v Pragi. Sestavljena je bila iz najlepših slik nepozabnega jubilejnega zleta po iniciativi predsedništva prosvetnega zbora ČOS in jo bo isto tudi posojalo poedinim župam in društvom proti plačilu dejanskih prevoznih stroškov. Slike zleta bodo gotovo napravile na gledalce silen vtisk in bodo na ta način prav izdatno propagandno sredstvo ne samo za sokolovanje kot tako temveč tudi za prihodnji X. vsesokolski zlet 1938. v Pragi.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Nove medmestne tekme, ki jih je takoj po dovršitvi zadnjih s presenetljivo naglico začel forsirati g. Vuković, so žalostno končale. Zagreb in Ljubljana sta v ostri borbi s savezom, ki ga je g. Vuković speljal na napačni tir. To pa še ni vse. Beograjski klub je tudi odstopil od tekme. Radoveden sem, kako bo sedaj nastal novi državni prvak, če ne sodeluje e Beograd, ne Zagreb, ne Ljubljana.

Nihče ne želi savezu neuspehov. Nasprotno. Vsi vemo, da bi nam bil močan savez izredno potreben. Vsi bi radi podpirali pametno, korektno in energično upravo. Vukovićeve uprave pa ne maramo. Nevšečnih izkustev imamo dovolj.

Drugo leto bomo zopet videli šahovsko olimpijado. Zanjo naj se savez pobriga namestu da vznemirja svoje člane z nervoznimi tekmami. Amerika ima svetski pokal v rokah, zmagala je v Folkstone-u že drugič in prihodnje leto ga s tretjo zmago lahko dokončno osvoji. Zakaj bi naše moštvo mirno gledalo, kako gospodarijo Američani? Močni smo dovolj, da lahko posežemo po pokalu. Cenejše reklame za Jugoslavijo si ne morem predstavljati od udeležbe na olimpijadi. Zdi se mi, da bi nas moralo biti sram, če bi ne nastopili. Če savez udeležbe na olimpijadi ne zmore, jo bo zmogel slovenski podsavez. Samo pravočasno moramo vedeti, da je posel naš.

•

Mariborski šahovski klub ima novo upravo, ki je očividno zelo podjetna in delovna. V avgustu hoče proslavljati petnajstletnico svojega obstoja — z mednarodnim mojstrskim turnirjem. Mislim, da gre g. podžupanu Golouhu levji del zasluge za nameravano prireditev.

Udeležencev bo menda osem. Toda med njimi bodo veliki mojstri. Mariborčani mislijo na Spielmanna, oziroma dr. Beckerja, na Madžara L. Steinerja, na Čehoslovaka Rejfira. Pirc bi seveda igral, nadalje dr. Astaloš, mogoče moja malenkost. Maribor sam bi poslal še Kramerja in Stupana v ogenj.

Nagrade bodo lepe: 3000, 2000, 1500 in 1000 dinarjev. Preskrba udeležencev bo nedvomno zelo dobra. Lep, zanimiv bo ta turnir. Mariborskemu klubu, ki je poln novega ognja, lahko čestitamo.

Ali ni čudno, da so vse velike šahovske prireditve naše države doslej nastale v Sloveniji? Bled s svojim turnirjem, ki mu ni para v povojni dobi, Rogaška Slatina, ki je v najlepšem spominu in sedaj Maribor? Naš savez ni sodeloval ne prvič ne drugič. Sodeloval ne bo tudi to pot. Nazadnje bomo morali Slovenci prevzeti vodstvo, da bodo vsi šahisti naše lepe države zadovoljni.

•

Iz velikega dvoboja med Aljehinom in Bogoljubovom prinašam deveto partijo.

Beli: E. Bogoljubov **Črni:** dr. A. Aljehin

1. d2—d4	c7—c5

Stara poteza, ki ni na najboljšem glasu.

2. d4—d5	e7—e5

To je boljše od d7—d6.

3. e2—e4	d7—d6
4. f2—f4	— — —

Boljši je sistem Sb1—c3, g2—g3, Lf1—g2, Sg1—e2. Zanimivo je, da priporoča Bogoljubov sam ta sistem v svoji knjigi »d2—d4!«. V praksi pa hodi druga pota.

4. — — —	e5×f4
5. Lc1×f4	Dd8—h4+!

Izsiljuje potezo g2—g3.

6. g2—g3	Dh4—e7
7. Sb1—c3	— — —

Boljše je 7. Sg1—f3. Po 7. — — — De7×e4+ 8. Ke1—f2 bi bil črni v velikih neprilikah.

7. — — —	g7—g5!

Napad na točko e5 se začenja.

8. Lf4—e3	Sb8—d7
9. Sg1—f3	h7—h6
10. Dd1—d2	Sg8—f6
11. 0—0—0	Sf6—g4!

Zopet točka e5!

12. Lf1—e2	Lf8—g7
13. Th1—f1	Sg4×e3
14. Dd2×e3	a7—a6
15. Sf3—g1	— — —

Žalostno!

15. — — —	b7—b5
16. Td1—e1	Lc8—b7
17. Sc3—d1	— — —

Beli se klaverno umika, črni pa igra z vso znano energijo.

17. — — —	0—0—0
18. Le2—g4	Kc8—b8
19. Lg4×d7	Td8×d7
20. De3—d2	g5—g4
21. Sd1—e3	De7—e5
22. c2—c3	h6—h5
23. Se3—f5	Lg7—f6
24. Dd2—f4	De5×f4
25. g3×f4	Td7—d8!

Ta preprosta poteza grozi Lb7—c8! Če pade beli skakač na polju f5, se bela pozicija seveda zruši popolnoma.

26. c3—c4	— — —

V obupu pripravlja Bogoljubov skakaču polje c4.

26. — —	b5×c4
27. Sf5—e3	c4—c3
28. b2—b3	Lg7—d4
29. Se3—c4	— — —

Skakač je dospel na svoje mesto. Sedaj pa zadene belo središče grozen udar.

29. — — —	f7—f5!
30. e4—e5	d6×e5
31. f4×e5	Lb7×d5
32. Tf1×f5	Td8—f8
33. Tf5×f8+	Th8×f8
34. e5—e6	Tf8—e8
35. e6—e7	Ld5×c4

Začetek likvidacije.

36. b3×c4	Ld4×g1
37. Te1×g1	Te8×e7
38. h2—h3	g4×h3
39. Kc1—c2	h3—h2
40. Tg1—b1+	Te7—b7
41. Tb1—h1	Tb7—b2+
42. Kc2×c3	Tb2×a2
43. Kc3—d3	Kb8—c7
44. Kd3—e4	Kc7—c6
45. Ke4—f5	a6—a5
46. Kf5—g5	a5—a4

Bogoljubov se je tu vdal. Porabil je 2 uri in 42 minut, dočim je Aljehin potrosil samo 58 minut.

Skrb Metlike za lastni napredek

Metlika, 8. junija.

Pred dvema, tremi leti je bilo o Metliki in redkokdaj slišati. Obubožano mestece je živelo bolj od svojih tradicij kakor sredstev, ki so bila Beli Krajini vedno pičlo odmerjena. Ko je bilo pred poldrugim letom v Metliki ustanovljeno Tujskoprometno društvo, je mestece precej oživelo. V najkrajšem času, že v prvem letu obstoja, je društvo zgradilo z lastnimi sredstvi kopališče na Kolpi, sploh prvo kopališče v Beli Krajini. Zaradi pičlih sredstev prvotno le v malem obsegu zgrajeno kopališče so letos Metličani razširili, da ga danes lahko štejemo med najlepša kopališča slovenskih podeželskih mestec. Zgrajeno je tik nad mostom čez Kolpo in ima poleg lepih kabin tudi velik telovadni prostor, ki so ga Sokoli opremili s telovadnim orodjem in si tako ustvarili letno telovadišče.

Dolžnost Tujskoprometnega društva bi sedaj bila, da s smotrno propagando privabi tujce v naše cenene kraje, ki jim sicer ne morejo nuditi velikega komforta, a zato zdravja in sonca obilo. Še preostalo precejšnjo zalogo propagandnih brošur o Beli Krajini bi bilo potrebno razposlati v razne kraje in jih po večjih mestih porazdeliti, da se vzbudi vsaj malo zanimanja za naše kraje. Niti propagandni enodnevni izleti v naše kraje ne bi bili odveč, ker se marsikateri izletnik rad spet povrne v naše kraje in preživi tu vsaj nekaj dni.

Metliko moramo pohvaliti tudi za njeno nacionalno delo. Naša mlada strelska družina je v nedeljo na svečan način otvorila svoje novo strelišče, ki si ga je zgradila v idiličnem Majlandu. Številne goste in zastopnike uradov in bratskih sosednjih strelskih družin je pozdravil predsednik domače, nakar sta govorila še župan g. Ivan Mahkič in narodni poslanec g. Dako Makar, s na zabavišču tudi zastopnik predsednika karlovškega strelskega okrožja, pod katero spadajo tudi belokrajinske strelske družine. Naše novo strelišče bo gotovo vzgojilo lepe generacije iskrenih jugoslovenskih nacionalistov, ki bodo znali pravilno ceniti idealne smotre tega viteškega sporta.

Po neraziskanih morjih

Vzdolž Zalivskega toka ob arktičnih deželah

Navzlic katastrofi, ki je zadela ruski ekspedicijski parnik »Celjuskin«, nadaljujejo Rusi z vso vnemo s svojo akcijo, da bi našli varno morsko pot skozi arktična morja. Gospodarske in strategične koristi te tako zvane »severo-vzhodne pasaže« bi bile neprecenljive. Še v letošnjem poletju odrine zato nova ekspedicija pod vodstvom kapitana Popova od sovjetskega oceanografskega zavoda na pot, da si izsili to pasažo.

Ekspedicija bo poskusila doslej še neraziskano progo iz Murmanska proti Beringovi cesti. Pri tem se bo v glavnem držala Zalivskega toka oziroma njegovih zadnjih arktičnih izrastkov, ker upa, da bo morje tukaj brez ledu, navzlic temu, da bo ta proga pomaknjena še veliko bolj na sever nego dosedanje ekspedicijske proge. Te so se doslej držale kolikor mogoče tesno ob severni evropski in azijski obali, ker je pač tu arktično morje pomaknjeno najbolj proti jugu. Popov pa bo iz Murmanska prodrl v severovzhodno smer, t. j. v neznane predele Arktide.

Prvi del njegove poti se bo zaključil ob severnem koncu Nansenove dežele (bivše dežele Franca Jožefa), od tu pojde do Novosibirskih otokov po morjih, na katerih in plula še nobena ladja. Popov je prepričan, da je njegova proga veliko boljša nego dosedanje južnejše, že zato, ker se na južnejših progah zelo slabo obnašajo ledenomrzli morski toki, ki imajo seveda velik vpliv na tvorbo ledovja in drugih neprilik. Proga Popova se drži v glavnem toplejšega Zalivskega oka. Že l. 1932. je Popov prvič v aktični zgodovini objadral Nansenovo zemljo in je na njenem severu in vzhodu odkril prosto morje, kar je pač v zvezi edino z učinki Zalivskega toka. Popov je prepričan, da bo na tej poti ob 81. vzporedniku odkril še neznana velika otočja, kajti le tako si je razlagati, da se Zalivski tok obrne potem proti jugu.

Tu se je ponesrečil pokojni belgijski kralj

V Chateau, kjer se je smrtno ponesrečil belgijski kralj Albert, romajo zdaj nepregledne množice belgijskega ljudstva

Telovadba v Hyde parku

V Londonu telovadijo ženske kar v javnih parkih

Umor s strihninom

Mož je trdo delal v Ameriki, žena pa se je doma zabavala s tremi ljubčki

Pred porotnim sodiščem v Celovcu se te dni zagovarja 34 letna Ana Tillyjeva zaradi umora svojega moža, delavca Adolfa Tillyja, s strihninom.

L. 1919 sta se Ana in Adolf, oba iz Avstrije, seznanila v Ameriki, kjer sta bila zaradi zaslužka. Tam sta se tudi poročila, a po poroki sta se vrnila v Evropo. Naselila sta se v nekem italijanskem mestecu. Iz pribrankov, ki sta jih prinesla iz Amerike, in iz prispevka Tillyjevih staršev sta kupila gostilnico.

Tilly pa je kmalu sklenil, da se vrne v Ameriko. Njegovo odsotnost je Ana izrabila za ljubimkanje z drugimi moškimi. Najprej je imela razmerje z nekim karabinijerjem, potem z županom vasi. S tem je delila streho in posteljo, da so se ljudje očitno zgražali. Toda župan je imel debelo kožo. Kljub opazkam je vztrajal pri Tillyjevi, ki je prodajala v hrčmi vino, njemu pa ljubezen.

Adolf Tilly je medtem trdo delal v Ameriki in pošiljal domov vsak od ust pritrgani dolar. Nadejal se je, da bo s tem denarjem kdaj pozneje kupil v rodni Avstriji domačijo, kjer bo mirno živel do smrti. Ana je denar prejemala in ga vlagala v hranilnico na svoje ime. V tej dobi se je njeno razmerje z županom razdrlo. Na županovo mesto je stopil neki tretji moški.

Ko je Tilly menil, da je prihranil dovolj za povratek v domovino, se je pripeljal iz Amerike. Ana ga je sprejela zelo hladno. Obdržala je svojega tretjega ljubčka kljub moževi navzočnosti, z Adolfom pa sta bila v večnem prepiru. Mož, ki mu je presedalo ženino početje, je naposled predlagal ločitev in je zahteval od Ane samo 1000 dolarjev odškodnine. Toda žena ni hotela pristati na ta pogoj. Branila se je tudi pripisati hišo na moževo ime, čeprav je bila njegova.

V tistem času je Adolf Tilly nenadoma zbolel in umrl. Preden pa je zatisnil oči, je tožil, da ima krče v črevesju in da ga bolijo noge. Nekaj časa je z berglami šepal po hiši, potem je moral zaradi ohromelosti udov v posteljo. Trpel je strahovite muke. Na koncu je izgubil glas in izpadli so mu vsi lasje. Ko je bilo vse to prestano, ga je pobrala smrt.

Pokopali so ga kakor da je umrl naravne smrti. Toda ljudje so šušljali in šušljali tako dolgo, dokler niso prišle govorice na uho orožnikom. Oblast je odredila na podlagi ovadbe ekshumacijo trupla in komisija, ki je pregledala mrličeve ostanke, je ugotovila, da je Tilly umrl na posledicah zastrupljenja s strihninom, ki mu ga je dala zavžiti njegova zločinska zakonska družica.

Strojevodja, ki ne razloči barv

Pravi vzrok železniške nesreče pri Lagnyju

Lani na božični večer se je primerila pri Lagnyju v Franciji strahovita železniška nesreča, ki je s svojimi 230 žrtvami največja v zgodovini železniških katastrof. Takoj po nesreči je vlada imenovala preiskovalno komisijo, ki je delala do teh dni, ko je objavila svoje rezultate.

Ti rezultati prinašajo marsikomu presenečenja. Dognalo se je namreč, da je strojevodja brzega vlaka, ki je zavozil s svojo lokomotivo v prvi vlak, slep za barve. Preiskovalna komisija se je peljala s strojevodjo in kurjačem strassburškega vlaka na kraj nesreče ,da bi se na licu mesta uverila, kaj so našli zdravniški strokovnjaki. Pri tej priliki se je izkazalo, da strojevodja, ki je s svojim ravnanjem povzročil nesrečo, ne razloči barv. Ta konstatacija je naravnost senzacionalna in važna posebno zaradi tega, ker se je doslej trdilo, da sta kurjač in strojevodja videla svetlobne signale, ki so kazali odprto progo.

Konec „Kitajskega zidu“ v Moskvi

Zanimive najdbe iz davne preteklosti

Iz Moskve poročajo, da bodo v najkrajšem času porušili tako zvani »Kitajski zid«, ki opasuje rusko metropolo in je imel v srednjem veku namen ščititi rusko prestolnico pred tatarskimi napadi. Zid podirajo poglavitno zaradi ovir avtomobilskega prometa, ki z vsakim dnevom intenzivneje narašča.

Kitajski zid je dobil svoj naziv po tem, ker so se okrog in okrog njega naselili kitajski trgovci, ki so pod njim razpečavali svoje izdelke. Zid je dal zgraditi ruski car Ivan Grozni po načrtih nekega italijanskega arhitekta. Že l. 1571. je igrala ta zidina važno vlogo v zgodovini Moskve. Tatari so bili naskočili mesto, a mu zaradi izvrstne obrambne naprave niso mogli do živega. V 18. stoletju je Peter Veliki popravil ozidje poglavitno iz strahu pred Švedi. Ko pa je Peter Veliki proglasil Petrograd za prestolnico države, je izgubilo ozidje svoj vojaški pomen in je začelo razpadati. Sčasoma je imelo pomen le še kot zgodovinski dokaz preteklosti.

Pri sedanjem podiranju so našli interesantne ostanke. Odkrili so med drugim neko staro pivnico iz 16. stoletja. V tej pivnici je bila ogromna zaloga starih steklenic za vodo. Odgrnili so tudi dolgo iskano vojašnico in kovačnico telesne straže Ivana Groznega. Pod slovečim Nikolskim stolpom pa so našli veliko podzemsko jamo z vodo. Jama datira izza dobe Petra Velikega, ki je dal napraviti okrog ozidja jarek in napeljati vanj vodo.

Kitajski zid bo kmalu popolnoma porušen in čez prostor, kjer se je nekoč dvigal proti nebu, bodo že v kratkem zdrdrali moderni avtobusi in nihče več se ne bo pri tem spominjal, da so odtod pred štiri sto leti strelci z loki in puščicami odganjali vsiljive Tatare, ki so vdirali v deželo.

Prevarana znanost

Odkritje, ki je romalo z odkriteljem v grob

V angleškem »Observerju« čitamo zgodbo o Henryju Georgeju Chapmanu, slovitem kemiku, profesorju toksikologije na avstralski univerzi v Sydneyu. Chapman se je večkrat hvalil, da razpolaga s smrtnimi strupi, ki ne zapustijo v telesu žrtve niti najmanjšega sledu.

Letos 25. maja so našli profesorja v njegovem laboratoriju mrtvega. Zdravniki so ugotovili, da ga je zadela možganska kap. Chapmann je izdihnil ne da bi se zavedel. Uro pozneje je že dobil neki detektivski urad naročilo, naj pregleda njegovo zapuščino, v kateri mora biti okrog 7 milijonov dinarjev gotovine. Denar je bil last dveh znanstvenih društev, za kateri je vršil Chapmann blagajniške posle.

Detektivi so pregledali Chapmanovo blagajno, a niso našli niti pare. Vsa obilna volila iz Rockefellerjevega in Carnegijevega fonda so izginila. Ker je bil Chapman kratko pred svojo smrtjo pozvan, naj napravi obračun zaradi zaupanega mu denarja, a se je izgovoril, da je založil ključ, sumijo z gotovostjo, da je izvršil samomor. Preiskava je še ugotovila, da je imel dve stanovanji in posebno wekend-hišo ter tri avtomobile.

Preiskovalna komisija je odredila, da se morajo njegovi notranji organi analizirati, toda analiza je pokazala, da ni v njih niti sledu o kakšnem strupu. Ker pa je znano, da je napravil Chapman dalekosežno toksikološko odkritje, ni dvoma, da je svojo metodo s popolnim uspehom porabil pri sebi ter potem vzel svojo skrivnost s seboj v grob.

London štedi z vodo

Londonski mestni svet je izdal oklic na prebivalstvo prestolnice, naj štedi z vodo kolikor mogoče. Avtomobilov ne smejo umivati, ker pomeni to potrato. Tudi vodometi ne delujejo več, ker se s tem porabi preveč vode. Ceste škropijo mnogo redkejše kakor poprej. Temza stoji nizko, kakor še nikoli v tem letu.

Znamke otoka sv. Helene

Letos poteka sto let, odkar je pripadla Sv. Helena britskemu imperiju. V ta spomin bo izdala uprava otoka posebne spominske znamke. Serija bo obsegala deset znamk s pokrajinskimi slikami Sv. Helene in s podobami kralja Viljema IV., kraljice Viktorije, kraljev Edvarda VII. in Jurija V.

Na begu ustreljeni tat

Pred praško zastavljalnico se je nudil ljudem te dni nenavaden prizor. Neki moški, ki je bil v zastavljalnici ukradel blagajno s 17.000 Kč gotovine, je bil pri tatvini zasačen in se je spustil v beg. Posrečilo se mu je pobegniti skozi vrata zastavljalnice. Na cesti je hotel tatu ustaviti neki snažilec oken, z imenom Schleicher, katerega pa je tat ustrelil z revolverjem v trebuh.

Policija, ki je bila med tem obveščena o dogodku, je začela zasledovati tatu v avtomobilu. Zasledovalec je naposled smuknil v neko hišo, kjer se je zabarikadiral v stranišču. Ker se ni hotel vdati, so šli nadenj z bombo plina za solzenje. To je zaleglo, a tat kjub temu ni hotel odpreti vrat, temveč se je z revolverjem ustrelil v sence. Ko je policija pozneje vdrla v stranišče, ga je našla nezavestnega na tleh s plenom v rokah. Ugotovila je, da se piše Jurij Albrecht in da je star 23 let.

Berači iz vseh stanov in poklicev

Poučna sodobna konferenca o socialnih razmerah

Dunajska Etična družba je priredila te dni javno konferenco v oprašanju beračenja, pri kateri je med drugimi neki predavatelj poročal tudi o anketi, ki so jo napravili med 100 dunajskimi berači. Rezultat te ankete je za današnje razmere prav poučen.

Med temi 100 berači je bilo 42 domačinov, 31 iz ostale Avstrije, 16 inostrancev, 11 brezdomovincev. 26 jih je izviralo iz delavskih družin, 8 iz rokodelskih, 9 je bilo otrok bivših trgovcev, 8 iz poljedelskih krogov, 16 uradniških otrok, 2 sta bila sinova bivših hišnih lastnikov, 1 je bil sin odvetnika, dva brata sta bila sinova akademičnega slikarja.

36 jih je obiskovalo samo ljudsko šolo, 32 tudi meščansko, 17 nadaljevalno in trgovsko šolo, 3 srednjo šolo, 1 je obiskoval učiteljišče. 2 umetnostno akademijo, 1 beračica je obiskovala višjo dekliško šolo, 4 so bili slušatelji univerze ali tehnike, samo 3, med njimi slepa beračica, niso posečali nobene šole.

47 beračev je bilo prej delavcev, 10 uradnikov, 5 trgovcev, 1 je bil samostojen rokodelec, 1 inženjer, 2 sta bila slikarja, 2 kiparja, 1 kemik, 1 bolniški strežnik, 1 natakar, 1 agent, 4 visokošolci. Med ženskami so bile bivše postrežnice, dekle, perice, kuharice, vezilje in modistke. 5 je bilo vojnih invalidov, 2 slepca, 1 pohabljenec. 25 jih je bilo brez vsake strehe, 64 je bilo neporočenih, 25 poročenih, 7 vdovcev, 4 so bili ločeni. V eni teh družin je bilo 8 otrok. 55 je bilo moških, 45 žensk, najmlajši poklicni berač, ki ga je spremljal 2letni brat, je štel 13 let, najstarejši pa 75 let. V 33 primerih so berače spremljali otroci, neko beračico celo 5 otrok.

Brez dela in zaslužka so ostali ti berači večinoma v povojni dobi, eden pa je bil že od l. 1912. brez posla. Eden je beračil šele dva dni, drugi že 20 let. 28 med njimi ni prejelo nikoli nobene brezposelne podpore.

Koliko so zaslužili z beračenjem? Na to vprašanje nista odgovorila samo 2 beračа. Od drugih je eden navedel 12 grošev kot dnevni dohodek, drugi 12 šilingov. Povprečni zaslužek bi znašal 2 do 5 šilingov na dan, pri čemer pa je upoštevati, da so bile navedbe v splošnem nižje nego dejstva.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Poletne obleke

Najnovejše kreacije pariške mode

MNOGI NE VEDO...

da zavzema morje na zemlji 70 odstotkov površine;

da je najmanjše evropsko morje Marmarsko morje;

da je po grškem izročilu bilo prvi ženski na zemlji ime Pandora;

da je dejal Napoleon: »Od vzvišenega do smešnega je samo en korak«;

da je učil spoznavati človeški značaj iz fiziognomije Lavater;

da raziskuje spektralna analiza telesa na podlagi spektra, ki kaže telesa v žarečem stanju.

Plemič — in tat

V Nici je policija te dni prijela potomca znane francoske plemenitaške rodbine Bertiera de Sauvignyja, ki se je že dolgo preživljal s tatvinami luksuznih avtomobilov po francoskih letoviščih. Njegova aretacija je vzbudila razumljivo senzacijo

Smrtni žarki

Med ameriško javnostjo krožijo najbolj fantastične vesti o skrivnostnih eksperimentih z novo vrsto smrtnih žarkov, o katerih je poročal predsednik nekega ameriškega znanstvenega kongresa, ki zboruje ta čas v Omahi.

Predsednik je poročal, da je sam prisostvoval tem poskusom, ki jih je izvršil elektroinženjer dr. Antonio Longoria iz Clevelanda. Njegov aparat, ki je bil precej podoben filmskemu projekcijskemu aparatu, je izžareval električne žarke, od katerih so poskusne živali na več sto metrov daljave padale mrtve na tla. Žarki so učinkovali na te živali, kunce, pse in mačke, takoj. Preiskava je pokazala, da se je žrtvam kri spremenila v vodo. Isti učinek so imeli žarki na leteče golobe, ki so popadali takoj mrtvi na zemljo.

Te eksperimente so hoteli ponoviti javno na kongresu v Omahi — toda vlada jih je prepovedala.

Hamlet v baletu

Slikar Larionov je v Parizu dokončal »koreografično tragedijo« z naslovom »Hamlet«. Delo obsega štiri slike, v katerih pridejo do izraza vse tehnične umetnije modernega odra. Režija obeta vsakovrstna presenečenja. Dekoracij v običajnem pomenu besede sicer ne bo, nadomestil jih bo tako zvani »konstruktivni oder«. Baletni zbor igra ulogo antičnega zbora in se deli v dve skupini. Prva predstavlja usodo, druga dejanje. Nastopajoči bodo imeli črne in bele maske, muzika pa je pobrana po Bachu in Palestrini. V celoti: modernistično igračkanje, ki se je že precej preživelo...

ANEKDOTA

Haydn je prišel na nekem svojem koncertnem potovanju po Angliji med mašo v majhno vaško cerkev in je prosil organista, naj bi mu prepustil igro ob koncu. Organist mu je ugodil, čeprav ga ni poznal.

Haydnova mojstrska igra je na vernike učinkovala tako, da ni nihče mislil na odhod. Tedaj je domači organist zmajal z glavo in dejal samozavestno: »Dajte, da jaz to napravim, gospod; vi tega ne znate!« In je zaigral. Uspeh je bil v resnici takojšen, vse je zbežalo iz cerkve.

»Da, da,« je dejal organist ponosno, »tako je, če človek svojo stvar razume!«

VSAK DAN ENA

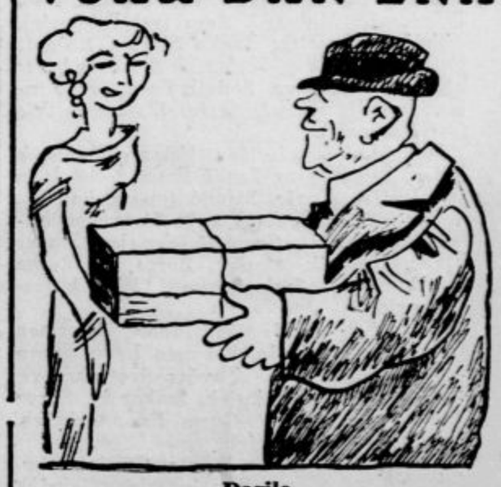

Darilo

»Draga moja, prinašam ti ovratnik iz kožuhovine.«

»Saj ni mogoče! Morda polarno lisico?«

»Ne, saj veš, da ne ljubim imitacij! Zato sem ti kupil pravo pravcato kunčevino!«

S P O R T

Olimpijski dan v nedeljo

Brzojavka ministra za telesno vzgojo dr. Andjelinovića — 30 naših mladih sportnikov odide poleg oficielne ekipe v Berlin

Minister za telesno vzgojo naroda je poslal prireditelјem olimpijskega dne naslednji brzojav:

Delajte z vso silo, da prirede vsa društva olimpijski dan 10. junija. Sporočite jim, da računam na nje, da bo potekel olimpijski dan tako v moralnem kakor tudi v materialnem pogledu najbolje. Čisti dohodek pošljite olimpijskemu odboru v Zagreb. Minister dr. Andjelinović.

*

Plavalne tekme

(Službeno iz Ljubljanskega plavalnega podsaveza.)

Objavljamo program plavalnega tekmovanja v nedeljo 10. t. m. ob 17. v kopališču Ilirije. Istočasno odrejamo v sporazumu s SK Ilirijo, da morajo v poedinih disciplinah obvezno nastopiti naslednji verificirani in neverificirani tekmovalci:

1. 50 m prosto: Schell, Demonte, Serbec, Žiža, Čerček, Otruba, Čuden Dr., Lenard.
2. 100 m prsno: Šercer (Kamnik), Miklič, Pance, Binder, Levičnik (Kamnik), Stegnar.
3. 100 m prosto: Fritsch, Prezelj, Sernec, Turnšek, Cerer (Kamnik), Ziherl.
4. 200 m prsno: Sever, Kramar, Hribar, Jamnik.
5. 200 m prosto: Lavrenčič, Meier (Primorje), Čičin-Šain (Jadran — Split), Tavzes, Fux, Michalek.
6. Skoki: Skrbinšek, Pribošek, Ziherl Keržan.
7. Water-polo: Linhart, Ilovar, Jamnik, Vrankar, Dolenc, Schell, Turnšek, Fux, Otruba, Čičin-Šain, Michalek, Lenard, Lavrič, Čuden Dr., Tavzes, Žiža, Čerček, Sernec, Turner.

Ostali člani klubov področja LPD — tudi neverificirani — ki žele startati na tem tekmovanju, se morajo prijaviti pred pričetkom sodniškemu zboru.

Izostanek bo upravni odbor LPP opravičil le v najnujnejših primerih.

Jutrišnji ženski sportni program

Dopoldne ob 10. na letnem telovadišču v Tivoliju lahka atletika, popoldne ob 15.30 na igrišču Hermesa hazenska tekma Ilirija : Atena.

Pri prireditvah v korist olimpijskega fonda bodo v izdatni meri sodelovala tudi naša dekleta. Jutrišnje ženske sportne prireditve bodo jako pestre in zanimive, ker se bodo vršile v znamenju dvomatcha Ilirija : Atena, kar bo vrednost teh prireditev v vseh ozirih znatno dvignilo. Dopoldanski program obsega samo lahkoatletske točke, in sicer te-le: tek 60 m, met krogle 4 kg, skok v višino z zaletom, tek 200 m, skok v daljavo z zaletom, met diska 1 kg, štafeta 4 krat 100 m. Kluba postavita za vsako disciplino samo po dve tekmovalki, vsaka tekmovalka pa sme startati zopet samo v dveh disciplinah. Na ta način bosta kluba prisiljena postaviti večje število tekmovalk, tekmovalke same pa bodo mogle izrabiti v poedinih točkah več fizične sile, ker se jim ne bo treba braniti za celo vrsto drugih disciplin, kar se dogaja običajno pri vseh lahkoatletskih nastopih. Ker sta kluba obvezana nastopiti z najmočnejšimi tekmovalkami, se nam obeta prvovrstna atletska prireditev.

Ob 15.30 se srečata v boju zopet hazenski družini. Tudi za to prireditev morata postaviti kluba najboljše igralke. Zadnja prvenstvena tekma, ki je končala z zmago Ilirije, bo danes nekako ponovljena. Ilirija nastopi v tej igri z ojačenim napadom, kar bo igro znatno poživilo.

Lahkoatletski program

V nedeljo ob 10. na telovadišču Ljubljanskega Sokola, Tivoli

Tek 50 m (za troboj), met krogle (za troboj), tek 800 m, skok v daljavo (za troboj), skok ob palici, tek 100 m (za troboj), met diska (za troboj), tek 400 m, skok v višino z zal. (za troboj), met kladiva, tek 200 m (za troboj), met kopja (za troboj), troskok (za troboj), tek 1500 m. Trije troboji: teki 50, 100 in 200 m; meti: diska, krogle, kopja in skoki: v daljavo, višino in troskok se ocenjujejo po tabeli za olimpijski desetoboj. V skokih razen skoka v višino in v vseh metih so dovoljeni samo po trije poizkusi.

Olimpijski odbor poziva naslednje atlete obeh ljubljanskih klubov Ilirije in Primorja, da nastopijo na imenovanem tekmovanju in bodo na tekmovalnem prostoru najpozneje ob 9.30

Za troboj v tekih: Deak Ivo, Svetek Rajko, Outrata Vinko, Pleterski Božo, Otahal Josip, Safošnik Rajko, Vovko Marij, Stropnik Franc, Slapar Franc, Brünett Milko, Zupančič Franc II., Zupančič Lado, Plivelič Radovan in Sodnik Boris (vsi Ilirija), Perpar, Žorga A., Šušteršič, Cerar Drago in Vlado, Čepin Jože, Komotar, Kolenc, Neumann Josip, Perović Ivo in Jože, Raič Milivoj, Malnarič, (vsi Primorje).

Troboj v skokih: Jerančič Ferdo, Stegu Konrad, Stegu Milan, Dečman Tone, Outrata Vinko, Grünfeld Janez, Geržinič Leo (vsi Ilirija), Perpar, Korče, Medica, Oražen Franc, Raič Milivoj, Slanina Edo, Tršar Jože, Malnarič, Žgur (vsi Primorje).

Troboj v metih: Banko Slavko, Brünett Milko, Dobovšek Marjan, Jeglič Franc, Jelič Ivan, Deak Ivo, Sodnik Boris (vsi Ilirija), Švigelj, Slamič, Serše, Skoberne Fric (vsi Primorje).

Met kladiva: Juričev Milan, Stepišnik Milan, Zupan Oto, Jeglič Franc, Jelič Ivan (vsi Ilirija), Korče, Slamič (oba Primorje).

Tek 800 m: Lejka Franta, Osterman Milan (oba Ilirija), Gombač, Kranjec, Srakar Franc, Ošabnik, Skušek, Žorga A., Žorga F., Ogrin F., Srakar Ivan, Gabršek (vsi Primorje).

Tek 1500 m: Megušar Milan, Osterman Milan, Senčar Lado, Starman Lado, Šporn Stane, Ciuha Tine, Tavčar Svetozar (vsi Ilirija), Srakar I., Skušek, Srakar F., Žorga A., Grad, Meršek, Ogrin Fr., Gabršek, Ošabnik (vsi Primorje).

Tek 400 m: Leika Franta (Ilirija), Skušek, Kolenc, Žorga Fric in Aleš, Gabršek (vsi Primorje).

Skok ob palici: Pribošek Franc, Dečman Tone (oba Ilirija), Gašperšič, Sket Janko, Vogrinc (vsi Primorje).

Vsak tekmovalec mora sam prinesti s seboj kompletno opremo in se javiti na tekmovalnem prostoru odborniku JLAS g. Kermavnerju.

Naši mladi sportniki v Berlinu

Nemški olimpijski odbor je pozval Jugoslovenski olimpijski odbor, naj pošlje leta 1936 na olimpijske igre v Berlinu 30 mladeničev od 15 do 18 let. Od nemške meje bodo ti naši mladi sportniki od 23. julija do 17. avgusta gostje nemškega olimpijskega odbora ter bodo prisostvovali od 1. do 16. avgusta vsem olimpijskim prireditvam. Naš olimpijski odbor bo na prireditvah olimpijskega dne v letih 1934, 1935 in 1936 izbral zastopnike naše sportne omladine, ki bodo potovali v Berlin.

Naša dolžnost je, da tudi s svoje strani pošljemo v Berlin močno ekipo naših sportnikov. To pa bo le mogoče, ako bomo zbrali dovolj sredstev. Zaradi tega v nedeljo vsi na prireditve ljubljanskega mestnega odbora JOO.

Razpis

propagandnega juniorskega mitinga SK Ilirije

SK Ilirija priredi v soboto 16. jun. ob 16. na svojem starem igrišču ob Celovški cesti propagandni juniorski miting z naslednjim sporedom: za juniorje *razreda A* (najvišja starost 14 let): tek 60 m, skok v vis.

Za juniorje *razreda B* (najvišja starost 16 let). Tek 60 m, skok v višino z zaletom, met kogle 4 kg, skok v daljavo z zaletom.

Za juniorje *razreda C* (najvišja starost 18 let) tek 60 m, skok v višino z zaletom, met krogle 5 kg, tek 1000 m, met diska 1.50 kg, skok ob palici, met kopja 600 g, skok v daljavo z zaletom.

Vrstni red tekmovanja se ravna za vse tri razrede po vrstnem redu za razred C. Vsi trije razredi tekmujejo istočasno.

Prijave se sprejemajo na naslov: SK Ilirija, Ljubljana, kavarna Evropa, do 16. junija ob 12. Naknadne prijave se sprejemajo na igrišču najkasneje pol ure pred pričetkom tekmovanja. — Prijavnine za tekmovanje ni.

Pravico starta imajo verificirani in neverificirani odnosno z zabrano radi prestopa kaznovani člani klubov, ki imajo lahkoatletske sekcije, dalje oni, ki niso še včlanjeni v sportnih klubih.

Nagrade v obliki priznanic dobijo prvi trije v vsaki disciplini, ako je število tekmovalcev večje od pet, odnosno prva dva, ako jih je manj ko pet.

Tekališče je iz ugaskov in je dolgo 95 m brez zavojev. Tek 1000 m bo deloma na tekališču, deloma pa na nogometnem igrišču.

Tekmovalo se bo po pravilih in pravilnikih JLAS.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 6. t. m.)

Navzoči: Stanko, Novak, Šetina, Skuhala, Mrdjen, Kuhar, Zupanc, Kosirnik.

Določita se v nedeljo 10. junija prvenstveni tekmi: v Trbovljah, igrišče Trbovlje, ob 16. Trbovlje : Retje, dovoli se predtekma rezerv, službujoči Knez; v Zagorju, igrišče Zagorja, ob 16. Zagorje : Hrastnik, službujoči Guna.

V Ljubljani in v Mariboru se prepovedo v nedeljo 10. junija zaradi olimpijskega dneva vse druge prireditve.

Prireditve na olimpijski dan v Ljubljani: igrišče Hermesa ob 16. Ilirija : reprezentanca B, ob 17.30 Primorje : reprezentanca A, službujoči Zupanc. Vsi ljubljanski klubi postavijo po enega reditelja, stare nad 18 let in opremljene z reditelјskim znakom, ki se morajo javiti pol ure pred prvo tekmo službujočemu odborniku.

Odgodijo se prvenstvene tekme Ilirija : ČSK na 24. junija, Mura : Drava na 8. julija, Elan : Korotan, Kranj na 29. junija.

Odobrijo se prijateljske tekme Korotan, Kranj : Bratstvo in Korotan II. : Radovljica 10. junija, obe v Kranju, Svoboda, Tržič : Enakost 10. junija v Tržiču.

Verifikacije: s pravico takojšnjega nastopa za Maribor Pischot Josip; za Zagorje Kokalj Franc in Aram Rudolf (§ 18. uputstva); s pravico nastopa 16. junija za Reko Jež Josip, Remškar Vinko, Češnik Stane; za Ela Pelko Edi, Jovanović Milan, za železničarja: Kranjčič Josip, za Enakost Koren Slavko; s pravico nastopa 6. septembra in 6. decembra za Reko Krča Franc, za Hermesa Zupanc Franc; čita se za železničarja Grohar Albin (§ 7. uputstva).

Suspendira se, dokler ne poravna obveznosti do prejšnjega kluba, Franetič Anton, Slovan. Obenem se popravlja njegova verifikacija, tako da ima pravico takojšnjega nastopa za vse tekme.

Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Barklč Peter, Cotič Vojko, Gutmajer Avgust, Krajger Henrik, Paher Milan, Čuk Janko, vsi Maribor, Marjetič Anton, Jadran.

Dopis SZNS s 4. junija v zadevi protesta proti verifikaciji Celje : Maribor se odstopi oo. Maribor v izjavo.

Kazenskemu odboru se izročijo Bolten Franc, Lukan Jakob, Tomažič Edi, vsi Zalog, zaradi prestopkov na tekmi Zalog : Disk 3. junija v Ljubljani; Drobež Milan, Mars, zaradi prestopka na tekmi Reka : Mars 3. junija; Pischof Josip, Maribor, zaradi ponovnega prestopa iz kluba v klub. — Novak, s. r.

Odbor lahkoatletskih sodnikov. Za lahkoatletski miting na olimpijski dan ob 10. dopoldne na telovadišču Sokola Ljubljana, Tivoli, se določa naslednja jurija: vrh. sodnik Windisch, voditelj tekmovanja: Megušar, starter za teke: Luin, za skoke in mete: Vidic; sodniki na cilju in časomerilci: Gorjanc, major Janc, Baltič, Windisch, Sancin Savo, Grunfeld; sodniki za skoke in mete: Cek, Mihel, Bradač, Gnidovec, Potokar, Cimperman; voditelj za skoke in mete Kos; zdravnik dr. Prodan; vrh. reditelj Vončina; zapisnikarja: Gostiša, Polajnar. Vsak klub mora postaviti po pet reditelјev, ki se morajo javiti vrhovnemu reditelju, g. Vončini najpozneje ob 9.30 na telovadišču.

V nekaj vrstah. Prošlo nedeljo se je v Ptuju vršila druga finalna hazenska tekma med Ilirijo in Ptujem. Ptuj je nastopil s svojo najboljšo postavo ter je prvi polčas vodil s 5:3. Ilirija ni bila najbolje razpoložena, vendar pa je s precej ostro igro odločila tekmo z 9:7 v svojo korist. — V tekmovanju za Davisov pokal vodi Avstralija proti Japonski z 2:0. Macdrath je premagal Jangishija 2:6, 7:5, 6:2, 6:4, Crawsord pa Fushikuro 6:3, 6:3, 11:9. V Rimu se borita Italija in Švica. Italija vodi 2:0. De Stefani je porazil Ellmerja 6:3, 6:3, 6:3, Rado pa Fischerja 6:1, 6:0, 11:9.

SK Ilirija. (Hazenska sekcija). Jutri dopoldne ob 9.30 morajo biti v zimskem kopališču te-le atletinje: Ela, Darinka, Omanova, Ivica, Vida, Slaparjeva, Milica. Anči, Lidija, Marta, Boža. Opremo naj prinese vsaka s seboj. Ob 15. naj bodo na igrišču Hermesa: Ivica, Ela, Omanova, Jože, Darinka, Vida, Nada, Elza, Milica. Oprema belo-zelena. — **(Lahkoatletska sekcija.)** Zaradi jutrišnjega nastopa naj bodo danes ob 18. na starem igrišču ti-le atleti: Deak, Svetek, Outrata, Pleterski, Otahal, Safošnik, Vovko, Sodnik, Stropnik, Slapar, Brünett, Zupančič Lado, Zupančič Franc, Jerančič, Stegu Konrad in Milan, Dečman, Stepišnik, Grünfeld Janez, Gerzinič, Banko, Dobovšek, Jeglič Franc, Jelič, Juričev, Lejka, Osterman, Megušar Milan, Senčar Lado, Starman, Šporn, Ciuha, Tavčar in Pribošek. Udeležba za vse obvezna. Obvestite drug drugega o sestanku. — **(Nogometna sekcija.)** Juniorji igrajo v nedeljo ob 9. na igrišču Reke ob Tržaški cesti trening-tekmo z Reko. Moštvo: Gorenc, Vodnik, Müller, Stavjanik, Aljančič O., Zargi, Goršič, Kroupa, Smerkolj, Erber, Dežman, Marinko naj dvigne opremo v soboto popoldne in naj bo v nedeljo točno ob 8.30 na igrišču Reke. Ob 9. pa igrajo naslednji na Primorju trening-tekmo s Svobodo: Jandl (Morbacher) Glušič, Bizovičar, Cvirn, Rohaček, Perc, Smerdu, Rihter, Scagnetti, Aljančič E., Primožič. Opremo vzemite na starem igrišču v nedeljo do 8. Obvestite se med seboj. Ostali igralci naj pazijo na objave LNP zaradi sodelovanja pri tekmah olimpijskega dne. Udeležba za vse, ki bodo pozvane obvezna pod pretnjo kazni.

ASK Primorje. (Nogometna sekcija.) V ponedeljek ob 20.30 redni občni zbor sekcije v steklenem salonu pri Levu. V nedeljo dopoldne ob 10. igramo trening-tekmo z Grafiko. Igralci Pavlica, Jerman, Ulaga, Podgornik, Legovič, Vahen, Petrič, Mičo, Sovinc I. in II. Boncelj II., Zornado, Mirtič naj bodo ob 9.30 v garderobi.

ŽSK Hermes (Kolesarska sekcija). Danes ob 19.30 strogo obvezen sestanek vseh dirkačev kolesarjev pri Kočarju zaradi jutrišnjih dirk, in sicer: Kalan, Pokorn, Aubelj, Retun, Klopčič, Lavrih, Hamberger, Pordan, Abulnar, Kačič, Dežman.

TKD Atena (hazena in lahkoatletska sekcija). Danes ob 18. trening za vse atletinje, ob 19. pa sestanek vseh članic zaradi jutrišnjega nastopa. Tita naj pride gotovo v Ljubljano zaradi hazenske tekme.

SK Reka. Za tekmo proti juniorjem Ilirije morajo biti jutri ob 8.30 na igrišču: Tremelj, Avbelj, Kovačič, Gale, Žirovnik, Krča, Cerkvenik, Lukman I in II, Kogoj Paškulin; ob 10.30 igra Ib moštvo proti rezervi Paninonije. Ob slabem vremenu tekma odpade.

SK Korotan (Kranj) in SK Bratstvo (Jesenice) se v nedeljo srečata v Kranju v revanžni prijateljski tekmi. Borba bo povsem sličila prvenstveni, ker bo Korotan v tekmi preizkusil vse svoje moči in znanje, ki ju potrebuje v finalnem prvenstvenem tekmovanju, ki se bo pričelo že sredi tega meseca za prehod v podsavezno ligo. — Predtekmo igrata SK Radovljica : Korotan B. Pričetek je ob 15.

Motokolesarji. Ilirija opozarja celokupno članstvo na nocojšnji sportno družabni večer (glasom razposlane okrožnice). Udeležba strogo obvezna.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— Kino v Narodnem domu bo predvajal danes, jutri in v nedeljo krasen film iz svetovne vojne »Strup v krvi«. V dodatku nov Paramountov tednik in lep domači film.

Z Jesenic

s— Kino Radio bo predvajal danes in v nedeljo 9. in 10. t. m. ob pol 21., v nedeljo tudi ob 15. krasen ruski zvočni film »Tihi Don«. V glavnih vlogah hudožestvenika Cezarskaja in Abrikosov. Dodatki običajni. Prihodnji spored »Žareča pusta«.

Iz Kamnika

ka— V deževju so se zopet razlili potoki po ravnini okrog Trzina in poplavili travnike, na katerih že par dni leži pokošena trava. Voda stoji ponekod še prav visoko. V Kamniku je posebno narasla Nevljica, ki je ogražala varnostne naprave pri gradnji kamenite stene pred Suševim mostom. K sreči pa je šla nevarnost mimo brez posledic, le nekaj tramov je voda odnesla.

ka— Kino Kamnik predvaja lepo filmsko delo »Pred maturo«. Predigra zvočni tednik.

Iz Trbovelj

t— Kdor se želi udeležiti sokolskih sletov v Sarajevo in Zagreb in reflektira na znižano vožnjo, naj se nemudoma javi, najkasneje pa do 12. t. m. pri tajniku Sokola br. Robertu Plavšaku ml.

Iz Ptuja

j— Spored sokolskih svečanosti v Ptuju ob priliki zleta mariborske župe. V soboto zvečer bo na Tyrševem trgu ob pol 21. akademija (v primeru slabega vremena v mestnem gledališču), ustega dne bodo ob 16. na letnem telovadišču tekme članstva. V nedeljo 10. t. m. dopoldne bodo ob 8. izkušnje za vse oddelke, ob pol 10. v Švicariji zbor društvenih načelnikov in načelnic, ob 11. sprevod skozi mestne ulice in pozdrav pred magistratom. Popoldne ob 15. bo javen nastop na letnem telovadišču. Ker je pričakovati velike udeležbe gostov, se prebivalstvo Ptuja ponovno naproša, da prijavi vse razpoložljive postelje v sokolski pisarni. Gostje se opozarjajo, da je za dobro in ceneno hrano poskrbljeno. Po javnem nastopu bo zabava v Ljudskem vrtu.

j— Neurje v Ptuju in okolici. Dolgotrajno deževje je povzročilo v ptujskem okraju precejšnjo škodo. Drava je na nekaterih mestih prestopila bregove in uničila poljske pridelke. Trpela je tudi banovinska cesta Turnišče—Cvetlin. Potok Psičina je napravil precej škode na travnikih, kjer je voda odnesla mnogo sena. Prizadeti so celo vinogradi, kjer se je vsa okopana zemlja zvalila v dolino. Srezki cestni odbor v Ptuju je ukrenil potrebno, da se ceste popravijo.

j— Uprava kina sporoča, da v soboto in nedeljo ne bo predstav zaradi sokolskih svečanosti v Ptuju. Prihodnja redna predstava bo v sredo.

Iz Prekmurja

pm— Gledališče bo gostovalo v soboto in v nedeljo ob 20.30 v murskosoboškem Sokolskem domu. Uprizorili bodo Nušićevi komediji »Gospa ministrovka« in »Beograd nekdaj in danes«. Za predstavi vlada med tukajšnjim prebivalstvom veliko zanimanje.

*

JESENICE. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije protituberkulozne lige na Jesenicah se bo vršil 15. t. m. ob 8. zvečer v risalnici narodne šole. Ob priliki zborovanja bo predaval vodja protituberkuloznega dispanzerja na Jesenicah g. dr. Tomaž Furlan, asistent zdravilišča za pljučne bolezni na Golniku. Ker je predavanje in ustanovitev krajevne protituberkulozne lige izredno velike važnosti za celotno prebivalstvo, pričakuje krajevni odbor obilne udeležbe.

JEŽICA. Strelska družina na Ježici naznanja, da je za jutrišnjo nedeljo določena vrtna veselica zaradi nepredvidenih zadržkov preložena na poznejši čas. Odbor.

RAČE PRI MARIBORU. Gasilska župa Maribor desni breg bo obhajala gasilski praznik 15. julija v Račah, kjer bo ob 9. maša na prostem, po maši župni občni zbor, popoldne pa skupna župna vaja, pri kateri bo sodelovalo nad 20 čet z brizgalnami. — Opozarjamo gasilske čete in druga društva, da na ta dan ne določajo večjih prireditev, temveč da pohite vsi gasilci in prijatelji gasilcev v Rače.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Ker se bliža 1. julij, čas občinskih volitev, priredi tukajšnja občinska organizacija JNS v nedeljo 17. t. m. po prvi maši javen shod, na katerem bosta poročala poslanca gg. Drmelj in Mravlje. — V nedeljo 24. t. m. bo imel Sokol letni nastop na prostoru brata Reclja. Okoliška društva naj to upoštevajo in se udeležijo prireditve v čim večjem številu. — Dne 29. t. m. bo vsakoletna konjska dirka, za katero je že sedaj veliko zanimanje. Najboljši konji dirkači bodo nagnjeni. Po končani dirki bo prosta zabava na vrtu g. Ivana Čampe. — Štiridesetletnico samaritanskega poklica kot občinska babica je praznovala te dni gospa Marija Klemenčičeva. Kljub naporni službi je še čila in zdrava. Želimo ji še mnogo zdravih let!

Mala matura na meščanskih šolah

Ljubljana, 8. junija

V dravski banovini imamo 32 državnih meščanskih šol in 8 zasebnih dekliških meščanskih šol, vsega skupaj torej 40, ki naj skrbe za izobrazbo naraščaja za vse naše pridobitne sloje. V primeru z brati Čehi smo po številu meščanskih šol daleč za njimi. Kdor se je udeležil silno poučnega predavanja profesorja dr. Ljubunčića o češkem šolstvu, je slišal, da so po češki zemlji in po mestih tako gosto nasejane meščanske šole, da pride povprečno na vsakih 10.000 prebivalcev že ena meščanska šola. Sama Praga jih ima 104. Posledice tako razpredenega meščanskega šolstva so, da srečavamo tudi po naših obratih na vodilnih mestih češke strokovnjake, ki so dobili temeljno izobrazbo izključno v meščanski šoli. Pri nas te vrste šol še ne cenimo po njihovi zaslugi, temveč jih po krivici smatramo za oni tip šol, ki lahko spravijo mlade ljudi do pisarniške in podobne zaposlitve. To pa seveda ni njihova naloga. Meščanske šole imajo namen, da dobavljajo temeljito izobražen naraščaj za vse pridobitne poklice.

Pred svetovno vojno Slovenci meščanskih šol skoro nismo poznali. Najstarejša je bila ona v Krškem, po svojem bistvu nemška, po sestavi učiteljskega zbora pa strogo narodna meščanska šola, ki nam je izobrazila veliko število zasavskih gospodarjev, trgovcev in obrtnikov. Tik pred začetkom svetovne vojne sta se ustanovili slovenski meščanski šoli v Žalcu pri Celju in v Postojni. Na visoki stopnji razvoja pa so bile nemške meščanske šole po spodnještajerskih mestih, ki so jih v precejšnjem številu obiskovali tudi Slovenci, katerih mnogi so se tako našemu narodu odtujili.

Po svetovni vojni so se razmere bistveno izboljšale. Ustanovile so se prve meščanske šole v Ljubljani in po drugih večjih krajih ter so se poslovenile one po spodnještajerskih mestih, tako da je bilo prvim potrebam zadoščeno. Iz 40 državnih in zasebnih meščanskih šol stopa leto za letom približno enako število absolventov katerih petina se posveti domačim poslom kot kmečki gospodarji in gospodinje, dve petini odideta v obrt in trgovino kot vajenci in vajenke, dve petini pa nadaljujeta študije na raznih srednjih strokovnih šolah. Pred štirimi leti je prišla ona znana prepoved, da učiteljske šole ne smejo sprejemati absolventov meščanskih šol in da učenci meščanskih šol ne morejo nadaljevati svojih naukov v višjem razredu katerekoli srednje šole potem, ko so opravili izpite iz razlik učnega načrta teh šol. Da je dijaški material na naših učiteljskih šolah, ki so postale med tem petletne, zelo padel, je samo ob sebi umevno, saj so odhajali prej na učiteljske šole le odlični učenci meščanskih šol. Zato se ne čudimo, da se zahteve, naj se dijakom meščanskih šol spet odpro vrata učiteljskih šol, tako pogosto čujejo iz vrst profesorskih zborov učiteljskih šol.

Naslednji podatki naj naše bralce seznanijo z našimi meščanskimi šolami. Iz njih se vidi, v katerih krajih so stare meščanske šole s tradicijami, v katerih pa mlade, ki še ne morejo pognati korenin med narodom. Tabela nas pouči, kje imamo meščanske šole in kje bi jih potrebovali. Po navodilih, pravkar dospelih iz ministrstva prosvete, se bodo s prihodnjim šolskim letom pri nekaterih meščanskih šolah ustanovili posebni enoletni ali dveletni strokovni tečaji za izobrazbo absolventov, ki žele vstopiti v to ali ono pridobitno stroko. Ti tečaji bodo za nadaljni razvoj našega šolstva velike važnosti, ker se iz njih lahko razvijejo posebne enoletne ali dveletne strokovne šole, katerih imamo premalo.

	Štev. absol. 1933-34		
DRŽAVNE MEŠČANSKE ŠOLE	moš.	žen.	skup.
Brežice	7	12	19
Celje deška	24	—	24
Celje dekliška	—	28	28
Lendava	5	13	18
Jesenice	23	23	46
Krško	9	16	25
Ljubljana I. deška	37	—	37
Ljubljana II. deška	43	—	43
Ljubljana I. dekliška	—	29	29
Ljubljana II dekliška	—	25	25
Ljutomer	11	12	23
Maribor deška	47	—	47
Maribor I. dekliška	—	36	36
Maribor II. dekliška	—	36	36
Mežica	8	1	9
Novo mesto	7	12	19
Ormož	6	6	12
Ptuj	11	23	34
Rakek	4	13	17
Ribnica	6	11	17
Senovo	8	4	12
Sv. Lenart v Sl. g.	9	8	17
Slov. Bistrica	6	7	13
Slovenjgradec	4	11	15
Šoštanj	8	8	16
Škofja Loka	ustanovljena l. 1932-33		
Št. Vid nad Ljubljano	13	11	24
Trbovlje	17	14	31
Tržič	6	10	16
Vič pri Ljubljani	11	14	25
Vojnik pri Celju	5	7	12
Zg. Šiška	7	13	20
ZASEBNE MEŠČANSKE ŠOLE			
Celje	—	28	28
Kočevje	—	17	17
Ljubljana-Lichtenturn	—	43	43
Ljubljana uršulinska	—	27	27
Maribor	—	28	28
Mekinje	—	16	16
Škofja Loka	—	24	24
Šmihel pri Nov. mestu	—	19	19
Vseh skupaj	342	595	937

Torej skoro en tisoč mladih maturantov bo stopilo v teku junija pred izpitne komisije in izkušalo dokazati, da so si pridobili malo zrelost, ki naj jim odpre pota v življenje ali pa v druge šole. 375 jih bo odšlo po našem zgorajšnjem računu v razne strokovne šole, prav toliko jih bo prišlo za dela v obrti in trgovini, domačim poslom pa se jih bo posvetilo 187. Vsem želimo, da s svojo zrelostjo dokažejo sposobnost prevzeti na svoja ramena v bližnji bodočnosti vse težave dnevnega življenja in da kot ustvaritelji novih dobrin na vseh popriščih narodnega gospodarstva okrepe sloves nam najpotrebnejših šol. A. L.

Divji lovec straši po Moravški dolini

Moravče, 8. junija

V naši čudovito lepi in mirni dolini, kateri so poplave tujcev in svet pretresujoči dogodki dosedaj prizanašali, vlada že nekaj časa veliko razburjenje. Ljudje stikajo glave, šepetajo in ugibajo. Naša pokrajina menda ni prav primerna za podvige divje-romantičnih junakov, vendar se je zadnje dni udomačil pri nas pravi pravcati divji lovec... Stvar na sebi ne bi bila niti tako zanimiva, da se niso v zvezi z njim pojavili prav pomisleka vredni dogodki... Vsa naša narodna in prosvetne željna mladina mu je enodušno priskočila na pomoč, naše pevsko društvo »Moravče« pa mu javno izraža simpatije, da, ponudilo mu je pokroviteljstvo. V našem avtobusu, ki vzdržuje redno in ugodno zvezo z Ljubljano, smo imeli parkrat priliko opaziti skrivnostnega tujca. Po zanesljivih informacijah je to g. Vekoslav Janko, operni pevec iz Ljubljane, ki je brez dvoma v zvezi z divjim lovcem iz naše doline. (Poročajo nam, da je ta gospod znan kot notoričen podpornik divjih lovcev na podeželju). Nič ne bi rekli, če bi vsa zadeva ostala med štirimi stenami — toda pred par dnevi so preplavili naše mirne domove modri lepaki, s katerimi nas divji lovec (po zadnjih vesteh rojak pisatelja Fr. S. Finžgarja) poziva, naj si ga ogledamo jutri v nedeljo ob belem dnevu, na prostem, pred našo starodavno Zaloško graščino.

Popravek

(na članek Glasbene Matice v Mariboru, objavljen v »Jutru« v nedeljo 3. t. m. na strani 6.)

1. Ni res, da se podpisani zdaj proglašam za ravnatelja šole Glasbene Matice, ampak res je, da me je ministrstvo prosvete po potrjenih pravilih oziroma z odlokom P. br. 19071 od 3. julija 1933. potrdilo kot ravnatelja subvencionirane muzičke šole Glasbene Matice v Mariboru.

2. Ni res, da nastopam z osnutkom neke imaginarne šole, ampak res je, da deluje pod mojim ravnateljstvom od ministrstva prosvete na temelju prej omenjenih pravil oz. odloka ustrojena subvencionirana muzička šola Glasbene Matice v Mariboru.

3. Ni res, da je društvo korektno, ampak res je, da je večkrat postopalo nekorektno, katero trditev sem pripravljen vsak čas dokazati.

4. Ni res, da je bil društveni odbor pri zadnjem rednem nameščenju ravnatelja obzirno izpregledal predpisano kvalifikacijo konzervatorijskega študija, ampak res je, da se je podpisani šele po dopotovanju odborovih odposlancev v Sarajevo, ki so prišli tja z namenom, da ga pridobijo za ravnatelja, tudi potem šele in sicer po več ko polletnem oklevanju odločil, da sprejme to mesto.

J. Hladek - Bohinjski, l. r.,
ravnatelj subvencionirane muz. šole
Glasbena Matica, Maribor.

Čitajte Jutrove male oglase, ki imajo uspeh!

Dr. Ervin Mejak:

V obrambo svoje časti

Bojevnik Vladislav Fabjančič je med drugim na bojevniškem shodu v Konjicah v nedeljo 27. maja t. l. napadel tudi mene brez vsakega povoda in je dejal: »V Ljubljani je tista gospoda, ki mi je grozila, da mi bo glavo odsekala, pa mi je v Ljubljani ni. Zato sem prišel zdaj v Konjice, da mi bo ta gospoda v Konjicah glavo odsekala. Tudi tu se je neki gospod izrazil tako. Tovariši, le kako se je moglo to revše tako daleč spozabiti proti meni. Ta gospod se je upal spozabiti, namesto da bi se skril v kot in objokoval svojo preteklost; se je upal dvigniti bojno sekiro proti meni, ki sem od mladih nog delal za narod in se zanj tudi z orožjem boril. Ta ničla se upa spozabiti nad dobrovoljcem, nad našo organizacijo, katere delegat sem, namesto da bi vprašala samo sebe: Moj Bog, kaj dela moj brat v Avstriji, kaj pa počenja moja sestra v Avstriji pri graški »Tagesposti«. Temu gospodu povem, da stoji tu vse pošteno slovensko ljudstvo, ki je za kralja, državo in pravico. Tovariši, jaz sem to tako mimogrede povedal tem gospodom, ki se tako mimogrede čudno skrivajo!«

Med govorom so nekateri poslušalci dvigali pesti in kričali proti meni: »Dol z Mejakom! Baraba! Dol z izdajalcem!«

Jasno je, da je mislil govornik mene, ki nisem nikoli skrival, da imam v Avstriji mnogo starejšega brata in starejšo sestro v tamošnji učiteljski službi. Sestra je opravljala to službo že več let pred prevratom na sedaj avstrijskem ozemlju, brat pa je v glavnem pod vplivom svoje žene, Nemke iz rodbine Sternberger, odšel v Avstrijo ob prevratu. Obadva nista, kolikor je meni znano, tam nikoli nastopala zoper našo državo in če bi to tudi storila, jaz nisem zanju odgovoren. Čudno je, da se meni zameri tako sorodstvo, ko je vendar cela vrsta naših vodilnih mož tudi povezana na sorodnike, živeče v Avstriji, tako n. pr. bivši poslanec SLS in bivši ban dr. Sernec Dušan in drugi.

Ker hoče Fabjančič škodovati moji časti in dobremu imenu ter me žigosati v javnosti kot nacionalno nezanesljivega človeka, sem prisiljen braniti svojo čast in podati iz svoje preteklosti najznačilnejše dogodke, ne boječ se sodbe pravične javnosti. Omenim mimogrede, da sem seveda zoper Fabjančiča Vladislava vložil tožbo pri sreskem sodišču v Konjicah.

*

Rojen sem v Slov. Bistrici. Moj oče je bil Slovenec, doma iz Postojne iz slovenske rodbine Mejakovih, njegovi ozir. moji sorodniki, vsi Slovenci, žive danes v Novem mestu, Mokronogu in v Ljubljani. Moja mati pa je bila nemškega mišljenja. Očeta sem izgubil, ko sem bil star jedva dobro leto, mati mi je umrla, ko sem bil star 5 let. Brat je študiral takrat že učiteljišče, starejša sestra pa je že končala učiteljišče in je nanju vplivalo nemško mišljenje matere. Po smrti matere se je druga moja sestra poročila s takratnim odvetniškim uradnikom v Slov. Bistrici, Ignacijem Založnikom, sedanjim obrtnim nadzornikom v Mariboru. Ta je postal moj krušni oče in je bila vsa moja vzgoja odslej v njegovih rokah. Udejstvoval se je Ignacij Založnik v najizdatnejši meri kot nacionalni delavec v Slov. Bistrici in o tem ne bo treba zgubljati besed.

Pohajal sem utrakvistično šolo v Slov. Bistrici do leta 1912. Že kot deček sem pobiral za narodna društva v Slov. Bistrici društveno članarino, sprejel sem od takratnih zagrizenih bistriških nemčurjev ob takih prilikah marsikako klofuto.

Leta 1912. je dobil moj krušni oče Ignacij Založnik službo v pisarni dr. Kukovca v Celju in sem tako prišel v Celje tudi jaz. Vstopil sem v tamošnjo *slovensko* okoliško šolo in takoj tudi k telovadbi dece celjskega Sokola v Gaberju. Prihodnje leto sem prestopil prag *slovenske* gimnazije v Celju. Čeprav je bilo dijakom najstrožje prepovedano telovaditi pri Sokolu, sem skrivaj pohajal to telovadbo pri obrtno-trgovskem naraščaju. Bil je čas, ko sta bila poleg mene v telovadnici le še dva slovenska dijaka in sicer Arko Videmšek in Bogomil Žgajner; prvi je padel v vojni in spada med znane celjske omladince, drugi živi v Ljubljani. Bil sem z naraščajem na znanem sokolskem zletu v Brežicah l. 1914 in sem domov prišedši tudi dobil kakor drugi naraščajniki tudi jaz svoj delež, ko so na celjskem kolodvoru navalili na nas celjski nemčurji.

V šolskem letu 1915-16 je prišla odredba, da se morajo oni dijaki, ki bodo prihodnje leto morali na nabor, vaditi v streljanju. Tega so bili oproščeni le oni, ki bi se udeležili vežb prostovoljnih strelcev, ki so se takrat organizirali v Celju. Moj krušni oče je bil že od početka vojne ves čas na fronti, doma smo morali občutiti vse bridkosti svetovne vojne v zaledju in je bilo težko dobiti živeža. Oni, ki so se udeležili vežb pri prostovoljnih strelcih, so dobivali za vsak dan vežbe 2 kroni in prehrano. Ne iz kake srčne potrebe, temveč zgolj radi kruha, sem tudi jaz izjavil, da mi je vseeno, kje pohajam strelske vaje in če jih že moramo dijaki obiskovati, jih bom obiskoval pri prostovoljnih strelcih. Ko pa je koncem marca 1916 prišel od vojaške oblasti odlok da se morajo vsi oni dijaki, ki obiskujejo strelske vaje pri prostovoljnih strelcih, zapriseči in vpisati v to organizacijo, sem spoznal pravi namen te organizacije in sem izjavil, da ne vstopim v organizacijo in ne položim prisege ter da se odslej udeležim streljanja pod vodstvom gimnazijskega zavoda. Torej nisem bil ne formelno in ne dejansko nikoli »jungšic«.

V tem dogodku vidijo moji nasprotniki avstrijakantstvo in me ob prilikah, ko jim ne morem do živega, psujejo z »jungšicom«. Mislim, da se nisem pregrešil zoper svojo nacionalno zavest. Če pa hoče kdo biti vendarle strog sodnik, pa naj premisli, da sem bil takrat star komaj 16 let in da nisem poznal življenja, dočim so baš oni, ki mi sedaj predbacivajo nacionalno nezanesljivost, bivša SLS in Orli, agitirali za organizacijo prostovoljnih strelcev in da je bil poveljnik te organizacije v Sloveniji odličen njihov poslanec.

Za časa svetovne vojne smo se zbirali celjski slovenski dijaki skrivaj na sestankih tajne srednješolske organizacije v Celju na Dolgem polju pri tovarišu Franju Seručarju, sedaj učitelju v Sv. Jurju ob j. ž. Sestajali smo se pa tudi slovenski dijaki v takratni gostilni pri »Zvezdi« poleg magistrata. V tej gostilni je bilo v tem času radi prepevanja »Hej Slovanov« aretiranih 7 mojih tovarišev in odgnanih v graške zapore; le slučaj je nanesel, da nisem bil takrat v gostilni. Leta 1917 v februarju sem moral iti k naboru. Zbrali smo se slovenski naborniki v posebni skupini pri »Zvezdi« pod vodstvom Rebeka Toneta, sedaj ključavničarskega mojstra v Celju, in prepevajoč slovenske pesmi odšli pred naborno komisijo, po naboru pa vsi skupno v Narodni dom, kjer smo se tudi slikali in imam sliko še shranjeno.

Marca 1917. leta sem moral iz petega razreda odriniti k vojakom, star komaj 17 let. Prideljen sem bil 5. strelskemu polku v Voitsbergu. Moji tovariši so bili med drugimi Lutman Stanko, sedaj zdravnik v Mariboru, Tomažič Gabrijel, sedaj docent na ljubljanski filozofski fakulteti, Adamič Adolf, sedaj kaplan v bližini Celja, Pirjevec Andrej, sedaj učitelj v Ločah itd. Komanda me je poznala kot »dobrega« Avstrijca in že po dveh mesecih vežbe pri kadru sem bil poslan z marš-kompanijo na tirolsko fronto, kjer sem bil za časa bivanja v etapi dnevno v družbi enoletnega prostovoljca Šolinca Stanka, sedaj župnika v Slov. Bistrici. Ob pričetku 11. soške bitke sem bil z nekaterimi drugimi tovariši poslan na soško fronto in tu dodeljen 7. kompaniji 87. pešpolka, kjer je bil moj četni poveljnik Dolinšek August, sedaj trgovec v Dolu pri Hrastniku. Po končani 11. soški bitki se mi je posrečilo s svojim vojnim tovarišem Tomažičem Gabrijelom priti v rezervno oficirsko šolo v Mürzzuschlagu. Tam smo se Slovenci zbirali s Čehi v skupni družbi in prepevali, tako da nas je kapetan Strohschneider nazval slovensko legijo. Kakor sem pozneje zvedel, sva dobila s Tomažičem oceno »manj zanesljiv« in so naju po končani oficirski šoli takoj odposlali zopet na fronto na južno Tirolsko. Dvolili so nama še prej, da sva napravila dopolnilni izpit, ker še nisva imela 6 gimnazij, da sva tako dobila popolno pravico do enoletnega prostovoljstva. Opravil sem ta izpit pri slovenski skupini enoletnih prostovoljcev na vojaški realki v Mariboru, kjer je bil moj eksaminator iz slovenščine profesor Mravljak, sedaj direktor celjske gimnazije.

Sredi poletja 1918. mi je poslala na tirolsko fronto soproga sedanjega narodnega poslanca ga. Spindlerjeva iz Celja zavoj živil; živila so bila zavita v več številk »Slovenskega Naroda«. Čitanje časopisov je bilo takrat na fronti najstrožje zabranjeno. Kljub temu sem poslane mi številke »Slovenskega Naroda« razširil med svoje slovenske in češke tovariše. Te številke so razpravljale o deklaracijskem gibanju, o zahtevah Slovencev in o razmerah v zaledju. Bil sem naznanjen in takoj odposlan k bataljonski komandi na odgovor. Brezdvomno bi bil prišel pred vojno sodišče v Franzensfesta, da me ni s požrtvovalnim in energičnim posredovanjem rešil moj takratni poveljnik stotnik Hrbek, Čeh, sedaj inženjer v Pragi. Za kazen pa tudi nisem bil povišan v fenriha, čeprav sem imel do tega že pravico. Kmalu nato sem bil ranjen v koleno, se zdravil nekaj tednov v bolnici v Feldbachu in le nekaj dni pred prevratom se še vrnil na južno Tirolsko. Prišel sem samo do Tridenta, nato pa odrinil nazaj in prišel 2. novembra zvečer s slovensko kokardo na čepici v Celje, računajoč, da bom takoj lahko nadaljeval svoje gimnazijske študije.

Drugega dne pa sem čital v mestu razglas poveljnika celjskega pešpolka Sancina Ivana, sedaj živečega v Ljubljani, ki je apeliral na slovenske vojake, naj pridejo takoj v službo za Jugoslavijo. Nisem se obotavljal niti trenutek, marveč sem takoj odšel v vojašnico in se javil pri kapetanu Sancinu, ki me je dodelil častniku Dolinšku Avgustu, ta je bil moj četni poveljnik že na soški fronti. Nepretrgano, tri dni in tri noči, sem le z maloštevilnimi drugimi vojaki — bili so to v prvi vrsti slovenski dijaki celjske gimnazije, med njimi n. pr. Roš Franjo, sedaj učitelj v Celju — opravljal varnostno službo v Celju in celjski okolici in v teh dneh pomagal rešiti ogromno bogastvo vračajoče se avstrijske armade za Jugoslavijo. Dne 6. novembra je zbral poročnik Malgaj Franjo izmed nas one, ki smo se prostovoljno javili za njegovo četo, in še istega dne zvečer sem odšel s to četo proti Dravogradu. Dne 9. novembra me je poslal Malgaj z rezervatnim poročilom najrajnejše vsebine v Celje. Že drugo jutro je bila poslana zopet mala četa Malgaju na pomoč, mene pa je celjski poveljnik obdržal v Celju, češ, da sem kot četovodja nujno potreben pri ekspediciji, ki odide še istega dne generalu Maistru v Maribor na pomoč. Pod poveljstvom poročnika Rodeta Viktorja, sedaj strokovnega učitelja v Mariboru, sem torej moral namestu nazaj na Koroško, odriniti s celjskim bataljonom 10. novembra v Maribor. Tu sem sodeloval pri razorožitvi zelene garde in vodil jurišno patrolo v »Kreuzerhoff«, ki smo ga pod poveljstvom poročnika Caherla iz Ljutomera razorožili v nekaj minutah.

Dne 15. decembra 1918. sem odšel s celjskim pešpolkom iz Maribora na Koroško. Že takoj drugi dan, 16. decembra, sem z brati Srbi sodeloval pri zasedbi grabštajnskega mosta in tu bil ranjen v levo stegno od puškinega strela. Kljub rani sem vztrajal na mestu in sem tudi pozneje po obvezi ostal v službi. Dne 20. decembra mi je poveril takratni štacijski poveljnik v Velikovcu poročnik Malgaj vojaško policijsko službo v Velikovcu in okolici. Ta služba je bila izredno poverljivega značaja in seveda nevarna. Tozadevno legitimacijo, lastnoročno podpisano od poročnika Malgaja, hranim pri sebi in je vsakomur na vpogled.

*

V zgodnji spomladi 1919. leta sem sprejel z doma naročilo, naj vendar nadaljujem gimnazijske študije. Vložil sem prošnjo pri poveljstvu in sem tako prišel zopet v Celje, v 7. gimnazijo, pa ne za dolgo časa. Nesrečna naša pomladna ofenziva na Koroškem leta 1919., v kateri je padel tudi junak Malgaj, mi ni dala miru, da bi ostal na šolski klopi, in tako sem že 11. maja vstopil v celjsko legijo prostovoljcev ter odrinil z njo v gornjo Savinjsko dolino. Tam mi je bila kot četnemu poveljniku izročena naloga braniti eventualni prehod avstrijskih čet v pasu pod Belo pečjo nad Lučami. Da je bila tukaj moja odgovornost težka in služba naporna ter nevarna in da sem pri patroliranju pred Črno pri posestniku Cvelferju s poročnikom Čančarjem Lujom, ki se sedaj nahaja nekje v Dalmaciji, jedva ušel smrti, bodo zamogli povedati moji takratni tovariši, ki žive po raznih krajih dravske banovine, zlasti pa v Celju in v Gornji Savinjski dolini. Dne 28. maja 1919. leta sem s svojo četo po zavzetju Črne sodeloval pri naši zmagoslavni koroški ofenzivi in se šele po končanih bojih vrnil v šolo. Za svoje ponašanje v tej ofenzivi mi je general Smiljanić poleg treh drugih tovarišev (Čančar Lujo, Rebek Anton in Tržan Ivan) izrekel najvišje priznanje. Koroške pa še nisem pozabil, in ko je pričel leta 1920. plebiscitni boj, sem bil zopet ves čas na Koroškem. Ob tej priliki sem s svojimi Sokoli baš v pravem času rešil nadučitelja Kranjca v Tinjah, sedaj šol. upravitelja v Poljčanah, pred nasilstvom nemških tolp.

*

Leta 1919. me najdete med ustanovitelji srednješolske organizacije »Sloga« v Celju. V tem letu sem tudi že bil odbornik celjskega Sokola in vaditelj dece.

Ko sem jeseni 1920. leta prišel na univerzo, sem do konca študij 1925. leta ves svoj prosti čas uporabil za delo v visokošolskem podpornem društvu, kojega tajnik sem bil ponovno, dalje za delo v društvu slušateljev prava, kojega predsednik sem bil, v akademskem društvu »Jadran«, kojega funkcionar sem bil do ustanovitve JAD »Triglav«. »Triglavu« sem bil ponovno predsednik. Ne bojim se niti omeniti, da sem bil tudi podpredsednik akademske »Orjune«. Ves čas svojega visokošolskega študija sem opravljal sokolsko delo pri Sokolu-matici v Narodnem domu. Bil sem društveni proevetar tega društva in to tudi v času, ko je bil načelnik tega društva Vidmar Stane.

V počitnicah sem se udejstvoval pri Klubu naprednih akademikov v Celju in bil v tem klubu večkrat predsednik.

Po končanih študijah sem vstopil v sodno službo in bil v tej najprej v Novem mestu, kjer sem opravljal mesto župnega prosvetarja, pozneje pa sem bil v sodni službi v Celju. V Celju sem se udejstvoval zlasti pri Sokolu kot društveni tajnik, društveni in župni proevetar ter pri ljudskem vseučilišču, kjer sem bil do svojega odhoda iz Celja namestnik predsednika, svetnika E. Lileka, svojega profesorja iz celjske slovenske nižje gimnazije.

Advokatsko pisarno sem otvoril v Konjicah jeseni 1930. Šele tukaj sem posegel v politično delo in to prvič pri jugoslovenskem plebiscitu ob priliki parlamentarnih volitev v jeseni 1931 kot poslančev namestnik. Tu v Konjicah mi je bilo zaupano mesto starešine Sokola, predsednika NO, podpredsednika Strelske družine, podpredsednika sreske organizacije in krajevne organizacije JNS, poleg tega me je kr. banska uprava imenovala za podnačelnika cestnega odbora, odbornika Okrajne hranilnice in obč. odbodnika, pri občinskih volitvah leta 1933. pa sem bil izvoljen na nacionalni listi v občinsko upravo.

V Konjicah je bilo in je moje delo usmerjeno predvsem proti onim, ki ne pristanejo na odkrito in ravno jugoslovensko stališče, in proti tukajšnjim še precej številčnim renegatom. Seveda sem si s svojim delom naprtil sovražnike. Januarja 1932. je bil izvršen name ponoči na samotnem kraju revolverski napad, ki pa se je zame srečno končal.

*

Glede vseh navedenih dogodkov se sklicujem izrecno na imenovane osebe kot priče. Poudarjam, da se nisem nikoli v javnosti pobahal z vsemi navedenimi resničnimi dogodki svojega življenja, niti ne s svojim javnim delom. Prisiljen sem sedaj vsled neresnega, skrajno nekvalificiranega napada stopiti pred javnost zgolj v obrambo svoje časti in v interesu organizacij in ljudi, ki so me postavili v raznih organizacijah na važna mesta. Opravljal in opravljam pri svojem javnem delu vedno le take posle, kjer ni koristi, in ne zahtevam nikakih časti, imam pa od svojega javnega dela le sovraštvo in gmotno škodo. S svojo pisarno, kamor zahajajo le mali ljudje — mimogrede povedano, ne zastopam nikakega denarnega zavoda — krijem jedva režijske stroške in svoje preživljanje z rodbino. Kmalu bodo 4 leta, kar sem pisarno otvoril, pa še nisem zamogel plačati vsega dolga, ki sem ga moral narediti ob otvoritvi samostojne pisarne. Omenjam tudi to, da ne bi morda kdo prišel sedaj, ko vidi pred seboj moje življenjsko knjigo odprto, še z očitkom, da sem pri javnem delu obogatel. Da ni bilo moje javno delo doslej brezuspešno, o tem naj govore moji sodelavci in prijatelji.

Zbora bojevnikov v Konjicah v nedeljo 27. maja t. l. sem se udeležil osebno in sem stal nekako sredi množice, po številu kakih 1500 oseb. Okrog mene so stali, izvzemši nekega prijatelja, le sami moji nasprotniki. Ko je govornik Fabjančič končal z napadi na mojo osebo, so pričeli poslušalci kričati »Dol z Mejakom! Baraba! Jungšic!« Pri tem so dvigali pesti in z njimi grozili proti meni, in to ljudje, ki so največji nasprotniki vsega, kar je jugoslovensko in posebej še sokolsko. Sarkastično so se smejali pri tem razni voditelji bivše SLS in z njimi konjiški renegati.

*

Prosim našo javnost, da vzame to mojo obrambo dobronamerno in objektivno na znanje, svoje številne sodelavce, prijatelje in znance pa prosim, da mi storijo to uslugo, da me povsod branijo pred napadi mojih nasprotnikov.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3 temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo

8. junija

Ljubljana 7, 765.1, 13.0, 92, W1, 10, 24.8, dež; Ljubljana 13, 19.8, 55, S2, 4, —, —; Maribor 7, 76.45, 14.0, 90, mirno, 10, 5.6, dež; Zagreb 7, 765.0, 15.0, 90, E1, 10, 7.0, dež; Beograd 7, 763.3, 17.0, 70, W1, 7, —, —; Sarajevo 7, 763.5, 13.0, 80, mirno, 3, 1.0, dež; Skoplje 7, 762.3, 21.0, 60, mirno, 1, —, —; Split 7, 762.0, 23.0, 60, SW1, 0, 0.5, dež; Kumbor 7, 762.1, 22.0, 80, E1, 3, —, —; Rab 7, 762.8, 20, 60, mirno, 3, 0.3, dež.

Temperatura: Ljubljana 20.8, 12.0, Maribor 21.7, 13.0, Zagreb 25.0, 14.0; Beograd 21.0, 15.0; Sarajevo 27.0, 11.0; Skoplje 31.0, 13.0; Split 27.0, 18.0; Kumbor —, 20.0; Rab —, 15.0.

Repertoar

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 9.: Goljemanov. A.

Nedelja, 10.: Ob 16. uri Kulturna prireditev v Črni mlaki. Letno gledališče v Tivoliju. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. V primeru deževnega vremena ob 20. uri v drami Gospoda Glembajevi. Izven. Cene od 5 do 14 Din.

OPERA.

Začetek ob 20

Sobota, 9.: Poljeka kri. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, 10.: Trubadur. Gostujeta Zinka Kunc in Pavel Marion Vlahović. Izven.

Drama

Druga predstava na novem letnem gledališču v Tivoliju bo prihodnjo nedeljo 10. t. m. ob 16. Ponovi se Golieva veseloigra »Kulturna prireditev v Črni mlaki«, ki je imela pod milim nebom še večji uspeh, kakor pa na odru gledališča. Cene so znižane. Vabimo k številnemu poseti! Ako bi bila predstava popoldne zaradi slabega vremena onemogočena, se igra zvečer v drami Krleževa drama »Gospoda Glembajevi« po cenah od 5 do 14 Din.

Opera

»Poljska kri« po izredno znižanih cenah od 6 do 20 Din se ponovi poslednjič v letošnji sezoni drevi ob 20. v opernem gledališču. Delo je v muzikalnem pogledu izredno bogato najlepših melodij. Vsebina je prikupna, zasedba izvrstna, posebno opozarjamo še na baletne točke.

Nedeljska uprizoritev Verdijeve opere »Trubadur« bo brez dvoma dogodek posebne vrste. V vlogi Manrica gostuje prvič na našem odru znameniti tenor Pavel Marion Vlahović, ki sodeluje z največjimi uspehi po vseh največjih operah Evrope in Amerike. Trenutno gostuje stalno na Scali v Milanu, pravkar je tudi absolviral par gostovanj v Zagrebu in kritika mu piše prave slavospeve. Vlogo Leonore poje ga. Zinka Kunčeva. Dirigira kapelnik dr. Švara, režija je Poličeva.

Radio

Sobota, 9. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Plošče. — 18.15: Pomen in važnost olimpijskega dneva. 18.30: Zabavno predavanje (Pirnat). — 19: Gospodarske razmere našega življa v Jul. krajini (prof. Rudolf). — 19.30: Zunanjepolitični pregled (dr. Jug). — 20: Vokalni koncert ge. Slave Čampa, vmes radio orkester. — 21: Valčkova ura radio orkestra. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Prenos z velesejma.

BEOGRAD 16.30: Arije. — 17: Plošče. — 19: Orkester. — 20.30: Srbski večer. — 22: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Pesmi. — 20.45: Orkester. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20.05: Plošče. — 20.35: Prenos iz Brna. 21.40: Plošče. — 22.30: Ukrajinske pesmi. — BRNO 20.35: Sportni program. — 22.30: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 19.15: Pesmi. — 20.40: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 12: Plošče. — 15.50: Orkestralen koncert. — 18.30: Prenos opere »Valkira«. — 22.55: Plesna muzika na ploščah. — BERLIN 20.10: Zabaven program: 22.20: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19: Mešan program. — 20: Spevoigra. — 22.40: Godba za ples. — MÜHLACKER 19. Godba na pihala. — 20.15: Spevoigra. — 23: Instrumentalni kabaret. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.30: Ciganska godba. — 19.55: Arije in pesmi. — 20.10: Slušna igra. — 22.20: Koncert ciganske kapele. — 23: Operni orkester. — RIM 17.10: Instrumentalna glasba. — 20: Plošče. — 20.45: Prenos Giordonove opere »Feodora«.

ŠOTORE,

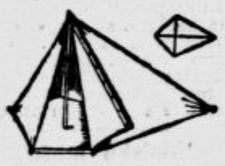

nahrbtnike, poljske postelje, spalne vreče, vrtne solnčnike, vrtno pohištvo.

Izdelki: Jugostekstil d. d. Osijek 4764

RODITELJEM!

Za rodbinske člane, ki **so bledе barve obraza, slabih živcev in brez teka, priporočamo »Energin«** za jačenje krvi, živcev in teka. Odraslim 3 likerske čašice na dan. Deci 3 male žličice na dan.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v pollitrskih steklenicah. Steklenica Din 35.

Reg. S. br. 4787-32.

GOLAŽ EKSTRAKT

4 dinarje samo to stane 8 oseb sitih od mize vstane

»Ekstrakt družba«

Ljubljana

Gosposvetska c. 8

OBISKOVALCI VELESEJMA

oglejte si krasno moderno izdelano spalnico iz orehovega lesa katera je razstavljena v paviljonu E štev. 9—10 od tvrdke

ROK BERLIČ

tovarna pohištva 5493

ZAPUŽE 22 **ST. VID NAD LJUBLJANO**

Da postanejo Vaši zobje bolj beli za tri stopnje

z enim izredno naglim postopkom

Kolynos na mah ugonobi mikrobe in klice.

Očistite svoje zobe s **Kolynosom.** V treh dneh bodo zobje postali za tri stopnje bolj beli. **Kolynos** ostvarja, česar ne more doseči nobeno drugo sredstvo za nego zob. On odpravi rumenkaste madeže in lise, on se peni v malih razpoklinah, čisti vso ustno duplino in **Kolynos da rezultate:** zobje postanejo beli, zdravi, a dlesna rdeča kot roža. Navadite se na uporabo **Kolynosa** — 1 centimeter na suhi ščetkici, dvakrat na dan. Kupite tubo **Kolynosa** še danes.

OLLA GUM..?

Dobro vam hoče

lekarnar ali drogerist, ako vam priporoča

OLLA TROPIC

MOŠKI,

ki trpite na seksualni nevrasteniji, odnosno **impotenci,** nenadostni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite

OKASA TABLETE

ki so od mnogih zdravnikov preskušene in odobrene kot hormonski preparat. Naročila in vprašanja nasloviti na zastopnika: Lekarna Hofer, Zagreb, oddelek Okasa, Preradovićeva 40. Zahtevajte v vseh lekarnah. — Ogl. reg. Sp. br. 382-28/III. 1934.

Poslovodje

za prodajalne čevljev

IŠČEMO TAKOJ.

Reflektanti iz stroke s prakso naj vložijo lastnoročno in obširno pisane ponudbe z navedbo plače in odgovarjajoče kavcije, s fotografijo in prepisi spričeval pri oglasnem odd. »Jutra« pod štev. »5483«. 5483

zašč. znak

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepča živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gihta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: **Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1,** ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci in nogometaši: pijte ga redno! 126

BODITE PREVIDNI PRI OTROCIH!

In čim opazite na otroku tudi najmanjše nerazpoloženje in potrtost zaradi želodca, dajte mu brez pomišljanja v malo vode ali mleka malo žličico praška **»Magna«.** Rešili ste se skrbi in s tem preprečili mnoga obolenja.

»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavojček Din 4.—.

Reg. S. br. 4788-32

Grafolog KAR MAH

V LJUBLJANI

Obiske sprejema v hotelu »Soča« še do 10. t. m. — Odgovarja tudi na došlo korespondenco. 5453

Na križišču centruma Ljubljane oddamo za 1. avgust v I. nadstropju

komfortno stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale za:

zdravnike
zobozdravnike
zavarovalnice
odvetnike
agenture
modne salone. 4740

Vprašati v oglasnem oddelku »Jutra«.

Britvica „SOKO“

je poznana kot najboljša. Dobi se povsod

Samoprodaja:

STAVRA POPOVIČ

Beograd, Rimska 8.

Ne kupujte britvic teh znamk na velesejmu, ker so falsifikati naše znamke. 4936

L. Wolff: 17

Garragan

Roman

»Ne čisto tega. A vsekako sem vam rada na voljo, če bi me potrebovali.«

»To je zelo lepo od vas, Nikolina.«

»Moj Bog, pa naj bo lepo, če hočete. A nikar se ne bojte, da bi se vam hotela vsiljevati. Prav dobro razumem, da ste zdaj rajši sami; nu, vendar je mogoče, da bi kdaj potrebovali kakega sveta ali pojasnila. Če bi bilo tako, se z zaupanjem obrnite do mene. Jaz poznam današnji Berlin.«

»Srčna hvala, Nikolina,« je rekel in se v duhu nasmehnil samozavesti te gospodične.

»Ali imate zapisnico in svinčnik?«

»Ne. Čemu?«

»Da si zapišete moji telefonski številki, ljubi Garragan. Kako me hočete drugače dobiti?«

»Seveda. Ne zamerite, Nikolina. Nekoliko raztresen sem še.«

»Bog daj,« se je zasmejala in mu zapisala številki. »Če me doma ne dobite, me pokličite pri Bokofzerju. Náte listek in spravite ga dobro. Če pa ne, ga vsaj ne zavrzite, dokler vam ne izginem izpred oči.«

Onemoglo jo je pogledal, ker je bil pretruden, da bi se domislil enako jezičnega odgovora, in spravil listek.

Ko sta stopila iz potsdamske postaje, je Nikolina dejala: »Zdaj vam moram prizadejati veliko bol, da vas zapustim, dragi Garragan. Peljem se namreč s podzemeljsko. Za vas bo menda bolje, da se s cestno železnico vrnete domov. Do svidenja.«

Stisnila mu je roko in v naslednjem trenutku izginila med množico.

Kako čudno, da more biti potsdamska častniška hči tako nabita s pikrobo, je pomislil Garragan, ko je pri postajališču čakal svoje železnice.

10

Po zajtrku je rekel Macpherson: »Zdaj se popeljem v banko, da spravim zadevo v red. Kaj boš pa ti delala med tem, Glorija?«

Ozrla se je po jezeru. Nebo je bilo sinje. Griči so se svetili kakor poleti.

»Lepo vreme je. Mislim, da pojdem nekoliko na izprehod, Leslie.«

»Izvrstno. Najbrže bom čez uro ali kaj doma.«

Obmolknil je, kakor da bi se obotavljal.

»Kaj bi še rad vedel, Leslie?« je vprašala Glorija, ki je poznala vsako črtico njegovega obraza in brala na njegovem čelu sleherno misel.

»Najrajši te ne bi več nadlegoval s to rečjo, a vendar bi hotel slišati tvoje mnenje: ali misliš, da pol milijona frankov zadostuje?«

»Da jih vplačaš na Garagganov račun?«

Pokimal je.

»Zelo širokopotezen si, Leslie, a vendar je tvoja namera smešna. Ker pa vztrajaš pri svojem načrtu, plačaj tisoč frankov. To je edina možnost, da uspeš, namreč, če si ni Garragan ničesar zapisoval o svojem računu. Tisoč frankov ga morda ne bo iznenadilo.«

»To je nemogoče, Glorija,« je odgovoril z odkritosrčnim ogorčenjem. »Možu, kakršen je Garragan, vendar ne morem dati tisoč frankov vbogaime.«

Grenek smehljaj se je pokazal na njenih ustnicah.

»Ali ne bi bilo pet sto tisoč frankov takisto vbogaime?« Vstala je in brezupno dodala: »Stori kar hočeš, Leslie. Pretrudna sem.«

Ničesar ji ni odgovoril, a srce mu je zagorelo od sočutja.

Iz hotela sta odšla skupaj. Nato se je Macpherson poslovil.

S počasnimi koraki, kakor bolnica, je Glorija stopala ob jezeru. Južen veter je podil oblake proti bregu, stresal drevesa, ki so imela že rdeče vejice, in buhal ljudem v kri. Mlada dekleta so prihajala mimo in se smejala pomladi naproti. Mladeniči so imeli drzne glasove in iskreče se oči. Star mož z zadovoljnim obrazom je mežikaje sedel na solncu. Vesele matere so milovale svoje otroke.

Vse to je bila Glorija nekoč že doživela na tem obrežju, a takrat, pred mnogimi leti, je stopala s pomladjo vštric, zakaj Garragan je bil ob njeni strani.

Vendar: ali ni tudi danes hodil zraven nje? Ali ni slišala njegovih korakov? Ali se ni nežno dotikal njene roke?

Obstala je in oprezala na vse strani. Nikjer nikogar. Žive duše ni bilo videti. Sanjala je bila sanje, ki se niso mogle nikoli več uresničiti. Njena usta so ovenela. Sedla je na klop, čuteč, kako jo je obšlo sovraštvo do plešočega jezera, do pomladi, ki je prihajala izza gorá, in do nespametnega smeha mladine.

Čez uro jo je našel Macpherson vso pogreznjeno v bridkost. Pozdravil jo je veselo, kakor da bi jo bil mnogo mesecev pogrešal.

UMIVAJTE ZOBE KAKOR UMIVATE ROKE!

MILO za ZOBE IBBS *Poizkusite!*

JE EKONOMIČNO, KER TRAJA DALJE KAKOR KATERAKOLI ZOBNA PASTA

POIZKUSNA ŠKATLA 3·- DIN

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objave oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Zaslužek

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Popravila avtomat. tehtnic
izvršuje strokovnjak točno in kulantno na licu mesta. Pregled in proračun brezplačen. Javite naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod »Specijalist«. 15723-3

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Vsakoletni pripravljalni tečaj
za sprejemni izpit na srednje šole. Vpis 9. in 11. junija. Prašakova ul. 8/II. 15729-4

Knjige

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kupim Valvasor-ja
Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Valvasor«. 15763-8

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuharico
vajeno samostojnega gospodinjstva v trg. hiši v majhnem mestu na deželi, sprejmem takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Varčna in vestna«. 15716-1

Blagajničarko
sprejmem s 15. junijem modna trgovina. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Zanesljiva 120«. 15644-1

Veziljo cvetja
izučeno v vezanju svežega cvetja, solidno in zanesljivo sprejme Salon cvijeća Svoboda, Zagreb, Ilica 37. 15618-1

Frizerja
prvovrstnega, za takoj ali po dogovoru sprejme salon Ema, Zagreb, Ilica št. 22. 15611-1

Samostojne modistinje
išče za Ljubljano in Zagreb. V poštev pridejo take, ki imajo obrt za takoj. Navesti je mesečno plačo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Modistka«. 15633-1

Službo trg. potnika
dobi v živilski stroki verzirana moč. Ponudbe za takojšen nastop z navedbo zahtevkov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen in sposoben«. 15698-1

Iščem šiviljo
ki poseduje obrtni list — oziroma kupim istega. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15682-1

Manufakturist
popolnoma vešč stroke, zmožen prodajalec, slovensko-nemško govoreč, z dobrimi referencami, dobi v slučaju odgovarjajoče sposobnosti zanesljivo trajno mesto z zelo dobro plačo v večji manufakturni trgovini v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Trgovec 25—35«. 15743-1

Fotograf. pomočnik
izvežban retušer in operater, zmožen samostojno vršiti vsa fotografska dela, povečavanje itd., dobi službo. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve, starosti in plače na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fotograf Požega«. 15707-1

Elektromonterja
zanesljivega, veščega ovijanja motorjev in instalacijskih del, sprejme takoj Cinkarna d. d. v Celju. 15752-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenko za pletenje
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15643-44

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnik
dobro vpeljan na zagrebškem trgu, išče zastopstvo tekstilne tovarne za Zagreb. Ponudbe na naslov: Dušan Lalić, Zagreb, Jagodnjak 21. 15726-5

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Hotelska sobarica
mlada in pridna, išče kjerkoli službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 15667-2

Gospodinjska pomočnica
stara 23 let, Gorenjka, izučena šivanja, samostojne kuhe in vseh hišnih del, vajena tudi prodajanja, želi skorajšnje nameščenje v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Golica« 15717-2

Mladenič
28 let star, zmožen na žagi in lesni industriji, želi službo pri kakem lesnem trgovcu ali kot kočijaž. Naslov: Ivan Strnad, Sp. Laže, p. Loče pri Poljčanah. 15753-2

Mlad poročen par
zmožen vsakega dela, hišnih popravil, kleparskih in strojnih del ter parne kurjave, išče s 1. ali 15. julijem mesto hišnika ali kaj sličnega. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15712-2

Brivski pomočnik
dober v moški stroki in bubi strižec, z mojstrskim izpitom, išče sezonsko ali stalno mesto v dobri delavnici v Sloveniji. Gre tudi kot poslovodja proti fiksni plači. 24 let star. Govori slovensko in nemško. Nastop 1. julija. — Anton Fix, brivski pomočnik, Zemun III, Pavlova 12/a. 15672-2

Trgovski pomočnik
21 let star, vojaščine prost z desetmesečno pisarniško prakso, abstinent in nekadilec, želi premeniti mesto v trgovino, pisarno, skladišče ali slično. Zmožen kavcije in vodstva podružnice. Cenjene dopise na oglasni oddelek Jutra pod »Lahko nastopim takoj«. 15733-2

Plačilna natakarica
s prvovrstnimi spričevali in kavcijo, želi premeniti mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro mesto«. 15718-2

Mehanik in strojni ključavničar
vajen pisalnih in šivalnih strojev, zmožen dela na vseh strojih, zanesljiv, vojaščine prost, želi zaposlitve kjerkoli. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 15736-2

Mlada postrežnica
poročena, pridna in poštena, vajena vseh hišnih del želi službo s 1. ali 15. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15713-2

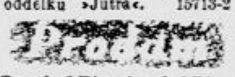

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroške vozičke in kolesa
kupite poceni in tudi na obroke pri S. Rebolj & drug, Vošnjakova ulica 4. 84-6

Zelo poceni se oblečete pri Preskerju
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14. 133-6

Zelo poceni prodam
12 km gozdne proge, od 9 kg po metru z drobnim materijalom. Informacije daje M. Cerovina, Zagreb, poštni pret. 278. 13355-6

Konjsko meso
le od danes naprej prodajam kg po 5 Din brez kosti v Prečni ulici št. 6. 15681-6

Medeno tehtnico
mesarsko, skoraj novo, prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15657-6

Izborno kolo
za 15 Din in patent kosirnik »Blisk« dobite samo pri tvrdki Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 1. 15670-6

Komplet. garniture za brivce
in dameke salone si nabavite najceneje pri tvrdki Karol Hribernik, kovinotlekarstvo, Ljubljana VII, Žibertova 27. V nedeljo 8. t. m. bomo razprodali predmete, ki so razstavljeni na velesejmu, paviljon G, zunaj. 15731-6

Aparat za sušenje las
električen, za 150 volt, skoraj popolnoma nov, zelo ugodno prodam. Poizve se v ogl. oddelku »Jutra«. Celenburgova ul. 15526-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Družabnika
za zelo rentabilno večjo žago v Bosni s 100 odst. zaslužkom sprejmem. Vprašati: »Trgotransport«, Sarajevo. 15354-16

Terjatev v Švici
takoj izvršljiva, v znesku cirka 40.000 Din, ugodno prodam ali zamenjam za vrednostne papirje »Ratne štete«. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifre »Švica«. 15554-16

600.000 Din
v vložni knjižici Mestne hranilnice, prodam proti gotovini. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vložna knjižica«. 15656-16

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Ford in Chevrolet
rabljena kolesa s pnevmatiko poceni naprodaj. A. Gorec, d. z o. z., Tyrševa cesta 1. 15519-10

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Majhno hišo
v okolici Ljubljane kupim proti gotovini v ceni do 50.000 Din. — Obširne ponudbe: Samardžić, Ljubljana 302. 15625-20

Manjše posestvo
z gozdom kupim ob železnici. Ponudbe na Poštni predal 101, Ljubljana, pod značko »Dežela«. 15641-20

Pozor!
Naprodaj lepa posest z dobrimi dohodki in poleg lepa vila z velikim vrtom, kletmi, in še poleg več stavbnih parcel. Vzamem hranilne knjižice Kmečke in Ljudske posojilnice v Ljubljani. Natančna pojasnila daje Franjo Pristave, Erjavčeva cesta št. 4a/I, Ljubljana. 15688-20

Hiše, gostilne, vile
posestva, graščine, trgovine in mline ugodno prodaja Posredovalnica, Maribor, Slovenska ulica 26. 15675-20

Enodružinsko hišo
novo, 5 minut od remize prodam. — Pojasnila daje Šetina v Zg. Šiški št. 143. 15727-20

Trgovska hiša
novozgrajena, z več lokali, stanovanji in 4 parcelami, na najprometnejšem kraju Ljubljane naprodaj. Informacije daje odvetnik dr. Knaflič, Nebotičnik. 15766-20

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Mlajšo dijakinjo
sprejmem za prihodnje šolsko leto. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15758-22

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam takoj v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15645-21

Stanovanje
2 sob in kabineta oddam na Rimski cesti štev. 23. Ogled vsaki čas. 15730-21

Enosob. stanovanje
lepo, pritlično, oddam s 1. julijem samo odraslim v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Poceni stanovanje«. 15688-21

Enosob. stanovanje
v pritličju takoj oddam na Šmartinski cesti štev. 10. 15699-21

Štirisob. stanovanje
solnčno v vili v centru mesta takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14589-21

Sobo odda

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Dve prazni sobi
v centru mesta oddam s 1. julijem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 15642-23

Vis a vis gl. pošte
oddam takoj v najem lepo pisarniško sobo s posebnim vhodom. V primerno najemnino všteta električna razsvetljava, topla voda. Souporaba telefona. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15513-23

Solidnega gospoda
mirnega, sprejme vdova v separirano sobo z vso oskrbo. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 15624-23

Prazno sobo
oddam v vili v Holzapflovi ulici 17 (zadaj za Slajmerjevim domom). 15704-23

Sobo
opremljeno ali prazno, s štedilnikom ali brez oddam takoj ali s 15. junijem v Riharjevi ulici 2, Mirje — za Obrtno šolo. 15741-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam solidnemu gospodu na Mestnem trgu 17/II-6. 15737-23

Opremljeno sobo
oddam gospodu ali gospodični do septembra. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15739-23

Na Mirju
v vili oddam lepo, popolnoma separirano sobo takoj, event. samo za poštnice. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15756-23

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Drž. uslužbenec
s 30 leti službe, išče sobico — najraje pri kaki vdovi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Jesen«. 15715-23/a

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V nedeljo
10. t. m. naredi Domžalska godba izlet na Pšato — v novo gostilno Valentin Janežič. 15505-18

Ocvrtega piščanca
celega za 18 Din, polovico za 10 Din nudi gostilna Tomšič, Hrenova ulica — Zabjak. Senčnat vrt. Štajerska in dolenjska vina. 15719-18

Avtoizlet v Dubrovnik
z modernim lukuznim avtomobilom preko Plitvic, Sarajeva, Mostara v Dubrovnik in Cetinje ter nazaj, sprejmem 2 osebi. — Informacije daje Putnik v Ljubljani. 15724-18

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pisalni stroj« 15714-29

Mizarske stroje
nove in malo rabljene, v najboljšem stanju, lahko zelo ugodno kupite. Vabimo Vas na brezobvezen ogled. Glej današnji oglas. — Klein & Stiefel Fulda, za stopstvo Peter Angelo, d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta št. 31. Telefon 2349. 152-29

Obrt

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trajno ondulacijo
naredi v eni uri brez vsakih bolečin z najnovejšim amerikanskim aparatom za 80 Din salon Jurman na Miklošičevi cesti — pri sodniji. 15677-30

Zadnja dva dni velesejma
prodaja v paviljonu »Commerce« razstavljene kave in testenin, da ne bo treba nazaj voziti, za polovično ceno. 15765-30

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic
Podpisana preklicujem očitke nanešene g. Baloh Rudolfu in se zahvaljujem, za odstop kazenskega pregona. — Poglajen Marija, Trbovlje. 15735-31

Izjava
Podpisani nisem plačnik dolgov, ki bi se napravili brez moje vednosti. Vervega Leopold, Trbovlje, Retje 56. 15737-31

Razno

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Telefon 2059
Premog
Karbopakete
drva in koks
nudi
POGAČNIK
Bohoričeva ulica 5.

Avtobusi, podjetja
naj pošljejo ponudbe za enkratno vožnjo Kranj—Novo mesto—Kranj — na športni klub »Korotan« v Kranju. 15637-37

Uspeh za uspehom
žanje, kdor se ob vsaki priliki poslužuje
»Jutrovega« malega oglasnika!

Grd nos

zakaj da bi vam grenil življenje? — Z aparatom »ORTHODOR« popravite zanesljivo zakrivljen, debel, širok, dolg, sedlast, top, gomoljast nos itd. in dasta obrazu tako lep in plemenit izraz. — Orthodor se da prilagoditi precizno vsaki obliki in velikosti nosu, dam, gospodov in otrok. 90 Din. Rdečico nosu in obraza odpravite danes tako enostavno in zanesljivo s kremo za beljenje »A« Din 50. Origin. Schröder-Schenke razpošilja »OMNIA« oddelek I/5, Zagreb, Gundulićeva ulica 8/I. Poštnina pri plačilu v naprej 6 Din, po poštnem povzetju pa 12 Din.

UGODNA PRILIKA ZA NABAVO

ŽIME

za žimnice, fotelje, divane ter za vsa tapetniška in sedlarska dela

se vam nudi na ljubljanskem velesejmu v paviljonu »F«, kjer vam najbolje postreže tvrdka

VILKO MASTERL

PREDILNICA ZA ŽIMO — STRAŽIŠČE PRI KRANJU

NIZKE CENE. 4855 PRVOVRSTNO BLAGO.

OGLAS

Na dan 14. jula 1934 godine održaće se u 11 časova prva usmena direktna pogodba

ZA NABAVKU 450.000 kg PORTLAND CEMENTA

u kancelariji režijske komisije Ministarstva Vojske i Mornarice odredjene sa Str. Pov. I. S. Br. 562-34, u zgradi Komande Dravske Divizijske Oblasti u Ljubljani.

Uslovi se mogu videti kod Referenta Inžinjerije komande Dravske Divizijske Oblasti u kancelarisko vreme.

Kaucija se polaže na kasi Poštanske Štedionice u Ljubljani najdalje do 10 časova na dan zaključenja pogodbe, i to:

Naši državljani 20.000 dinara, a strani državljani 40.000 dinara.

IZ KANCELARIJE REŽIJSKE KOMISIJE Br. 65-34.

5467

Mizarske stroje

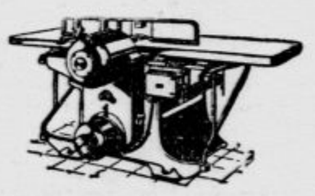

Nove in rabljene v najboljšem stanju si lahko ogledate v našem skladišču v pogonu. Istotam se predvaja tudi TROSTRANI SKOBELNI STROJ za izdelovanje ladijskega poda, katerega CENA JE TAKO NIZKA, DA SI GA MORE NABAVITI VSAKDO, KI GA LE MALO POTREBUJE.

Velesejma se ne bodemo udeležili in VAS VLJUDNO VABIMO NA BREZOBVEZEN OBISK.

NE ZAMUDITE PRILIKE UGODNEGA NAKUPA.

KLEIN & STIEFEL FULDA

zastopstvo

ETER ANGELO d. z o. z, LJUBLJANA, Tyrševa 31

Telefon št. 3249 4603

Ljuba Jurković:

(Ilustriral V. Masl)

108

Vrstilo se je še mnogo govornikov, in nazadnje so enodušno sklenili, da pojdejo vsi skupaj z Lilico in Šarikom med ljudi, oznanjat svoja načela in misel bratske ljubezni vseh narodov na svetu, ki je pognala v srcih otrok 20. stoletja globoke korenine. Lilici in Šariku se je hotelo kar zmešati od veselja. In tako je vsa velika karavana krenila v svet.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.